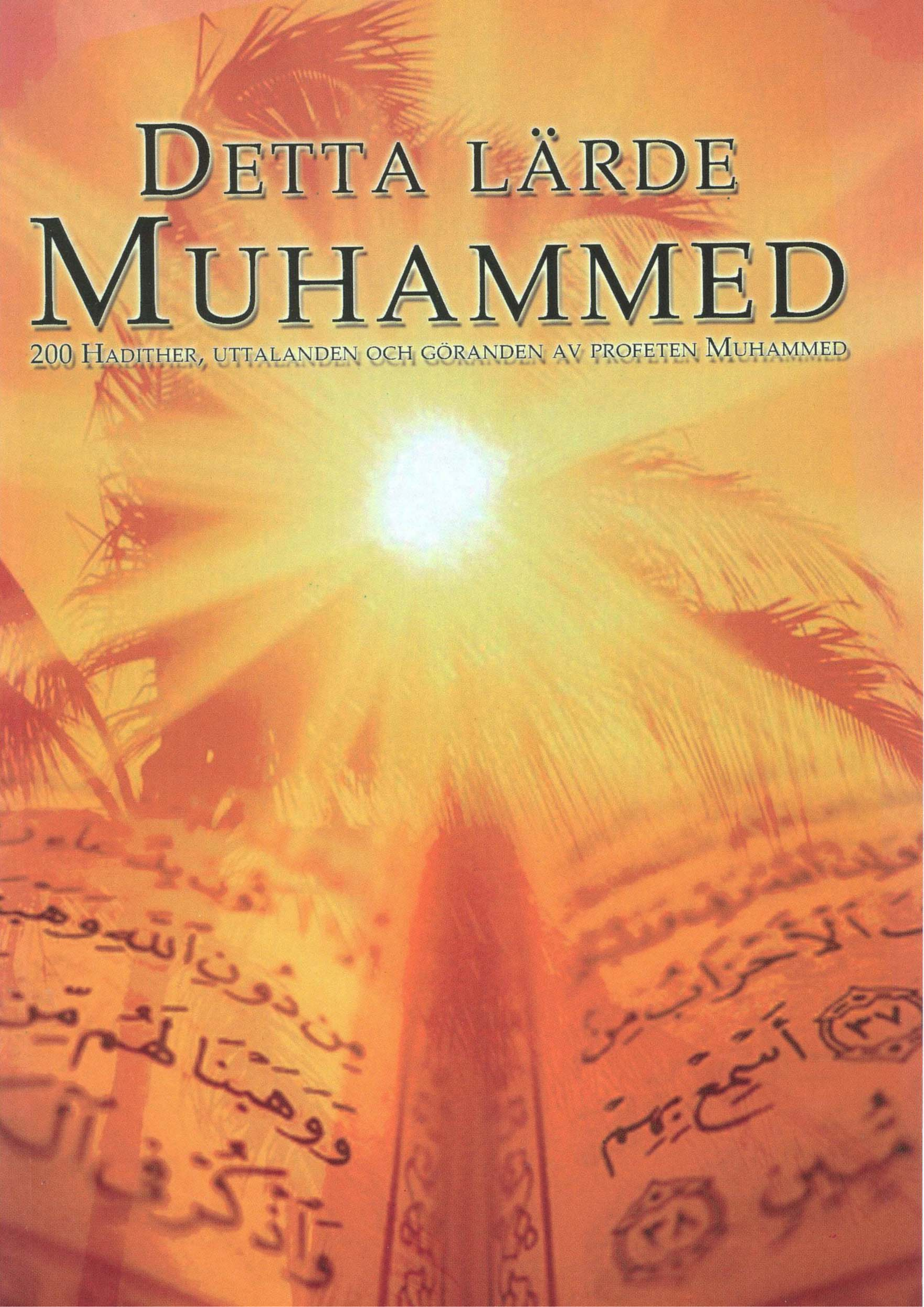

DETTA LÄRDE
MUHAMMED
200 HADITHER, UTTALANDEN OCH GÖRANDEN AV PROFETEN MUHAMMED

Detta lärde Muhammed

DETTA LÄRDE MUHAMMED

200 HADITHER, UTTALANDEN OCH GÖRANDEN AV PROFETEN MUHAMMED

Samling av:

Abdul-Rahim Alfahim

Granskad och bearbetad av:

Abd al-Haqq Turkmani

ISLAMISKA FORSKNINGSCENTRET

Box 11307, 404 27 Göteborg
www.al-islam.se

ORGINALTITTEL:
THE 200 HADITH. 200 SAYINGS AND DOINGS OF THE PROFET MUHAMMAD (MAY PEACE BE UPON HIM). SELECTED AND REVISED BY ABDUL RAHIM ALFAHIM. FOURT EDITION, AGUST 1990.
MAKKAH – SAUDI ARABIA.

ÖVERSÄTTNING AV: ISLAMISKA FORSKNINGSCENTRET (IFC)

1:a upplagan 2008.
ISBN: 978-91-631-5886-5
Tryckning: Dar Ibn Hazm, Box: 6366/14 Beirut, Libanon.

INNEHÅLL

Till icke-muslimska läsare:

Innan Du börjar läsa denna bok, hoppas jag att Du kan vara objektiv, genom att läsa texten noggrant och med ett öppet sinne.

Denna bok är godkänd av:

- Presidium för islamisk forskning, ifta och dawa, Riyadh, Saudiarabien. Tillstånd nr. 500/5, den 1409/05/02H. (1989)

- Islamiska världens förbund, Mekka, Saudiarabien. Tillstånd nr. 1/1539M, den 1409/07/27H. (1989)

- Islamiska forsknings akademien vid al-Azhar, Kairo, Egypten. Tillstånd nr. M1/80 den 1409/08/08H (1989)

FÖRORD

Vad som fick mig att välja ut och sammanställa dessa hadither (uttalanden och göranden av profeten Muhammed ﷺ) var att jag blev chockerad och förvånad under en diskussion med några kristna, vilka betraktade profeten Muhammed ﷺ som en man som hade förmedlat icke-gudomliga läror. De jämför profeten Muhammed ﷺ dels med Buddha och Konfucius och dels med hinduiska och sikhiska lärare. Detta beror på att de inte känner till det som predikades av profeten Muhammed ﷺ, som är den siste av alla Profeter och Sändebud. Dessa 200 hadither är bara en mycket liten del av tusentals hadither. Jag valde ut och sammanställde dessa hadither för icke-muslimer som inte känner till profeten Muhammeds ﷺ uttalanden, läror och liv, eller hans stora mirakel, den heliga Koranen. Den storslagna Koranen är profeten Muhammeds ﷺ mirakel genom alla tider. Denna Bok gör fortfarande stort intryck på alla muslimer och icke-muslimer som läser den. Av den anledningen, kommer vem som helst som läser den heliga Koranen och några av hadithernas att veta varför profeten Muhammeds ﷺ påverkan på sitt folk, muslimerna, var och fortfarande är så stor och stark. Den heliga Koranen sändes ner och uppenbarades av Gud till profeten

Muhammed ﷺ. Det inflytande som profeten Muhammed ﷺ har på sitt folk, muslimerna, var och är fortfarande större än det som någon annan person haft på sitt folk, vare sig den personen var profet som Abraham ﷺ, Moses ﷺ eller Jesus ﷺ eller lärare av andra sekter och läror såsom Buddhism, Konfucianism, Hinduism eller Sikhism. Av denna anledning kommer vem som helst som läser den heliga Koranen, och hadith, utan tvivel att veta varför profeten Muhammed ﷺ var den person som hade det största inflytandet i människans historia[1].

Abdul Rahim I. Alfahim

---

[1] Läs "The 100: a ranking of the most influential persons in history" av Michael H. Hart, en förteckning på de 100 mest inflytelserika människorna genom historien, där han placerar profeten Muhammed först.

PROFETERNA

Efter att ha skapat Adam och Eva, sände Gud (Allah) många profeter till människorna för att undervisa dem om Honom, och för att befalla dem att dyrka endast Honom. Anledningen till att Gud skickade profeterna var att sprida de goda nyheterna om paradiset. Profeternas budskap var också att varna folk. Av den anledningen har människorna ingen ursäkt inför Gud på Domedagen, efter att ha mottagit dessa mångtaliga profeter. Profeternas budskap var också att undervisa mänskligheten att leva tillsammans i fred och harmoni. Eftersom människor inte alltid vet vad som är rätt och fel, har Gud sänt flera profeter genom historien för att vägleda folket. Exempel på profeter som Gud har sänt är: Adam, Noa, Abraham, Isak, Jakob, Ismael, David, Salomo, Moses, Jesus och Muhammed ﷺ.

Den siste profeten var Muhammed ﷺ. Enligt Islam är Jesus inte Guds son. Jesus är en profet som Muhammed ﷺ, Abraham, Moses och David. Alla profeter är muslimer, så Islam är ingen ny religion. Den har funnits sedan Adams tid. Gud sänder inte människor till helvetet, utan att de först har tagit emot en Profet eller ett budskap. Hursomhelst kommer de människor som har tagit

emot en profet inte att ha någon ursäkt framför Gud på Domedagen. Gud sade: (till profeten Muhammed ﷺ):

"Vi har gett dig Vår Uppenbarelse liksom Vi gav Noa och de profeter som följde honom Vår Uppenbarelse, liksom Vi gav Abraham och Ismael och Isak och Jakob och deras efterkommande Vår Uppenbarelse, och Jesus och Job och Jona och Aron och Salomo, och liksom Vi skänkte David en Skrift fylld av visdom, sändebud som Vi redan har berättat för dig om och sändebud som Vi inte har berättat om – och Moses som Allah talade med utan förmedling – sändebud som förde med sig ett glatt budskap om hopp och varnande ord, för att människorna, efter [att har hört] sändebuden, inte skall skylla på [okunnighet] inför Allah. Allah är allsmäktig, vis" (4:163-165)

SAMMANFATTNING AV PROFETEN MUHAMMEDS BIOGRAFI

Profeten Muhammed föddes år 571 e.Kr. i Mekka, som idag ligger i Saudiarabien. Han föddes faderlös eftersom hans far Abdullah dog när hans mor var gravid i andra månaden. När han var sex år dog hans mor Aminah bint Wahb, och lämnade Muhammed ﷺ föräldralös. Då blev hans farfar hans förmyndare. Hans farfar hade en hög ställning och stort inflytande i Mekka, och medlemmarna i hans släkt, Quraysh, såg upp till honom som en värdig man. På den tiden var Quraysh framträdande bland de andra arabstammarna.

Profeten Muhammed ﷺ fick sin farfars uppmärksamhet, kärlek och tillgivenhet, men det varade inte länge, ty hans farfar dog när Muhammed ﷺ bara var åtta år gammal. Efter hans farfars död blev Abu Talib - hans farbror, förmyndare för honom.

När Muhammed ﷺ var tolv år åkte han på en affärsresa med sin farbror, till Bilad Ash-Sham (Syrien). Det var första gången som Muhammed ﷺ lämnade sitt hemland. När han var tjugofem år gammal åkte han på en

annan resa till Ash-Sham (Syrien), denna gång i affärer åt Khadidjah bint Khuwaylid, en rik och förnäm kvinna. Khadidjah anförtrodde honom sina pengar efter att hon hade hört talas om hans pålitlighet och sannfärdighet. När Muhammed ﷺ återvände från Bilad Ash-Sham (Syrien) frågade hon om han ville gifta sig med henne. När profeten Muhammed ﷺ gifte sig med Khadidjah, var han tjugofem år gammal och hon var fyrtio.

Innan han blev profet vid fyrtio års ålder, kallades Muhammed ﷺ den pålitlige (Al-Amin), eftersom han var den mest moraliske och pålitlige personen bland folket. Han var känd för följande egenskaper: tolerans, tålamod, rättvisa, anständighet, kyskhet, generositet och mod. Innan hans profetkall hade tillkännagivits, var Muhammed ﷺ känd för sitt ogillande mot hedniska avgudar. Detta ogillande var så starkt att Muhammed ﷺ aldrig var närvarande vid några av de ceremonier som hölls till avgudarnas ära. Profeten Muhammed ﷺ drack heller aldrig sprit under hela sitt liv.

Alla de tidigare nämnda karaktärsdragen var bara en del av de egenskaper Gud tilldelade sina Profeter, så att de skulle vara redo att ta emot uppenbarelsen.

De judar och kristna som levde då på den arabiska halvön såväl som de omgivande länderna, förutsåg den siste profetens framträdande i världen, vilket var nämnt i deras Gudomliga böcker Gamla och Nya Testamentet.

År 610 e.Kr sändes Uppenbarelsen ner av Gud genom ängeln Gabriel (Djibril). Gabriel ingav profeten Muhammed ﷺ det första kapitlet av den heliga Koranen:

"Läs! I din Herres namn, Han som har skapat - skapat människan av en grodd som växer fast! Läs! Din Herre är den Störste av de frikostiga, som har lärt pennans bruk, lärt människan vad hon inte visste!" (96:1-5)

Således blev Muhammed ﷺ kungjord som Profet när han var fyrtio år gammal.

Efter den tidpunkten blev den heliga Koranen uppenbarad för profeten Muhammed ﷺ med regelbundna intervaller över de nästkommande tjugotre åren. Denna Uppenbarelse gavs i överensstämmelse med omständigheter och tillfällen som gjorde uppenbarelsen nödvändig. Den heliga Koranen är Guds ord ingiven till profeten Muhammed ﷺ genom ängeln Gabriel. Varken profeten Muhammed ﷺ eller Gabriel hade någonting att göra med denna Bok, annat än genom dess förmedling till mänskligheten. Gabriel reciterade den för profeten Muhammed ﷺ som sedan lärde sig den utantill och överlämnade den till folket. Profeten ﷺ beordrade dem som hade lärt sig Koranen att skriva ner den, för han ﷺ kunde varken läsa eller skriva. Det är värt att nämna att hela den heliga Koranen skrevs ner under profeten Muhammeds ﷺ livstid.

Innan profeten Muhammeds ﷺ kall var den arabiska halvön insvept i okunnighet och tyranni, ty folket dyrkade hedniska avgudar. Varje stam hade sin egen avgud, vilken symboliserades av en hednisk avgudabild som stammen dyrkade. Eftersom det fanns 360 stammar på den tiden, fanns det 360 olika hedniska avgudar. Starka människor drog fördel av de svaga, och krig bröt ut p.g.a. bagatellartade frågor. Denna period vittnar också om oräkneliga fall av stöld, plundring och rån på karavaner på den allmänna transportleden. Slaveri, ocker, äktenskapsbrott, dryckenskap, hasardspel och begravandet av nyfödda flickor p.g.a. familjens rädsla för vanära eller fattigdom tog överhanden på den tiden. Kvinnans ställning i samhället var svag. En kvinna hade t.ex. inte rätt att ärva sin familjs egendom, och hon ansågs som en ägodel, likt en möbel eller ett djur.

När profeten Muhammed ﷺ framträdde, visade han vägen till en ny era genom att införa den islamiska religionen. Han uppmanade folket att dyrka den ende Guden, och att iaktta de nya lagarna och principerna som då var obekanta för folket. De nya lagarna krävde ett slut på mord, rån, ocker, äktenskapsbrott, hasardspel, alkoholism, begravandet av nyfödda flickor och åsidosättandet av kvinnans rättigheter, likaväl som andra omoraliska handlingar som var vanliga under den förislamiska tiden.

Den islamiska religionen som predikades av profeten

Muhammed ﷺ orsakade en revolution beträffande moralen bland araberna, ty den krävde dyrkan av en enda Gud, Allah, och den lärde människorna konceptet om liv efter döden. Den nya religionen predikade rättvisa mellan människor, avhållsamhet, släktförhållanden, grannars rättigheter, välgörenhet och kvinnans rätt att ärva och äga.

Majoriteten av Mekkas månggudadyrkare var missnöjda med de nya levnadsreglerna, och de kämpade mot profeten Muhammed ﷺ. De behandlade honom mycket illa, och hånade honom. De kallade honom "lögnaren", "galningen", "magikern" och "poeten". De kallade honom "poeten" i negativ mening, och syftade på det faktum att Koranen är skriven i poetisk form. Folket förnedrade honom genom att kalla honom för en poet, och genom att inte erkänna honom som en profet och budbärare. Trots att folket hade kallat profeten Muhammed ﷺ "den pålitlige" innan han blev profet, gav de honom efteråt många öknamn.

Dessa månggudadyrkare plågade också Profetens följeslagare. Profeten Muhammed ﷺ drevs, tillsammans med sina följeslagare från sina hem i Mekka till en öken utanför staden. De lämnades i tre år i brist på mat och vatten. Trots allt fortsatte profeten Muhammed ﷺ att predika om den islamiska religionen i Mekka i tretton år. Därefter befallde Gud honom att utvandra till Medina. Utvandringen till Medina (som kallas Hijrah) anses

som en viktig händelse i Islams historia, och den markerar början på den muslimska kalendern. När Profeten utvandrade till Medina blev han stöttad av stadens invånare, och han grundade den första islamiska staten. Han tillbringade de sista tio åren av sitt liv där.

I Medina var profeten Muhammed ﷺ ledare, domare och arméns befälhavare. Detta var förutom hans nödvändiga uppgifter som profet, budbärare, far till sina barn och make till sina hustrur, hans ansvar. Denna sida belyser en av de största skillnaderna mellan muslimska och icke-muslimska kulturer. Islam anses vara en allomfattande religion som styr alla aspekter i livet. Därför tror inte muslimer på principen "separering mellan kyrkan och staten" vilket är vanlig i väst.

Profeten Muhammed ﷺ var en strategisk ledare av försvaret av Medina beträffande arméer och krigstaktik. Han utkämpade många slag mot månggudadyrkarna och judarna. Detta gjordes för att stoppa polyteisternas och judarnas aggressioner, och för att försvara och beskydda Medinas befolkning. Dessa slag var också nödvändiga för att bana väg för predikan om Islam.

Med tiden blev folket, av egen fri vilja, övertygade om sanningen i den nya religionen. Islam började spridas bland alla invånare på den arabiska halvön. Profeten Muhammed ﷺ sände brev till några av kungarna i världen på den tiden, och uppmanade dem att tro på Islam. Eftersom Islam är en internationell religion sände profe-

ten Muhammed ﷺ meddelanden till följande ledare: Cesar, den romerska kungen av Bysantin; Mukawkis, prinsen av Egypten; Negrus, kejsaren av Etiopien; Khusrau, kungen av Persien; Al-Monther bin Sawi, kungen av Bahrain, Djaifar och Abbad, de två kungarna av Oman och Hawtha bin Ali, kungen av Yamamah.

Profeten Muhammed ﷺ ingick ett tioårigt fredsfördrag med folket i Mekka. De bröt detta förbund och förenade sig med stammen Bakr och dödade flera medlemmar av Khuza'ahs stam, som var allierad med profeten Muhammed ﷺ. Därför ledde Muhammed ﷺ en armé med tiotusen krigare för att inta Mekka. Mekka förstod det meningslösa i att göra motstånd mot Profetens styrkor och gav upp utan strid.

Erövringen av Mekka anses av muslimerna som den största av alla triumfer p.g.a. Mekkas ställning som en helig stad dit folket gör sina årliga pilgrimsfärder. I Mekka finns också al-Kabah, Guds Hus, bevarad vilket återuppbyggdes av Profeten Abraham. Mekka spelade också en betydande roll politiskt och kommersiellt bland de arabiska stammarna. Profeten Muhammed ﷺ själv föddes i Mekka, som anses vara hans hemland, och hemlandet för de flesta av hans följeslagare. Mekka var staden där alla stammarna samlades mot Guds Profet, och plågade honom personligen. Det var Mekka som var den strategiska medelpunkten för motståndet mot Islam. Av dessa anledningar var erövringen av Mekka be-

tydelsefull. Profeten Muhammed ﷺ var till fullo medveten om att erövringen av Mekka var det bästa sättet att sprida Islam bland araberna.

Han intog Mekka på ett ödmjukt sätt vilket visade lydnad mot Gud. Han intog inte Mekka på det arroganta sätt man skulle kunna förvänta sig av en erövrare. Ett tecken på profeten Muhammeds ﷺ ödmjukhet och undergivenhet mot Gud, var att hans panna nästan vidrörde mitten på hans kamels sadel, när han red in i Mekka.[2] Dessutom förlät han hela folket i Mekka och befallde sina soldater att inte skada deras egendomar eller rikedomar. Som följd av Profetens hänsynsfulla och toleranta uppträdande konverterade alla medborgare i Mekka till Islam. När Profeten hade förlåtit folket i Mekka befallde han att deras hedniska avgudar skulle förstöras. Dessa avgudar omgav Kabah (det heliga huset som återuppbyggdes av Profeten Abraham). Därinne hade det funnits trehundrasextio avgudar som var och en representerade en arabisk stam på den tiden. Efter erövringen av Mekka återvände profeten Muhammed ﷺ till Medina där en stor mängd människor skulle komma att konvertera till Islam. Varje arabisk stam skickade en delegation till Medina för att finna Profeten och få undervisning av honom i Islams principer. Dessa delegationer hade konverterat till religionen å stammarnas vägnar. Detta år är

---

[2] Han red alltså inte in i Mecka på ett högmodigt sätt med nä san i vädret.

känt som "delegationsåret".

Under sin livstid lyckades profeten Muhammed ﷺ samla alla de arabiska stammarna under Islam. Dessa stammar hade av tradition bekämpat och föraktat varandra. Ingen i arabernas historia hade någonsin lyckats med att förena dem. Profeten Muhammed ﷺ blev ledaren över majoriteten av befolkningen på den arabiska halvön efter att ha grundat den islamiska staten. Innan han dog gjorde han en pilgrimsfärd till Mekka. Han gick runt Kabah sju gånger. Senare under sin pilgrimsresa höll Profeten ﷺ sitt berömda avskedstal. Följande text återger en del av vad han sade:

"O Människor, lyssna på detta budskap, för det kan vara sista gången som jag träffar er här.

O Människor, denna månad och denna dag är heliga, och precis som denna stad, Mekka är helig, så är också varje muslims liv och ägodelar heliga, tills ni möter er Herre.

O Gud, fullbordade jag budskapet till folket? Om så är fallet, var mitt vittne.

O Människor, visa respekt för andra människors ägodelar. En ägodel som har utlånats eller anförtrotts till dig, måste återlämnas till sin rätte ägare.

O Människor, akta er för Satan. Trots att han tappat hoppet om att dyrkas på denna plats, tror han ändå att han kan fresta er att begå små synder.

O Människor, de troende är bröder och ingen skall ta någon annans tillhörigheter utan hans tillåtelse.

O Gud, överlämnade jag ditt budskap till folket? Om det är så, var mitt vittne.

O Människor, när jag är borta, bli inte icketroende som dödar varandra. Jag har lämnat er med Guds Bok, Koranen, så ni kommer att ha korrekta principer att följa, och så länge som ni noggrant håller fast vid den, kommer ni inte att vilseledas.

O Gud, överlämnade jag ditt budskap till folket? Om det är så, var mitt vittne.

O Människor, er Herre är En, och er fader är en [för att] ni härstammar alla från Adam, och Adam skapades av lera. Den bäste utav er är den som fruktar Gud mest. Ingen arab är överlägsen någon icke-arab, förutom i gudsfruktan.

O Gud, överlämnade jag ditt budskap till folket? Om det är så, var mitt vittne.

O Människor, de av er som lyssnar på mig nu måste föra detta budskap vidare till dem som är frånvarande."

633 e.Kr. dog Profeten ﷺ. Han var sextiotre år gammal enligt månkalendern (den synodiska månkalendern), och sextiett enligt kalendern som följer solen. Omedelbart efter Profetens död kom Abu Bakr ut och sade till folket: "Sannerligen, var och en som dyrkar Muhammed ﷺ, vet att Muhammed ﷺ är död, men var

och en som dyrkar Gud vet att Gud lever, och aldrig dör." Sedan reciterade han följande verser från den heliga Koranen:

"Du skall dö (Muhammed), och de skall dö." (39:30)

"Muhammed är ingenting mer än ett sändebud och [andra] sändebud har kommit och gått före honom. Om han dör eller stupar i strid, kommer ni då att göra en helomvändning? Den som vänder helt om vållar inte Gud någon skada. Men Allah skall belöna dem som visar tacksamhet." (3:144)

Profetens kropp begravdes i sitt hus, i hans frus, Aishas, rum. Hennes rum var beläget mycket nära Profetens moské. Senare bredde Moskén ut sig i sådan utsträckning att den omfattade Profetens hus. Profetens moské är belägen i Medina, Saudiarabien. Idag besöker miljoner muslimer hans moské. Detta besök kan sammanfalla med en muslims pilgrimsfärd till Mekka, eller vid något annat tillfälle. Mindre än två århundraden efter profeten Muhammeds ﷺ död, blev muslimerna bärare av hans heliga budskap. Islam spreds över hela världen, tills det nådde Kina i öster och Spanien i väster. Det islamiska väldet kom att bli det största i mänsklighetens historia. Islams läror var drivkraften för denna häpnadsväckande snabba utbredning av den muslimska tron.

HISTORISK BAKGRUND OM DEN HELIGA STADEN MEKKA

Staden Mekka är Islams heligaste stad av följande anledningar: Kabah och den stora moskén ligger i Mekka. Muslimer över hela världen ber fem gånger om dagen, och detta gör vända mot Kabah.

Under pilgrimssäsongen, reser muslimer till Mekka på sin pilgrimsresa. Muslimer måste göra en pilgrimsfärd (Hadjdj) till Mekka en gång i sitt liv, om de har möjlighet. Detta p.g.a. att pilgrimsfärden är den femte pelaren i Islam. (Islams pelare är:

1. Att vittna om att Gud är en och att Muhammed är Hans budbärare och den siste profeten.
2. Att be fem gånger om dagen.
3. De rika människorna ger allmosor till de fattiga, 2,5% om året av sitt sparkapital.
4. Fasta i den heliga månaden Ramadan.
5. Pilgrimsfärden till Mekka.

Pilgrimsfärden är en mycket speciell upplevelse eftersom muslimer från världens alla länder samlas i Mekka. Detta har pågått sedan profeten Muhammeds ﷺ tid. Under pilgrimsfärden bär alla samma kläder så att

ingen kan se vem som är rik, och vem som är fattig. Pilgrimsfärden är en tid då miljontals människor är samlade, och deras tro på Islam stärks. Umrah är också en anledning till varför folk reser till Mekka. Umrah är en mindre form av pilgrimsfärd för muslimer som är frivillig och som kan göras vid vilken tid som helst, under året.

Mekka är profeten Muhammeds ﷺ födelsestad, och det var i Mekka som Islam började – där han ﷺ tog emot Koranen från Gud genom ängeln Gabriel. Islams budskap tog människorna från mörkret till ljuset. Den heliga staden Mekkas grundande och blomstring går tillbaka till Profeten Abrahams tid. På Guds befallning instruerades han att bygga Kabah med sin son Ismaels hjälp. Kabah är den heligaste platsen i staden Mekka. Följande text summerar historien om hur profeten Abraham återuppbyggde Kabah.

Profeten Abraham hade en rättrogen fru som hette Sarah, Hon kunde inte få barn. Sarah föreslog Profeten Abraham att han skulle gifta sig med sin tjänarinna, Hagar, för att han skulle kunna få en son. Profeten Abraham gifte sig, och fick en son som de namngav Ismael. Kort efter Ismaels födelse befallde Gud Profeten Abraham att ta Hagar och hennes barn från deras hem. Sarah var mycket tacksam att Gud hade befallt detta eftersom hon hade blivit avundsjuk på Hagar. Profeten Abraham tog Hagar och Ismael ut till öknen till den plats där

Mekka är belägen idag. På den tiden var Mekka obefolkat. Där fanns ingen källa med vatten, och inga träd eller växter. Profeten Abraham lämnade Hagar och Ismael i Mekka med ett vattenkärl, och en korg med dadlar. Abraham försökte hastigt återvända hem när Hagar följde efter honom och frågade: "O Abraham, vart skall du gå, varför lämnar du oss i denna ödsliga dal?" Hagar upprepade denna fråga flera gånger, men Profeten Abraham svarade henne inte. Till sist frågade hon honom: "Har Gud befallt att du skall göra detta?" Han svarade "Ja". Hagar sade "Gud kommer inte att föra oss vilse." Sedan återvände hon till platsen där Abraham nyligen hade lämnat henne med sin son. Abraham gick fort till platsen där Kabah nu finns belägen. Det var mycket nära platsen där han hade lämnat Hagar och Ismael. Han höjde sina händer mot himlen och bad till Gud: "O Min Herre, jag har lämnat min son och hustru i en ofruktsam dal intill Ditt heliga Hus så att de må upprätta regelbundna böner. Sålunda ber jag Dig att försäkra att några människor kommer att besöka den platsen. Jag ber Dig också att skänka dem några frukter så att de kommer att förbli Dig trogna." Följande verser redogör för Abrahams böner som de återfinns i den heliga Koranen.

"Herre! Jag har låtit några av de mina bosätta sig i en dal, som inte är lämpad för jordbruk, nära Ditt heliga Hus, Herre, att de må förrätta bönen. Låt några männi-

skors hjärtan fyllas av tillgivenhet för dem [och längtan att besöka dem] så att de kan få [hjälp av dem till] sin försörjning och därför känna tacksamhet [mot Dig]." (14:37)

Så lämnade profeten Abraham kvar sin fru Hagar och sin unge son, Ismael, på platsen där Mekka finns idag. Hagar började amma sin son, och hon drack ur kärlet, och åt ur korgen med dadlar. När kärlet var tomt och Ismael blev törstig, började hon leta efter vatten. Hon kunde inte uthärda att se sin son lida. Hon klättrade upp på berget Safa för att se om någon karavan syntes på avstånd, men där fanns ingenting. Hon visste att karavanerna skulle bära med sig vatten. Hon klättrade upp till toppen av berget Marwah, på andra sidan dalen. Återigen sökte hon efter karavaner, och fann ingenting. Hagar sprang mellan berget Safa och Marwah sju gånger, men kunde inte hitta någon. När Hagar återvände till platsen där hon hade lämnat sin son, skedde ett mirakel. En källa med vatten började stiga under barnets fötter. Den källan har alltsedan dess varit känd som *Zamzams* källa. En dag passerade några araber från stammen Djurhum Mekka, och lade märke till en fågel som flög runt i cirklar ovanför dem. Det tydde på att det fanns vatten i Mekka. Stammedlemmarna mötte Hagar och frågade om de kunde bo i Mekka med henne. Hon sade att de kunde det, men att hon skulle ha äganderätten till källan. Det innebar att de kunde använda den, men att

hon fortfarande skulle vara ägare till den. De var överens om detta. Hagar var glad över att få sällskap. Stammedlemmarna stannade kvar där, och skickade efter sina släktingar, för att de skulle flytta dit, och staden växte. Så blev den heliga staden Mekka blomstrande. Profeten Abraham reste till Mekka för att besöka sin son, Ismael. Medan han var där fick han en befallning av Gud att han skulle bygga Kabah med Ismaels hjälp.

Med tiden blev Mekka en plats där karavaner som reste genom öknen kunde stanna. Det blev också ett viktigt handelscenter på den arabiska halvön. Troende pilgrimer reste till Mekka som en del av sina pilgrimsfärder, för att dyrka Gud vid Kabah. Mekka blomstrade som svar på Abrahams böner. När tiden gick, började folk olyckligtvis resa upp hedniska avgudabilder i Mekka, runt Kabah, och började dyrka dem. De dyrkade inte längre endast Gud, deras och Abrahams Herre. Folket i Mekka uppfann religiösa riter och ceremonier, som de presenterade vid sina pilgrimsfärder, men som Gud inte hade påbjudit. Hedniska avgudabilder spreds över hela den arabiska halvön. Detta utövande fortsatte till 600-talet, då profeten Muhammed ﷺ förstörde alla de hedniska avgudabilder som omgav Kabah, och rensade den arabiska halvön från avgudadyrkan. Sedan befallde profeten Muhammed ﷺ folket att dyrka endast Gud (Allah). Idag reser miljoner muslimer till Mekka varje år för att utföra sin pilgrimsresa.

Som en del av pilgrimsfärden reser muslimerna till Mekka, och går runt Kabah. De tillryggalägger sträckan mellan berget Safa och Marwah sju gånger. Pilgrimerna dricker också från källan Zamzam, källan som upptäcktes under Ismaels fötter.

En annan muslimsk ceremoni är att offra djur på den största högtiden i Islam, Eid-Al-Adha. Detta görs för att följa profeten Abraham, alla profeters faders exempel. Det syftar på en episod då profeten Abrahams son Ismael räddades från att bli offrad, av änglar som istället bar fram en bagge. Detta hänvisar till profeten Abrahams dröm där han såg sig själv offrande sin son Ismael. Efter han att drömt detta, antog profeten Abraham att Gud befallde honom att slakta sin son. Orsaken till denna dröm var att Gud ville pröva Abrahams tro. I lydnad gentemot Guds befallning lade Abraham sin son på marken på samma sätt som man offrade djur. När han försökte skära av halsen på sin son, skar kniven i själva verket inte. Genast sände Gud en ängel som bar på en bagge, för att offras istället för Ismael. Den heliga Koranen redogör för denna händelse på följande sätt:

"Och då denne uppnått den ålder, att han kunde gå honom till handa", Sade han: "Käre son, jag ser förvisso i drömmen, att jag måste offra dig. Tänk efter! Vad anser du?" [Och han bad:] "Herre! Ge mig en [son, en] av de rättfärdiga!" – Och Vi gav honom det glada budskapet om en son med milt och fogligt sinnelaga. Och då [sonen] hade blivit gammal nog [ar-

beta tillsammans med fadern och] delta i hans strävanden, sade [denne]: "Min käre son! Jag har sett i drömmen att jag offrar dig [åt Gud]. Vad anser du [om detta]?" [Ismael] svarade: "Fader, gör som du blir befalld! Om Gud vill skall du se att jag är tålmodig och uthärdar [allt]." Men så fort de båda hade visat att de underkastade sig Allahs vilja och [Abraham] hade lagt [sonen] med tinningen mot marken, ropade Vi till honom: "Abraham [hejda din hand]! Du har redan utfört den befallning som du fick i drömmen!" Så belönar Vi dem som gör det goda och det rätta: det rätta var klart och tydligt en prövning. Som lösen för [sonen] tog Vi emot ett präktigt offerdjur." (37:100-107)

Det är p.g.a denna händelse som muslimer världen över firar denna heliga dag, offerhögtiden. Den firas genom att man offrar många getter, som sedan ges till de fattiga. Denna dag är den största högtiden för muslimer som firar den över hela världen.

INLEDNING

1) Denna bok har tagit lång tid för mig att avsluta. Samlingen av 200 hadither som ingår här är noggrant utvalda bland hundratals av Profetens hadither. Idén till denna bok föddes i slutet av 1985 då jag skickade några översatta hadither till Ruth Nicholson, en amerikansk kvinna som bor i Kalifornien. Hon var mycket imponerad av de heliga hadither som jag hade gett henne. Hon läste några av dem för sina familjemedlemmar, och berättade om förtroendet hon hyste för någon som trodde på profeten Muhammed ﷺ och på hans läror.

När jag såg hur påverkad Fru Nicholson hade blivit uppmuntrades jag till att sammanställa så många hadither som möjligt, och översätta dem till engelska, så att icke-muslimer skulle kunna studera islams läror. Detta skulle kunna få icke-muslimer över hela världen att läsa, och få grepp om dessa principer.

2) De hadither som ingår här har noggrant valts ut för att både vara tilltalande och relevanta för människor från västliga kulturer. Jag var angelägen om att meddelandet och innebörden i dessa hadither skulle användas till den icke-muslimska världen, och bli värdefull för dem. Studier av den islamiska religionen under min ti-

diga barndom i grundskolan, i min födelsestad Abu Dhabi (Förenade Arabemiraten) har hjälpt mig att skriva den här boken. Jag läste den Heliga Koranen från pärm till pärm vid tio års ålder. Som student vid universitetet i södra Kalifornien i USA under mer än sju år lärde jag mig att förstå det engelska språket, och västerlandets sätt att tänka.

3) Jag skulle vilja förklara innebörden av några termer som läsaren ofta kommer att stöta på i den här boken:

"Islam" är ett arabiskt ord som betyder fred, renhet, erkännande och underkastelse.

"Allah" betyder Gud. Att dyrka någon annan än Honom eller att säga att Han har en son är lika med att tro på gudar än Allah[3].

---

[3] Allah: Det är Guds namn på arabiska. Det är ett egennamn i bestämd form, avlett av ordet ilah och betyder "tillbedd" eftersom Allah, den Höge, är den i sanning tillbedde. Han ensam förtjänar dyrkan. Detta namn hat blivit det största av Guds namn. Det pekar på Hans övriga vackra namn och högsta egenskaper och innefattar alla deras betydelser. Det motsvaras på svenska av Gud. Gud, God, Dieu, Dios... och Allah är olika namn på samma Gud som judar, kristna och muslimer tror på. Vi föredrar dock att använda den arabiska benämningen av flera orsaker: Namnet gud associeras av människorna i den kristna världen med läran om treenigheten och tron på att Gud har en son trots att det i kristendomen finns stora skillnader i uppfattning om den sanna tolkningen av denna lära. Vad beträffar namnet Allah så pekar det i lika grad för muslimer och icke-muslimer på att tillskriva Allah ensam värdig all tillbedjan Dessutom kan Gud ha en pluralform d.v.s. "gudar", medan när det gäller den Väldiges namn, Allah, så har det absolut ingen pluralform utan man använder benämningen *ilah* för det som dyrkas vid sidan av Allah och som har pluralformen *aliha.*

"Koranen" är Guds Bok.

"Ummah" refererar till den muslimska nationen.

"Hadith" är en uppteckning av vad profeten Muhammed ﷺ sade, gjorde, godkände och hur han beskrevs.

"Sunnah" är ett annat ord för hadith[4].

I början av varje hadith i originalet följer frasen "i auktoritet av" namnet på den av profeten Muhammeds ﷺ följeslagare som har redogjort för hadithen. Dessa namn är t.ex : Abu Hurayrah, Anas bin Malik o.s.v. I slutet av varje hadith finns namnet eller smeknamnet på forskaren som i själva verket skrev ner och bevarade redogörelsen av Profetens ädla hadith. Dessa namn är al-Bukhari, Muslim, Tirmidhi, Ahmad, Abu Dawud, Ibn Madjah, Baghawi och An-Nasai.

ﷺ "*salla-Allahu alaihi wa sallam*" betyder frid vare över

---

[4] Sunnah, el. sunna, el. as-sunnah, är ett ord på arabiska och syftar på vägen, metoden, det säkra sättet som inte förändras. Enligt islamisk konvention är det tal och handlingar, eller någon särskild bestämmelse som utgår från profeten Muhammed. Det kallas också hadith (men det finns en liten skillnad mellan sunnah och hadith). Sunnah kan vara det som Profeten ålade muslimerna som en plikt eller förbjöd dem, eller att han önskade utan att ålägga det, eller förbjöd utan att implementera det eller det han förklarade vara tillåtet. Lika så är sunnah det som Profeten meddelade på trons och lärans område. Koranen och as-sunnah är de två källorna för den islamiska tron och lagen och de hör till den islamiska trons obestridliga lärosatser. Man kan inte förstå Koranen utan sunnah som innehåller förklaringen till Koranen förtydligar dess regler och gör tillägg till den liksom sunnah är det beprövade handlingsmönstret för Islam.

honom[5].

"Moské" är platsen dit muslimer går för att be fem gånger om dagen.

"Sista dagen", "Domedagen", "Domens dag", "Återuppståndelsens dag" har alla samma innebörd. Alla dessa fraser avser slutet av livet på jorden, och början på livet efter detta.

"Profeten" och "Allahs budbärare" är titlar på profeten Muhammed ﷺ.

"Polyteist" är en person som dyrkar flera gudar.

"Han är inte en av oss" betyder att den personen inte är en innerlig muslim eller att hans tro inte är fullständig.

"Troende" betyder en god muslim.

"Broder" betyder en annan muslim.

"Adams son" betyder man eller människa, ty alla härstammar från Adam.

Allahs namn börjar alltid med stor bokstav. Allt som refererar till Allah skrivs också med stor bokstav. Allah skrivs också med stor bokstav, såsom "Han", "Jag" och

---

[5] Varje gång profeten Muhammed – eller en annan Profet - nämns bör muslimen säga (på arabiska): *salla-Allahu alaihi wa-sallam* (Frid vare över honom). Detta uttryck innebär en bön till Gud att Han skall välsigna Profeten och ge honom en hög rang och förläna honom frid. Detta återfinns i Koranen i Guds ord: *"Gud och Hans änglar välsignar Profeten; ni som tror, be Gud välsigna honom och hälsa honom med en vördnadsfull hälsning!"* (33:56).

"Vi". I Koranen refererar Gud ofta till Sig själv som "Vi". Användandet av pluralformen innebär helighet eller majestätisk. Alla andra namn för Allah skrivs också med stor bokstav. Dessa namn inbegriper namn som "Den Generöse", "Den Barmhärtige" o.s.v.

"Att Fasta" är att vara utan mat och dryck från gryning till skymning. Som ett sätt att dyrka Gud. Den lär oss kärlek, uppriktighet och hängivenhet. Den utvecklar tålamod, osjälviskhet, social medvetenhet och kraft att möta svårigheter.

"Böner" avser praktiserandet av dyrkan i moskén eller någon annanstans. Muslimer ber fem gånger om dagen. När de ber, står de upp, knäböjer, sedan bugar de sig. Bön stärker och ger liv åt tron på Gud, och inspirerar människan till högre moral. Den renar hjärtat och kontrollerar frestelser, felaktiga handlingar och ondska.

"Djihad[6]" betyder att kämpa för Guds sak. Detta kan betyda många handlingar som utförs för Guds skull, såsom att försvara sin tro, kalla till Islam och att motstå frestelser.

"E.H." betyder "efter hidjrah" vilket refererar till profeten Muhammeds ﷺ utvandring från Mekka till staden Medina. Denna händelse utgör början för den muslimska kalendern.

"Kompensation" är belöning.

---

[6] *dj* = engelskt g: i *gentleman*.

"Ocker" betyder att ta omåttligt mycket ränta, t.ex. om någon desperat behöver pengar och någon ger honom ett lån, men tar den dubbla eller tredubbla andelen ränta. Hursomhelst, i Islam är varje belopp av ränta ansedd som ocker.

4) När en hadith hänvisar till en man eller kvinna vänder den sig inte enbart till män eller kvinnor, utan hela mänskligheten. Det finns undantag där hadither direkt vänder sig till ett kön, och detta på visas i detta fall. I andra fall vänder sig budskapen till mänskligheten.

En del människor antar helt felaktigt att den islamska religionen är diskriminerande mot kvinnan. Detta är inte sant. När profeten Muhammed ﷺ hade börjat sitt profetskap under det sjunde århundradet, förbättrades kvinnans ställning väsentligt. Islam genomdrev följande förbättringar:

1. Kvinnan blev enligt sharia berättigad att ärva ägodelar från sin familjs egendomar.
2. Det blev förbjudet och omoraliskt att döda eller begrava döttrar p.g.a. familjens förlägenhet eller fattigdom.
3. Kvinnan fick rätten att äga.
4. Kvinnan fick rätt att välja sin make, och att vägra ha del i arrangerade äktenskap.

5) Islams lag (*sharia*) och lagstiftning har hämtats från två källor. Den heliga Koranen och Profetens ﷺ ha-

dither. Koranen är Guds ord och är Islams Heligaste Bok. Gud lärde ängeln Gabriel Koranen, som i sin tur lärde profeten Muhammed ﷺ den. Det är en vanlig missuppfattning att profeten Muhammed ﷺ är Koranens författare. Detta är inte sant. Den heliga Koranen är Guds ord till Profeten genom ängeln Gabriel. Varken profeten Muhammed ﷺ eller ängeln Gabriel hade något att göra med Koranen under Guds överföring av Budskapet till människorna.

Definitionen på hadith är uttalanden, handlingar, rapporter eller beskrivningar om profeten Muhammed ﷺ. Det finns t.ex. en hadith som redogör för att Muhammed ﷺ använde sin högra hand att äta med, och att han teg för att visa sitt missnöje. Det viktigaste med hadither är att ge detaljerade förklaringar till principerna i Koranen. Haditherna kan innehålla sådant som inte nämns i Koranen.

Det krävs av en muslim att han skall följa haditherna, eftersom de befalls i Koranen att imitera hans ﷺ uppförande. Haditherna är profeten Muhammeds ﷺ råd och läror som ingavs av Gud. Profeten ﷺ gjorde inte upp hadithernas principer själv. Han ﷺ är ofelbar när det gäller religionen. Av denna anledning är hadithen huvudkällan för de islamiska lärorna ihop med själva Koranen. I Koranen säger Allah den Allsmäktige: "Tag alltså emot vad (Hans) sändebud ger er (av detta) och avstå (villigt) från det som han nekar er." (59:7)

6) Islam är en komplett religion, som omfattar alla aspekter av livet. Profetens hadither behandlar vanliga och användbara ämnen såsom "försäljning, transaktioner, uppförande, krig och fred, konflikter, arbete, resor, handel, jordbruk, strävan efter kunskap, medicin, hälsa, fritid, avkoppling, mån och solförmörkelser, domsrätt, klagomål, tvivel, blod, pengar, pantsättning, arv, familjens, släktingars, föräldrars och grannars rättigheter, äktenskap och skilsmässa, religiösa iakttagelser - böner, fasta, pilgrimsfärder, givandet av allmosor, välgörenhets- och onda handlingar, budbärare, profeter, gudomliga böcker, den sista dagen, paradiset och helvetet." Detta är bara en liten presentation av alla ämnen som täcks av haditherna. Ingen annan religion i världen täcker så många ämnen som Islam gör, inte heller så detaljerat.

7) De tvåhundra hadither som ingår i denna bok har hämtats bland tusentals av Profetens hadither. Jag har ställt upp detta urval i kapitel så att de lätt kan läsas och förstås. Dessa heliga hadither behandlar några av de sociala ämnen som rör Islam, såväl som Profetens uttalanden och handlingar. Exempel på dessa ämnen är "välgörenhet och goda gärningar, gott uppförande, familj och släktingar, grannars rättigheter, vänlighet mot djur, arbete, myndighet och ansvar, lag, handel, girighet, tecken på sista Dagen, Domens Dag och paradisets och helvetets invånare, profeter och tron. Jag skulle återigen

vilja påminna läsaren om att det finns tusentals andra hadither som inte ingår i denna bok, och som behandlar ovan nämnda ämnen. Om läsaren skulle ha vidare intresse av att studera de heliga haditherna, kan han konsultera någon av de många böcker som finns tillgängliga. T.ex. arbeten av Bukhari, Muslim och Tirmidhi.

8) Innan jag publicerade denna bok, ville jag vara säker på att icke-muslimer kunde förstå den engelska översättningen. Så jag besökte USA och England och gav texten till mer än sextio amerikanska, och brittiska människor för att läsa. Dessutom gav jag dessa hadither till européer och amerikaner som vistades i Förenade Arabemiraten. Jag fann att några av dem förstod hela texten, men att majoriteten av dem kände att haditherna krävde mer förklaringar. I några fall fann dessa icke-muslimer hänvisningar som var obegripliga i deras kulturella omgivning. Ibland blev haditherna inte förstådda p.g.a. att läsaren hade ett otillräckligt ordförråd, och inte kände igen vissa av orden. Några läsare hade inte läst bibeln, och var följaktligen inte bekant med religiösa termer. Av ovanstående anledningar skrev jag några fotnoter till haditherna som förklaring till texten. Efter att ha kompletterat dessa fotnoter, visade jag texten för icke-muslimerna en andra gång, och fann att de då förstod allt. Nu hoppas jag att haditherna i denna bok är klara, lättfattliga och gör intryck på de icke-muslimer som läser dem. Reaktionen från några personer som läs-

te denna bok, var så positiva att de läste texten flera gånger, och var intresserade av att köpa böcker om islams historia. Den förvånande reaktionen från dessa personer fick mig att undra vad som skulle hända om de läste Koranen från pärm till pärm, och förstod dess läror, innebörd och dess mirakel. Koranen är en imponerande och Helig Bok p.g.a. att den direkt är Guds ord. Koranen behandlar varierande ämnen som innefattar de grundläggande lärorna av Islam, moral, kunskap, dyrkan, vishet, relationen mellan Gud och människan, och förhållandet människor emellan. Omfattande läror som sunda system, social rättvisa, politik, ekonomi, lagstiftning, rättsvetenskap och internationella relationer kan byggas på, utformar en viktig del av den heliga Koranen. Koranen har många fascinerande och unika kvaliteer: Koranen talar också till läsarens undermedvetna. Om en person har ett problem eller en fråga, kan han få den besvarad genom att läsa Koranen, eftersom Gud talar till mänskligheten genom denna Heliga Bok. Koranen fullbordades under profeten Muhammeds ﷺ tid, och hade redan då djupgående kunskap om vetenskap (t.ex. kemi, geologi, fysik) och medicin som var århundraden före sin tid. Man skulle kunna skriva miljoner böcker om Koranens mirakel. Koranen är en mirakulös Bok, vilket bevisas av egenskaperna som nämns ovan. Det är verkligen Guds ord, som talar till läsarens undermedvetna, som har en fortskridande kunskap om vetenskap och medicin, och många andra saker. När man

förstår Koranens kvalitéer, blir det löjligt att vissa människor anser att profeten Muhammed ﷺ är dess författare. Det skulle ha varit omöjligt för profeten Muhammed ﷺ att skriva denna Bok, speciellt när man betänker att han varken var läs- eller skrivkunnig, och att platsen där han bodde endast hade lite bildning och kultur.

9) Slutligen skulle jag vilja tillägga att jag inte innehar någon religiös befattning, inte heller har jag någon religiös auktoritet inom islamiska studier. Att fullborda denna bok var en personlig ansträngning, och jag har gjort mitt bästa. Med detta arbete hoppas jag att vinna Guds tillfredsställelse. Det var också mitt mål att göra läsaren bekant med islams läror, så att han slutligen blir övertygad om att det inte finns någon eller något värd dyrkan utom Allah, och att Muhammed ﷺ är hans tjänare och budbärare, samt den siste Profeten.

På Gud, den Hjälpsamme och Storartade, kommer det an om mitt mål kommer att uppnås. Ty Han är Källan till all vägledning i denna värld, och endast Honom bör man tillskriva all framgång och välgång.

Abdul Rahim I. Alfahim

KAPITEL 1:
OM VÄLGÖRENHET OCH GODA GÄRNINGAR

1. Abu Hurayrah ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Varje del av en persons kropp måste utföra en god gärning varje dag som solen går upp: Att handla rättvist mellan två människor är en god gärning, att hjälpa en man med hans riddjur, att lyfta upp honom på det, eller att lyfta upp hans ägodelar på det är en god gärning, ett vänligt ord är en god gärning, varje steg du tar till bönen är en god gärning, och att avlägsna något från gatan som kan göra skada är en god gärning."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2989), och Muslim "*as-Sahih*" (1009).

2. Adiy bin Hatim ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Skydda er från Helvetet, även om det bara är genom att ge en halv dadel som allmosa, och den som inte ens har det, skall åtminstone tala vänligt."[7]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6023), och Muslim "*as-Sahih*" (1016).

---

[7] Denna hadith instruerar muslimerna att ge vad de kan i välgörenhet, även om det bara är en liten gåva, som en dadel från en palm. Att utföra små välgörenhetsgärningar kan förhindra en person från att skickas till Helvetet. Hursomhelst, om man inte har möjlighet att ge något alls, bör man åtminstone tala vänligt till andra.

3. Abu Dharr رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade till mig: "Anse inte ens den minsta välgärning som obetydlig, även att möta en broder med ett leende är en god gärning."

Muslim "*as-Sahih*" (2626).

4. Abu Musa Al-Ashari رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade: "Varje muslim är skyldig att ge allmosa." Profeten tillfrågades: "Men om man inte äger någonting?" Profeten svarade: "Han skall arbeta med sina händer, för att göra nytta och sedan ge något av det han tjänat i välgörenhet." Följeslagarna frågade: "Om han inte kan arbeta då?" Profeten sade: "Han skall hjälpa de nödställda som befinner sig i nöd." Följeslagarna frågade vidare: "Om man inte ens kan göra det?" Profeten svarade: "Han skall uppmana andra att göra gott." Följeslagarna lade till: "Om han misslyckas med det också?" Profeten sade: "Han skall låta bli att göra ont. Det är också allmosa[8]."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6022), och Muslim "*as-Sahih*" (1008).

5. Djabir bin Abdullah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Varje god gärning är allmosa."

---

[8] Detta betyder att alla människor är kapabla till att göra ont genom att skada andra människor. Därför, att behandla andra vänligt är detsamma som att ge ut en allmosa. Alltså, en person som är vänlig mot andra för med sig goda gärningar till sig själv, och åstadkommer följaktligen att mer välgörenhet utförs.

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6021).

6. Djabir رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Om en muslim planterar ett träd, och fåglar och andra djur äter från det, är allt det som de äter allmosa för honom, och allt som blir stulet eller förlorat från trädet är också allmosa."

Muslim "*as-Sahih*" (1552).

I en annan version: "Om en muslim planterar eller odlar något, är allt som människor eller djur äter från det allmosa för honom."[9]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2320) och Muslim "*as-Sahih*" (1553).

7. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: En man kom till Profeten ﷺ och frågade honom: "När är det bäst att ge allmosa?" Profeten svarade: "Den allmosa du ger medan du har god hälsa. Om du ivrigt önskar att samla rikedomar, om du är rädd för motgångar och längtar efter pengar. Vänta inte med att ge allmosa tills du är i dödens grepp och yttrar: "Till den och den det och det, och till den och den så och så mycket" för vid det laget tillhör det redan

---

[9] Meningen med denna hadith är att uppmuntra människor att plantera träd, därför att detta föder människor, fåglar och djur med frukter som trädet producerar. Alltså är det bra för samhället att plantera träd. Denna hadith förklarar också att om någon stjäl frukt från ett träd, är det en synd, men för den som har planterat trädet, anses det som en allmosa.

den och den."[10]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (1419), och Muslim "*as-Sahih*" (1032).

8. Abu Hurayrah ﷺ sade: Allahs sändebud ﷺ sade: "En behövande och fattig person är inte en som ber om en dadel eller två, eller en munsbit eller två. En riktigt fattig person är en som trots sin fattigdom avstår från att fråga om något."

En annan version: Profeten ﷺ sade: "En fattig person är inte en som går omkring och tigger, och som kan vända om efter att ha fått en munsbit eller en dadel. En riktigt fattig person är en som har otillräckliga medel att leva av, och som inte avslöjar sin fattigdom för att kunna få allmosor. Ej heller ställer han sig upp för att tigga."[11]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (4539, 1479), och Muslim "*as-Sahih*" (1039).

9. Uqbah bin Harith ﷺ sade: "Jag deltog i eftermid-

---

[10] Denna hadith lär oss att den bästa tiden för att ge allmosa är när en person är ung, har god hälsa, och är ivrig att spara pengar för att bli rik. Det är mycket bättre att ge allmosa, än att vänta tills man blivit gammal och har samlat rikedomar. Att ge allmosa när man är ung och fattig är viktigare än att vänta till livets sista minuter och det är för sent.

[11] Meningen med denna hadith är att aktivt försöka hitta dem som behöver allmosa, men inte ber om hjälp, därför att de är för blyga för att erkänna att de behöver hjälp. En människa skall märka en annans nöd utan att frågas.

dagsbönen som leddes av Profeten ﷺ i Medina. När Profeten avslutade bönen stod han upp och gick utmed raden av bedjande, och skyndade till en av sina kammare. De församlade människorna var förvånade över brådskan. Då han kom tillbaka förklarade han sitt agerande med att säga: "Jag kom ihåg att jag hade en bit silver (eller guld), och detta störde mig. Nu har jag ordnat så att den har delats ut."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (851).

En annan version berättar: "Jag hade en bit silver (eller guld) för allmosa. Det störde mig att den skulle bli kvar hos mig över natten."[12]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (1430).

10. Abu Dharr رضي الله عنه sade: Jag frågade Allahs profet ﷺ vilken handling som är mest förtjänstfull. Profeten svarade: "Att tro på Allah och att kämpa för Hans sak." Jag frågade: "Vilken sorts slavfrigivande är bäst?" Profetens sade: "Den som är mest uppskattad hos sin herre, och vars pris är högast." Jag frågade: "Om jag inte har råd att göra det?" Profeten sade: "Hjälp då någon i hans arbete, eller gör något för någon som inte kan göra det själv." Jag frågade: "Om man inte har möjlighet till det?" Profeten sade: "Avhåll dig från att göra någon skada, för det

---

[12] Meningen med denna hadith är att inte dröja med att ge allmosa.

är också en allmosa, för dig själv."[13]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2518), och Muslim "*as-Sahih*" (84).

11. Abu Masud Al-Badri رضي الله عنه sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Om man spenderar på sin familj, och hoppas på belöning från Allah, antecknas det åt honom precis som om han har gett allmosa."[14]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (55), och Muslim "*as-Sahih*" (1002).

12. Salman bin Amir رضي الله عنه sade. Profeten ﷺ sade: "Att ge all-

---

[13] Huvudmeningarna med denna hadith är:
- Att tro på Allah och göra saker för hans skull.
- Att befria slavar.
- Att hjälpa andra människor som inte kan hjälpa sig själva.
- Att hindra sig själv från att göra någon annan illa.

På profeten Muhammeds tid, under det sjätte århundradet, var slaveri vanligt. Profeten Muhammed predikade att om en husbonde befriade sina slavar, skulle Allah rädda dem från Helvetet. Det finns många uttalanden i haditherna och Koranen som diskuterade frigivandet av slavar, och som resultat av detta, konverterade många till Islam. Tyvärr, följde några människor detta bud endast när det passade dem att göra så. De befriade slavar som var gamla och lata, och inte längre behövdes. Det är samma sak som när vissa människor ger bort gamla kläder som de inte längre behöver som allmosa. Så den bästa allmosan är alltså att befria unga och produktiva slavar.

[14] Profeten berättade denna hadith p.g.a att vissa människor spenderade pengar på andra människor, och glömde bort att ge till sina egna familjer.

mosa till de fattiga är allmosa, och att ge till en släkting motsvarar dubbel allmosa, d.v.s. allmosa och välvilja mot släktingar."

at-Tirmidhi "*as-Sunan*" (658). Al-Albani "*Sahih at-Targhib*" (892).

13. Abu Hurayrah ﷺ sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Sju personer kommer att få skydd av Allahs skugga på Domens Dag, då ingen annan skugga kommer att finnas förutom Hans skugga. De är: En rättvis ledare. En ung man som tillbringar sin ungdom i lydnad till Allah. En vars hjärta för evigt är fäst vid moskéerna. Två människor som älskar varandra för Allahs skull, de förenas för Hans skull, och skiljs åt för Hans skull. En man som inbjuds till otukt av en rik och vacker kvinna men avböjer, och säger: "Jag fruktar Allah." En som ger allmosor i hemlighet utan att visa det, på ett sätt att den vänstra handen inte vet vad den högra handen har gett, och en som minns Allah i sin ensamhet så att hans ögon flödar över av tårar."[15]

---

[15] De sju personerna i denna hadith avser de sju typer av muslimer som anses mycket unika och mycket svåra att finna. Dessa speciella personer kommer att behandlas bättre på Domens Dag. De kommer inte att behöva vänta i den outhärdliga hettan, utan kommer att tillåtas att vänta på sin dom i behaglig skugga.
"Två personer som älskar varandra för Allahs skull" betyder människor vars vänskap inte är baserad på materialistiska eller ytliga ting, utan på deras ömsesidiga kärlek till Allah. När en av dem blir korrumperad, är de inte längre vänner.

al-Bukhari "*as-Sahih*" (660), och Muslim "*as-Sahih*" (103).

14. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den som försöker att hjälpa änkorna och de fattiga, är som en stridande för Allahs skull."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5353), och Muslim "*as-Sahih*" (2982).

15. Abu Dharr رضي الله عنه sade: Några följeslagare sade till Allahs Sändebud ﷺ: "De rika människorna har tagit en stor del av belöningarna. De ber och fastar som vi gör, men de har möjlighet att ge en del av sin rikedom i allmosa (som vi inte har). Profeten sade: "Har inte Allah gett er saker som ni kan använda till allmosa? Att säga subhan Allah[16] är allmosa. Att säga Allahu Akbar[17] är allmosa. Att säga al-hamdulillah[18] är allmosa. Att säga la ilaha illa-Allah[19] är allmosa. Alla påståenden om Allahs enhet är allmosa. Att säga till någon att göra gott är allmosa. Att förbjuda någon att göra ont är allmosa. Att utföra en sexuell akt med sin fru är allmosa." De frågade: "O Allahs Sändebud, är det möjligt att vi kan tillfredsställa våra behov, och få belöning?" Profeten svarade:

---

[16] "Subhan Allah" betyder "Hur fjärran är Allah från varje ofullkomlighet."

[17] "Allahu Akbar" betyder "Allah är större"

[18] "Al-Hamdulillah" betyder "Pris tillkommer Allah"

[19] "La ilaha illa-Allah" betyder "Det finns ingen värd dyrkan förutom Allah"

"Om man tillfredsställer sina behov på ett otillåtet sätt, skulle inte det vara synd? Därför förtjänar man belöning när man tillfredsställer dem på ett tillåtet sätt."

Muslim "*as-Sahih*" (1006).

16. Abu Malik al-Ashari sade: Allahs Sändebud sade: "Renhet är hälften av tron. [Att säga] alhamdulillah fyller vågskålen. [Att säga] Subhan Allah och alamdulillah fyller upp vad som finns mellan himmel och jord. Bön är ljus, allmosa är ett bevis, tålamod är upplysning och Koranen är ett bevis för eller emot dig. Var och en börjar sin dag som försäljare av sin själ, antingen befriar han den eller störtar den i fördärvet."[20]

---

[20] "Renhet är hälften av tron" betyder tvagning i detta fall. Renhet betyder också att allt skall hållas rent, såsom kroppen, kläderna och hemmet. Bevarandet av denna renhet omfattar hälften av tron.

På Domens Dag kommer det att finnas en vågskål för goda gärningar och en för dåliga gärningar. Om en person har fler goda gärningar än dåliga kommer han att skickas till Paradiset. Om han har fler dåliga gärningar kommer han att skickas till Helvetet. Därför kan en hängiven muslim fylla vågskålen med bra "poäng" genom att recitera "Al-Hamdulillah" och "Subhan Allah" så ofta som möjligt.

"Bön är ljus" betyder att när en muslim ber fem gånger om dagen, känner han sig bra och lycklig. Alltså kommer bönen att lysa upp hans ansikte på Domens Dag.

"Allmosa är ett bevis" hänvisar till det faktum att eftersom

Muslim "*as-Sahih*" (223).

---

människor älskar pengar, är det ett bevis på att han är en bra muslim, om han ger bort en del av sin förmögenhet.

"Tålamod är upplysning" betyder att i detta livet är det nödvändigt med tålamod, för att klara av problemen, och för att uppnå sina mål. I nästa liv kommer Allah att belöna dem som är tålmodiga.

"Koranen är ett bevis för eller emot dig" betyder att Koranen är en författning. För den som följer den, kommer den att verka för dem; för dem som inte följer den, kommer den att användas emot dem.

Den sista meningen i denna hadith betyder att alla har den nödvändiga informationen för att leva rättfärdigt eller orättfärdigt. Det är upp till varje individ att välja sin väg.

KAPITEL 2:
OM GOTT UPPFÖRANDE

17. Abu Hurayrah ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Allah tittar inte efter era kroppar, inte heller efter era utseenden. Utan Han tittar efter era hjärtan och gärningar."

Muslim "*as-Sahih*" (2564).

18. Iyadh bin Himar ﷺ sade. Allahs Profet ﷺ sade: "Allah, den mest Upphöjde, har uppenbarat för mig att ni skall vara ödmjuka mot varandra, för att ingen skall anse sig vara överlägsen någon annan, eller skada honom."

Muslim "*as-Sahih*" (2565).

19. Abdullah bin Amr bin al-As ﷺ sade: "Allahs Sändebud ﷺ varken talade oanständigt eller lyssnade till oanständigt tal. Han brukade säga: 'De bästa av er är de som har bäst uppförande'."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6035), och Muslim "*as-Sahih*" (2321).

20. Abu Musa رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "När någon av er ber om lov tre gånger och inte får tillåtelse, skall ni sluta fråga och gå tillbaka."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6245), och Muslim "*as-Sahih*" (2154).

21. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Undvik misstänksamhet, för misstänksamhet är den största lögnen. Var inte nyfikna på varandra, och spionera inte på varandra. Var inte avundsjuka mot varandra. Vänd inte ryggen åt varandra. Hys inte agg mot varandra. Utan var Allahs tjänare som bröder sinsemellan."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6064), och Muslim "*as-Sahih*" (2563).

22. Anas رضي الله عنه sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Gör saker enkla och bekväma, gör dem inte svåra och besvärliga. Ge uppmuntrande ord och glada nyheter, och skingra inte."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (69), och Muslim "*as-Sahih*" (1734).

23. Muawiyah رضي الله عنه sade: Jag hörde Allahs Profet ﷺ säga: "När du ägnar dig åt folks privatliv, leder du dem till fördärvet."

Abu Dawud "*as-sunan*" (4888), Al-Albani "*Sahih al-Mawarid*" (1249).

24. Abu Ayub al-Ansari رضي الله عنه sade: Allahs Profet ﷺ sade:

"Det är en synd att ignorera sin bror i Islam i mer än tre dagar. Den bäste av dem är den som tar initiativ och hälsar."[21]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6077), och Muslim "*as-Sahih*" (2560).

25. Ibn Abbas رضي الله عنهما sade: Allahs Profet ﷺ sade till Ashadjdj Abd al-Qays: "Du har två egenskaper som Allah, den mest Upphöjde, tycker om och älskar. Den ena är mildhet, och den andra är besinningsfullhet."

Muslim "*as-Sahih*" (17).

26. Aishah رضي الله عنها sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Allah tycker om godhet i allt."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6024), och Muslim "*as-Sahih*" (2165).

27. Aishah رضي الله عنها sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Allah är Vänlig och tycker om vänlighet. Han skänker åt vänlighet det som han inte skänker åt hårdhet eller åt någonting annat än vänlighet och varsamhet."

Muslim "*as-Sahih*" (2593).

---

[21] Meningen med denna hadith är att aldrig låta en dispyt vara längre än tre dagar utan att lösas. Ibland tenderar folk till att strunta i varandra efter ett gräl hellre än att försöka lösa problemet. Den bästa personen är den som direkt försöker att lösa en dispyt.

28. Aishah رضي الله عنها sade: Profeten ﷺ sade: "Mildhet förskönar ting, och när den mildheten tas bort förlorar tingen sin lockande skönhet."

Muslim "*as-Sahih*" (2594).

29. Nawwas bin Saman رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade: "Dygd är gott uppförande, och synd är det som fyller ditt sinne med skuld och gör dig rädd för att andra människor skall få veta dina synder."

Muslim "*as-Sahih*" (2553).

30. Abdullah bin Amr bin Al-As رضي الله عنه sade: En man frågade Allahs Sändebud ﷺ : "Vad i Islam är bäst?" Han svarade: "Att ge människorna mat, och att hälsa på alla vare sig du känner honom eller inte."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (12), och Muslim "*as-Sahih*" (39).

31. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Allmosa minskar inte tillgång. Allah ökar äran för den som förlåter. Den som ödmjukar sig för Allahs skull, kommer Allah att upphöja den i rang."

Muslim "*as-Sahih*" (2588).

32. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Profet ﷺ sade: "En ryttare skall hälsa på en fotgängare. En fotgängare skall

hälsa på en som sitter, och ett litet sällskap skall hälsa på ett stort sällskap, och en yngre person skall hälsa på en äldre."[22]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6232), och Muslim "*as-Sahih*" (2160).

33. Abu Umamah ﵁ sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Den som hälsar först är den som är närmast Allah."

Abu Dawud "*as-sunan*" (5197), al-Albani "*Sahih as-Sunan*" (4328).

I en annan version: Profeten tillfrågades: "O Allahs Sändebud! När två personer träffas, vem skall hälsa först?" Han svarade: "Den som vill vara närmast Allah."

At-Tirmidhi "*al-Djami*" (2694), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (2167).

34. Aishah ﵂ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Skymfa inte de döda, för de har påträffat vad de har sänt i förväg."[23]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (1393).

35. Muawyah bin Haydah ﵁ sade: Allahs Profet ﷺ

---

[22] Eftersom Islam täcker alla aspekter i livet, inklusive uppförande, finns det regler för uppförande beskrivna i denna hadith som skall upprätthållas. Det är t.ex. artigt av en yngre person att hälsa på en äldre.

[23] Denna hadith betyder att man inte skall nämna de dödas dåliga sidor, för de har redan skördat vad de har sått. (De har redan mött Allah och betalat priset för sina synder.)

sade: "Ve den som ljuger för att få folk att skratta, ve den, ve den!"

Abu Dawud "*as-sunan*" (4990), al-Albani "*Sahih as-Sunan*" (4175).

36. Abu Hurayrah ﷺ sade: Allahs Profet ﷺ frågade sina följeslagare en gång: "Vet ni vem som är fattig?" Följeslagarna svarade att den fattige är en person som inte har några pengar eller ägodelar. Profeten förklarade meningen och sade: "Den fattige från min nation (ummah) är den som på Domedagen kommer med många salat (böner), sawm (fasta), och zakat (allmosor) uppskrivna, men som också har skymfat någon, anklagat någon för äktenskapsbrott, tillskansat sig någon annans tillhörigheter, har dödat någon, eller slagit någon annan. Alla förtryckta folk kommer att få en del av angriparens goda gärningar. Skulle de ej kunna täcka upp för aggressionen, kommer de sårades synder och brister att överföras från dem till honom, och han kommer att kastas i Elden."[24]

Muslim "*as-Sahih*" (2581).

---

[24] Om en person tar någons rättighet eller gör någon illa på något sätt, så måste han/hon ersätta det och be om ursäkt, t ex; om man har stulit något från en person så måste det tillbakalämnas. Så om han/hon inte ger tillbaka personens rättighet i detta liv så kommer han/hon att ge tillbaks det på Domedagen genom att ge bort en del av sina goda gärningar till den drabbade.

37. Sahl bin Sad As-Saidi رضي الله عنه sade: En gång passerade en person Profeten ﷺ. Profeten frågade följeslagarna som satt med honom: "Vad tycker ni om denne man som just passerade?" Följeslagarna sade: "Han är en av de rikaste; och vid Allah, om han frågar vilken kvinna som helst om hon vill gifta sig med honom så kommer hon att acceptera. Om han skulle medla för någon, skulle hans medling accepteras." Profeten var tyst. Sedan passerade en annan man, och Profeten frågade: "Vad är er åsikt om denne man?" De svarade: "O Allahs Sändebud, han tillhör gruppen av fattiga muslimer. Om han går för att fria, kommer hans frieri inte att accepteras. Om han skulle medla för någon, skulle hans medling inte accepteras, och om han skulle prata skulle ingen lyssna på honom. Profeten sade: "Denne man (den fattige muslimen) är bättre än alla människor i världen vilka är som den man (som ni just har lovordat)."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5091) och Ibn Madjah (4120).

38. Djarir bin Abdullah رضي الله عنه sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Allah visar inte barmhärtighet mot den som inte visar barmhärtighet mot andra."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (7376), och Muslim "*as-Sahih*" (2319).

39. Djarir bin Abdullah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den som saknar vänlighet saknar allt gott."

Muslim "*as-Sahih*" (2592).

40. Abdullah bin Masud رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Skall jag peka ut för er den person som inte är ämnad för Elden, eller som Helvetets Eld inte kommer att röra den? Den som står nära folket, och som är mjuk, överseende och lättsam."

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2488), al-Albani "*as-Sahiha*" (938).

41. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade: "När en muslim frågar om en sjuk broders hälsa, eller hälsar på honom, säger en ängel: "Du är god. Din handling är välsignad, och du har gjort dig en boning i Paradiset."

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2008), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (1633).

42. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade: "Man tar efter sina vänners sätt att leva, så man skall vara försiktig med vilka man väljer att ta till vänner."

Abu Dawud "*as-sunan*" (4046), al-Albani "*as-Sahiha*" (927).

43. Abdullah bin Masud رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade: "Den som har den minsta lilla arrogans i sitt hjärta, kommer inte att få komma in till Paradiset." En av hans följeslagare sade då: "O Allahs Sändebud! En del människor tycker om vackra kläder och skor." Profeten sade: "Allah är Vacker och Han tycker om skönhet. Arrogans

är att förkasta sanningen, och att anse andra som lägre än sig själv."

Muslim "*as-Sahih*" (91).

44. Ibn Abbas ﵄ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den som inte visar ömhet mot de yngre, och respekt mot de äldre är inte en av oss."

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (1919), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (1566).

45. Abdullah bin Amr bin Al-As ﵄ sade: Profeten ﷺ sade: "En muslim är en person som inte skadar en annan muslim, med sin tunga eller med sina händer, och en *muhajir* [En som utvandrar för Allahs skull] är den som lämnar det som Allah har förbjudit."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (10), och Muslim "*as-Sahih*" (40).

46. Abu Qatadah ﵁ sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Jag står för att göra bön i moskén, och vill förlänga den. Under tiden hör jag ett barn gråta, och jag förkortar bönen, orolig för att min recitation av en lång vers skulle kunna störa barnets mor."[25]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (707).

---

[25] Denna hadith visar att en muslim måste vara vänlig mot folk, även under dyrkan och bön.

47. Iyaz bin Himar رضي الله عنه sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Den som är barmhärtig och godhjärtad mot sina släktingar och varje muslim, kommer att vara en av invånarna i Paradiset."

Muslim "*as-Sahih*" (2865).

48. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "En troende har sex rättigheter över en annan troende: Han besöker honom när han är sjuk, närvarar vid hans begravning, tackar ja när han blir inbjuden, hälsar på honom när han möter honom, säger "Må Allah visa dig barmhärtighet" när han nyser, söker gott i honom och talar gott om honom vare sig han är närvarande eller frånvarande."

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2737), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (2597).

49. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Ni kommer inte in i Paradiset förrän ni har tro, och ni kommer inte att ha tro förrän ni älskar varandra. Skall jag visa er ett sätt som får er att älska varandra? Sprid hälsningar (salam) bland er."

Muslim "*as-Sahih*" (54).

50. Abu Awana رضي الله عنه sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Den som lämnar sin plats, och sedan kommer tillbaka till den, har den största rätten till den platsen."

Muslim "*as-Sahih*" (2179).

51. Ibn Umar ﷺ sade: Profeten ﷺ sade: "Ingen skall be någon annan att lämna sin plats och sedan sätta sig där. De som redan var där skall göra plats och trånga ihop sig."

Muslim "*as-Sahih*" (2177).

52. Ibn Umar ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Om ni är i en grupp på tre, skall inte två konversera i hemlighet och utelämna den tredje, ty det sårar hans känslor."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6288), och Muslim "*as-Sahih*" (2183).

53. Abud-Darda ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Skall jag informera er om en gärning som är bättre än fastan, bönen och allmosan?" Följeslagarna sade: Ja. Då svarade Profeten: "Denna gärning är försoning mellan muslimer, och hat mellan dem är destruktivt."

Abu Dawud "*as-sunan*" (4919), al-Albani "*Sahih as-Sunan*" (4111).

54. Ibn Masud ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Ni måste tala sanning, ty sanningen leder till dygd, och dygd leder till Paradiset. En man som alltid talar sanning och letar efter sanning är upptecknad som sannfärdig hos Allah. Håll er borta från lögnen, ty lögnen leder

till ondska, och ondska leder till Helvetets Eld. En man som ständigt ljuger och letar efter lögn är upptecknad hos Allah som en lögnare."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6134), och Muslim "*as-Sahih*" (2607).

55. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Det som kommer att låta majoriteten av människorna att komma in i Paradiset är fruktan för Allah och gott uppförande."

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2004), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (1630).

56. Al-Miqdam bin Madi Karb رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade: "Om en person älskar sin bror skall han informera honom om detta."

Abu Dawud "*as-sunan*" (5197), al-Albani "*Sahih as-Sunan*" (4328).

57. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Om någon av er blir inbjuden till en måltid, skall han acceptera inbjudan. Om han fastar skall han be för värden, och om han inte fastar, skall han äta med värden."[26]

Muslim "*as-Sahih*" (1431).

58. Abu Said Al-Khudri رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade:

---

[26] Huvudpunkten med denna hadith är att man skall vara sällskaplig och acceptera inbjudan från andra människor.

"Akta er för att sitta på offentliga platser." Följeslagarna sade: "O Allahs Profet, det finns inget annat alternativ för oss än att hålla våra möten där och tala med varandra." Profeten sade: "Om ni insisterar på att sitta där, följ då reglerna för offentliga platser." Följeslagarna sade: "O Allahs Profet, vilka är reglerna för offentliga platser?" Profeten sade: "Att sänka blicken, att ta bort skadliga saker där ifrån, att besvara hälsningar, att beordra det goda och förbjuda det onda."[27]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2465), och Muslim "*as-Sahih*" (2121).

59. Abdullah bin Amr ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Allah, den Barmhärtige, visar barmhärtighet mot barmhärtiga människor. Så visa barmhärtighet mot de på jorden, så visar Allah, som är i himlen, barmhärtighet mot er."

Abu Dawud "*as-sunan*" (4941), al-Albani "*Sahih as-Sunan*" (4132).

---

[27] Poängen med denna hadith är att folk inte skall sitta på offentliga platser om de inte följer reglerna för socialt uppförande. Dessa regler är:
Stirra inte på andra människors kläder eller kroppar (sänk blicken).
Om där finns skadliga saker, skall de tas bort. T.ex. om du ser en trasig flaska eller spikar skall du kasta dem bland soporna.
Du skall svara på andra människors hälsningar.
Du skall "beordra det goda" genom att hjälpa andra människor.
Du skall "förbjuda det onda" genom att hindra människor från att skada andra eller deras egendomar

60. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: På Domedagen kommer Allah den Högste, att fråga: "Vilka är dessa människor som älskar varandra för Min skull? Den dagen kommer jag att skydda dem med min skugga. Då finns det ingen skugga förutom Min skugga."[28]

Muslim "*as-Sahih*" (2566).

61. Djabir رضي الله عنه sade: "Jag kom till Profeten ﷺ för att rådfråga honom beträffande min faders skulder. När jag knackade på dörren, frågade han: "Vem är det?" Jag svarade: "Jag." Han svarade: "Jag, jag?" Han repeterade det som om han ogillade det."[29]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6250).

62. Al-Hassan bin Ali رضي الله عنه sade: Jag lärde mig följande av Allahs Profet ﷺ: "Låt det som orsakar dig tvivel vara, och håll fast vid det som är fritt från tvivel, ty ärlighet är trösterikt och lögn är störande."[30]

---

[28] Poängen med denna hadith är att de människor som är vänner p.g.a. att de delar sin kärlek till Allah och inte för materialistiska eller ytliga saker, kommer att få en speciell behandling på Domens Dag.

[29] När man svarar folk, skall man alltid upplysa om sitt namn och inte bara svara "Jag".

[30] Meningen med denna hadith är att alltid tala sanning för att få frid i sinnet.

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2518), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (3378).

63. Abu Hurayrah sade: Allahs Profet ﷺ sade: "En hycklare har tre utmärkande drag. Det första; när han talar ljuger han. Det andra: när han ger ett löfte bryter han det. Det tredje: när han anförtros något, förskingrar han det."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (32), och Muslim "*as-Sahih*" (59).

64. Abdullah bin Amr bin Al-As sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Det finns fyra ovanor som om man hittar dem i en och samma person, gör det honom till en fulländad hycklare. Om en av dessa drag finns i en person, så har han ett tecken på hyckleri tills han lämnar den. Dessa fyra karaktärsdrag är: När han anförtros något förskingrar han det. När han talar, ljuger han. När han ger ett löfte bryter han det. Han grälar på ett elakt sätt och med dåligt uppförande."

Muslim "*as-Sahih*" (49).

65. Abu Said Al-Khudri sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Vem som helst av er som märker något ont, skall rätta till det med sin hand. Om han inte kan det, skall han rätta till det med sin tunga. Om han inte ens kan göra det, skall han göra det i hjärtat [genom att betrakta det som dåligt], för det är den lägsta graden av tro."

Muslim "*as-Sahih*" (49).

66. Abu Masud رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den som hänvisar och leder någon till en god gärning får samma belöning, precis som den som utfört gärningen."[31]

Muslim "*as-Sahih*" (1893).

67. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Den starke är inte den som brottar ner någon annan. Den starke är i sanning den som kontrollerar sig själv när han blir arg."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6114), och Muslim "*as-Sahih*" (2609).

68. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: En man bad Profeten ﷺ att ge honom ett råd. Profeten sade: "Bli inte arg." Mannen repeterade sin önskan om råd flera gånger. Varje gång sade Profeten: "Bli inte arg."[32]

---

[31] Denna hadith avser en situation där en person lär eller uppmanar andra till någonting, t.ex. om någon inleder en plan för välgörenhet och uppmuntrar rika människor att donera, så får den personen samma belöning som dessa som faktiskt donerar. En annan mening med denna hadith är att om någon ber dig att donera till välgörenhet, och du inte kan, men leder honom till någon som kan, får du belöning för det.

[32] Denna hadith sades som ett personligt råd till någon som hade problem med att kontrollera sitt humör. Det är inte bra att bli arg eftersom andra människors känslor kan bli sårade. En person som

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6116).

69. Abu Hurayrah ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Vet ni vad baktala är för något?" Följeslagarna sade: "Allah och Hans Profet vet bättre." Profeten sade: "Att baktala är att tala om din bror i hans frånvaro om det som han ogillar." En av hans följeslagare sade: "O Allahs Profet, även om det jag säger om min broder verkligen stämmer?" Profeten sade: "Om det du säger är sant, baktalar du honom, och om bristen inte existerar hos honom har du förtalat honom."[33]

Muslim "*as-Sahih*" (2589).

70. Ibn Umar sade: Allahs Sändebud gick förbi en man från Ansar[34] som gav sin bror råd om blygsamhet (han rådgav honom att inte vara för blyg). Profeten sade: "Låt honom vara och råd honom inte på detta sätt: ty anspråkslöshet är en del av den sanna tron (iman)."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (36), och Muslim "*as-Sahih*" (24).

71. Anas bin Malik ﷺ sade: Profeten ﷺ sade: "Ingen av

är arg kan heller inte tänka klart, och kan därför inte ta rätt beslut.

[33] Denna hadith instruerar folk att aldrig säga dåliga saker om andra, även om det är sant.

[34] "Ansar" De som tog emot Profeten då han och hans följeslagare utvandrade från Mecka till Medina.

er tror (uppriktigt [på Islam]) förrän han önskar detsamma för sin bror, som han önskar för sig själv."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (13), och Muslim "*as-Sahih*" (45).

72. Ibn Umar ﷺ sade: Allahs sändebud ﷺ sade. "Varje muslim är en annan muslims broder. Han varken förtrycker eller överger honom. Den som försöker uppfylla sin broders behov, den muslimens behov kommer Allah att uppfylla. Den som lindrar en muslims lidande, några av hans lidanden kommer Allah att lindra på Återuppståndelsens Dag. Den som döljer en muslims synd, kommer Allah på Återuppståndelsens Dag dölja hans synder."[35]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (24422), och Muslim "*as-Sahih*" (2580).

73. Abu Hurayrah sade: Allahs Sändebud sade: "Var inte avundsjuka på varandra. Öka inte priset mot varandra.[36] Hata inte varandra. Vänd er inte bort från varandra. Sälj inte mot varandras försäljning[37], utan var Allahs tjänare och bröder. En muslim är en annan mus-

---

[35] Återuppståndelsens Dag är en fruktansvärd dag för alla, ty alla kommer att svettas, och stå i hettan oroliga för domen.

[36] D.v.s. att man bjuder ett högt pris för en vara utan att man vill köpa den endast för att höja priset för den som verkligen vill köpa varan.

[37] Att man inte skall uppmana någon att lämna tillbaka sina varor till försäljaren för att sälja sina egna varor till köparen.

lims broder: han varken förtrycker eller sviker honom, han varken ljuger för, eller föraktar honom. Fruktan för Allah finns här. (Han pekade på sitt bröst tre gånger). Det är tillräckligt illa för en man att förakta sin broder. Det är en absolut synd för en muslim att döda en annan muslim, eller att ta hans egendom, eller att förstöra hans rykte."

Muslim "*as-Sahih*" (2564).

74. Abu Hurayrah ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "En del av hur man är en god muslim, är att man låter bli det som inte angår honom."[38]

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2317), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (2881).

75. Abu Masud sade: Allahs Sändebud sade: "Bland orden som människan har fått från tidigare profeter är: Om du inte känner skam så gör som du vill!"

al-Bukhari "*as-Sahih*" (3484).

---

[38] Meningen med denna hadith är att man inte skall lägga sig i andra människors angelägenheter.

KAPITEL 3:
OM FAMILJ OCH SLÄKTINGAR

76. Aishah ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "De bästa bland er, är de som är vänligast mot sina fruar, och jag är den vänligaste bland oss mot mina fruar."[39]

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (3895), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (3314).

77. Djubayr bin Mutim ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den som bryter blodsbanden kommer inte in i Paradiset."[40]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5984), och Muslim "*as-Sahih*" (2556).

78. Abdullah bin Amr bin al-As ﷺ sade: Profeten ﷺ sade: "De större synderna är: Att dyrka någon vid Allahs

---

[39] I denna hadith skryter inte Profeten. Skälet till att han sade att han är den vänligaste bland människorna, är att det är sant och att han är ett föredöme för muslimerna, och de imiterar honom i allt. Detta är ett mycket viktigt ämne, så Profeten ville betona nödvändigheten av att vara vänlig mot sin fru.

[40] Denna hadith predikar att den som bryter relationerna med sin familj och släkt genom att inte besöka dem, eller hjälpa dem kommer inte till Paradiset.

sida, att inte lyda sina föräldrar, att döda någon och att svära falskt."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6675).

79. Abdullah bin Amr bin al-As رضي الله عنهما sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Att skymfa sina föräldrar är en stor synd." Följeslagarna frågade: "O Allahs Profet! Kan någon skymfa sina egna föräldrar?" Han svarade: "Ja, om han skymfar någon annans far, kommer personen (vars far blivit skymfad) senare som hämnd att skymfa hans far. Om han skymfar någon annans mor, kommer personen (vars mor blivit skymfad) senare i sin tur att skymfa hans mor."[41]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (82), och Muslim "*as-Sahih*" (90).

80. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den som vänder en kvinna mot hennes man, är inte en av oss."

Abu Dawud "*as-Sunan*" (2175), al-Albani "*Sahih as-Sunan*" (1906).

81. Aishah رضي الله عنها sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den mest perfekte i sin tro bland de troende är den som har bäst uppförande, och är vänligast mot sin fru."

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2612), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (928).

---

[41] Poängen med denna hadith är att om du skymfar någons föräldrar, kommer de att hämnas genom att skymfa dina föräldrar.

82. Ibn Umar رضي الله عنهما sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den som bara återgäldar besök från sina släktingar fullföljer inte helt släktskapets plikter. Men den som besöker dem med avsikten att knyta förbindelsen när den har brutits, fullföljer sina plikter mot släkten."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5991).

83. Numan bin Bashir رضي الله عنهما sade: "Min mor; bint Rawahah, bad min far att ge några gåvor från hans egendomar till mig. Min far sköt upp frågan ett år, och satte sedan genast igång med att göra det. Min mor sade: Jag kommer inte att bli nöjd innan du kallar Allahs Sändebud ﷺ som vittne till vad du skänker som gåva till din son. Så min far tog mig i handen - jag var en pojke vid den tiden - och gick till Allahs Sändebud och sade: Allahs Sändebud, min sons mor vill att jag skall kalla dig som vittne på vad jag skänker som gåva till hennes son. Allahs Profet sade: Bashir, har du någon annan son än denna? Han sade: Ja. Profeten sade: Har du gett gåvor som den här till de andra? Han sade: Nej. Därpå svarade Profeten: Kalla mig då inte som vittne, för jag kan inte vara vittne till orättvisa."[42]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2650), och Muslim "*as-Sahih*" (1623).

---

[42] Meningen med denna hadith är att föräldrar skall behandla alla barn i familjen rättvist.

84. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Av dinaren[43] som du spenderar för Allahs skull, av dinaren som du använder för att frige en slav, av dinaren som du ger som välgörenhet till de fattiga och av dinaren som du spenderar på din familj, så är dinaren som du spendrar på din familj den du får mest belöning för."

Muslim "*as-Sahih*" (995).

85. Abu Said Al-Khudri رضي الله عنه sade. Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den som genomför en sexuell akt med sin fru, och sedan gör den privata akten offentlig, är bland dem som har den värsta positionen framför Allah på Domens Dag."

Muslim "*as-Sahih*" (1437).

86. Abu Sufyan رضي الله عنه sade att under sitt möte med Herakles, den romerske härskaren, frågade han honom: "Vad uppmanar din Muhammed dig att göra?" Abu Sufyan svarade: "Han ber oss att tillbe den ende Guden, och att inte sätta andra vid Hans sida, att inte följa våra förfäders vanor och seder, vidare ber han oss att utföra bönerna, att ge allmosa, att säga sanningen, att hålla oss kyska och att behandla våra släktingar väl."[44]

---

[43] Dinar är namnet på valutan som användes på Profetens tid.

[44] "Att inte följa våra förfäders vanor och seder" betyder att i forna tider brukade folk följa samma seder som sina föräldrar, som att

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6064), och Muslim "*as-Sahih*" (2563).

87. Al-Mughirah sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Allah förbjuder er alla att vara olydiga mot era mödrar."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2408), och Muslim "*as-Sahih*" (593).

88. Abu Hurayrah sade: En man frågade Allahs Sändebud vem av hans närmaste som har den största rättigheten över honom. Profeten svarade: "Din mor." Han frågade: "Och sedan?" Profeten svarade: "Din mor." Han frågade igen: "Och sedan?" Profeten svarade: "Din mor." Han frågade: "Och sedan?" Profeten svarade: "Din far."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5971), och Muslim "*as-Sahih*" (2548).

89. Abu Hurayrah sade: Profeten ﷺ sade: "En man gifter sig med en kvinna av fyra anledningar: för hennes välstånds skull, för hennes familj, för hennes skönhet eller för hennes kärlek till religionen. Försök att gifta dig med en kvinna för hennes religiositets skull, och du kommer att bli välsignad."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5090), och Muslim "*as-Sahih*" (1466).

---

dyrka avgudabilder, att stjäla, att döda och att begå andra synder. Profeten Muhammed ﷺ befallde dem att ändra sina beteenden, och bli rättfärdiga.

90. Asma bint Abu Bakr As-Siddiq ﵂ sade: "Min mor kom till Medina från Mekka för att träffa mig medan hon ännu var icke troende. Hon hade kommit för att kräva något av mig. Jag hörde mig för hos Profeten ﷺ: "Min mor har kommit för att träffa mig och hon förväntar sig något av mig. Kan jag tillmötesgå henne?" Han sade: "Ja, var vänlig mot din mor."[45]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2620), och Muslim "*as-Sahih*" (1003).

91. Saad Ibn Waqqas ﵁ sade: "En gång låg jag allvarligt sjuk och Profeten ﷺ kom för att besöka mig. Detta hände det året som Profeten utförde avskedspilgrimsfärden. Jag sade till honom: O Allahs Sändebud, du ser mitt tillstånd. Jag har en betydande förmögenhet och egendomar, och min enda arvtagare är min dotter. Kan jag ge två tredjedelar av mina tillgångar i allmosa? Han sade: Nej. Då sade jag: Hälften, O Allahs Sändebud? Han sade åter: Nej. Jag föreslog: Nå, en tredjedel då, O Allahs Sändebud? Då svarade han: En tredjedel är tillräckligt, och en tredjedel är mer än nog. Det är bättre att lämna dina barn i välstånd än i fattigdom, tvingade att tigga för

---

[45] Denna hadith har två betydelser:
- Var vänlig mot dina föräldrar, oavsett deras religion.
- En muslim måste vara vänlig mot andra oavsett deras religion. T.ex. Profeten Muhammed ﷺ brukade besöka sina judiska grannar i Medina. Profeten gav också allmosa till sina fattiga judiska grannar.

sitt uppehälle. Vad helst du spenderar för Allahs skull, t.o.m. en munsbit mat som du stoppar i din frus mun kommer Allah att belöna dig för."[46]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5668), och Muslim "*as-Sahih*" (1628).

[46] Enligt sharia kan inte en person donera mer än en tredjedel av sin förmögenhet till de fattiga i sitt testamente. Två tredjedelar måste gå till hans närmaste släktingar.

KAPITEL 4: OM GRANNARS RÄTTIGHETER

92. Aishah ﷺ sade: Profeten ﷺ sade: "Gabriel gav mig råd att göra gott mot grannen så till den grad att jag till slut trodde att han skulle råda mig att göra honom till min arvtagare."[47]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6014), och Muslim "*as-Sahih*" (2624).

93. Ibn Abbas ﷺ sade: Jag hörde Allahs Sändebud ﷺ säga: "Den är inte en troende som äter sig mätt medan hans granne är hungrig."

al-Bukhari "*al-Adab al-Mufrad*" (112), och al-Albani "*as-Sahihah*" (149).

94. Abu Hurayrah ﷺ sade: Profeten ﷺ sade: "Vid Allah, han tror inte [fullständigt], vid Allah, han tror inte [fullständigt], vid Allah, han tror inte [fullständigt].

---

[47] I Islam betyder "att göra gott mot grannen": Att besöka honom, att vara vänlig mot honom, att hjälpa honom när han behöver det. Om du köper saker till dina barn, försök att köpa samma saker till dina grannars barn. Om du inte har möjlighet att göra det, visa inte dina grannars barn vad du har köpt, eftersom de kan bli ledsna.

Han blev tillfrågad: O Allahs Sändebud, vem är han? Han svarade: En vars granne är rädd att bli skadad av honom, eller inte känner sig väl till mods med honom."

I en annan version: "Den person vars granne är rädd för honom, kommer inte in i Paradiset."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6016), och Muslim "*as-Sahih*" (46).

95. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den som tror på Allah och på den sista Dagen skall antingen tala gott eller vara tyst. Den som tror på Allah och på den sista Dagen, skall vara generös mot sin granne. Den som tror på Allah och den sista Dagen skall vara generös mot sin gäst."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6018), och Muslim "*as-Sahih*" (47).

KAPITEL 5:
OM VÄNLIGHET MOT DJUR

96. Ibn Umar ﵄ sade: Allahs Profet ﷺ sade: "En kvinna blev pinad [i Helvetet] p.g.a. en katt som hon hade hållit fängslad och låtit svälta till döds. Hon gav den inte mat eller dryck medan den var instängd, och inte heller befriade hon den så att den skulle kunna äta av jordens insekter."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2365), och Muslim "*as-Sahih*" (2242).

97. Abu Hurayrah ﵁ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "En man som kom gående längs en väg kände sig mycket törstig. När han kom fram till en brunn gick han ner i den och drack tills han släckte sin törst. När han kom upp såg han en hund med tungan hängande ut ur munnen, och som försökte slicka i sig lera för att släcka sin törst. Mannen sade till sig själv att hunden kände samma starka törst som han själv hade känt för en liten stund sedan. Så han sänkte sig ner i brunnen en gång till, fyllde sina lädersockor med vatten och kom upp hållande dem med sina tänder och gav hunden att dricka. Allah uppskattade denna mans agerande, förlät

honom hans synder och gav honom tillträde till Paradiset." Profeten tillfrågades: "Allahs Sändebud, får vi belöning t.o.m. för vänlighet mot djur?" Han sade: "Det finns belöning för vänlighet mot alla levande ting."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2363), och Muslim "*as-Sahih*" (2244).

98. Shaddad bin Aus ﷺ sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Allah har gjort det obligatoriskt för oss att anta en välvillig inställning gentemot allt. Så om ni måste döda, döda på bästa sätt, och om ni slaktar, slakta på bästa sätt. Var och en av er måste vässa sin kniv för att minska lidandet för djuret som skall slaktas."

Muslim "*as-Sahih*" (1955).

KAPITEL 6: OM ARBETE

99. Zubayr bin Awam ﵁ sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Var och en av er borde fatta tag i era rep, gå till berget, samla och bära ett lass ved på sin rygg och sälja det för att med Allahs hjälp tjäna sitt uppehälle. Detta är bättre för er än att tigga av människor, oavsett om de ger er något eller inte."[48]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (1471).

100. Abu Hurayrah ﵁ sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Det är bättre för alla att tjäna sitt uppehälle genom att bära ett lass ved på sin rygg, än att tigga från någon om att ge honom något, oavsett om den personen ger honom något eller vägrar."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2074), och Muslim "*as-Sahih*" (1042).

101. Abu Hurayrah ﵁ sade: Allahs Profet ﷺ sade: "Alla profeter utnämnda av Allah har haft till yrke att valla får. Han tillfrågades: Du också? Han svarade: Ja, jag

[48] Det är bättre för en arbetsför person att utföra en uppgift oavsett hur svårt den än är, för att tjäna sitt levebröd, än att tigga.

vallade dem också för en lön på några qirater åt Mekkas befolkning."[49]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2262).

102. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade: "Profeten David ﷺ förtjänade sitt levebröd och åt bara av det han hade förtjänat och inget annat."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2073).

103. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Profeten Zakarias ﷺ var snickare till yrket."

Muslim "*as-Sahih*" (2379).

---

[49] "Qirat" är en mycket liten summa pengar. Alla profeter befalldes att valla får för en tid i sina liv för att lära dem tålamod, vänlighet och tolerans. Genom att ta hand om djur lär sig profeterna att upptäcka andras behov. Hadithen betyder också att alla måste förtjäna sitt uppehälle, även profeterna. Det är viktigt att arbeta även om arbetet är trivialt och oglamoröst.

KAPITEL 7:
OM MAKT OCH ANSVAR

104. Ibn Umar sade: Profeten sade: "Var och en av er är beskyddare och väktare. Och var och en av er är ansvariga över sina myndlingar. Ledaren är förvaltare. Mannen är förvaltare när det gäller familjemedlemmarna i hans hus. Kvinnan är förvaltare när det gäller hennes makes hus och hans barn. Så var och en är ansvariga över sina myndlingar."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (893), och Muslim "*as-Sahih*" (1829).

105. Abu Said sade: Allahs Sändebud sade: "Den bästa djihad är när en person talar sanning framför en tyrannisk härskare."

Abu Dawud "*as-sunan*" (4344), al-Albani "*Sahih as-Sunan*" (4344).

106. Abu Dharr sade: "Jag föreslog för Allahs Sändebud: Varför utnämner du inte mig som förvaltare någonstans? Han klappade mig på axeln och sade: Abu Dharr, du är svag och en tjänst är ett förtroende, och detta kan bli orsaken till förödmjukelse och sorg på Domedagen. Bara en man som åtar sig en tjänst med be-

rättigande och fullföljer sin plikt (kommer att bli besparad förödmjukelse och sorg)."

Muslim "*as-Sahih*" (1825).

107. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Det kommer en tid då ni kommer att sträva efter offentliga ämbeten och makt, (men akta er), det kommer att bli en anledning till förödmjukelse och ånger på Domens Dag."[50]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (7148).

108. Abu Maryam al-Azdi رضي الله عنه berättade att han sade

---

[50] Denna hadith avser att Profeten förutsade att folk skulle försöka bli härskare och makthavare p.g.a. girighet, makt och ära. Om en person innehar ett ämbete p.g.a. sin girighet, är det en synd. Om en person innehar ett ämbete för att han bryr sig om folkets bästa är det en dygd.
Det kommer att bli en anledning till förödmjukelse och ånger på Domens Dag, därför att Allah kommer att fråga direktörer och härskare många frågor om folk som de hade ansvar för. T.ex. kommer en borgmästare att frågas om de hemlösa människorna i sin stad. Att ha makt över andra människor är ett mycket stort ansvar.
En annan anledning till att denna hadith skrevs var att varna människor för att störta regeringen och ta makten, därför att detta ofta orsakar mycket blodspillan. Detta har ofta hänt genom historien. Även idag i många länder, följs ofta störtandet av regeringen och gripandet av makten med våld och blodspillan.

till Muawiyah ﷺ: Jag hörde Allahs Profet ﷺ säga: "Om Allah utnämner en person till makthavare över muslimerna och han misslyckas med att rätta till deras girighet, och avskaffa deras fattigdom, kommer Allah inte att uppfylla hans behov på Domens Dag." Därefter utnämnde Muawiyah[51] en man att se efter folkets behov.

Abu Dawud "*as-sunan*" (2948), al-Albani "*Sahih as-Sunan*" (2948)

109. Aishah ﷺ sade: Allahs sändebud ﷺ sade:
"O Allah! När en person som är satt till makten över min nation är sträng mot dem, var Du också sträng mot honom, och när en sådan person är vänlig mot dem, var Du också vänlig mot honom."

Muslim "*as-Sahih*" (1828).

---

[51] Muawiyah ﷺ var en av Profetens följeslagare och var amir (ledare) i Sham (Syrien) under kalif Umars tid, sedan blev han själv kalif.

KAPITEL 8:
OM DOMAR

110. Ibn Abbas رضي الله عنهما sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Om människorna skulle få i överensstämmelse med vad de kräver (i domstol), skulle de kräva andra människors förmögenheter och liv. Bevisbördan vilar på den anklagande och att svära en ed åligger den som förnekar."[52]

al-Baihaqi *"as-Sunan"* (10:252), och al-Albani *"Irwa al-Ghalil"* (2641).

111. Abu Bakrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Skall jag berätta för er vilka de största synderna är? (Han repeterade detta tre gånger). Vi svarade: Javisst, O Allahs Sändebud! Allahs Sändebud sade: Att dyrka någon vid Allahs sida, olydnad mot sina föräldrar, (han vilade mot en kudde, sedan satte han sig upp och fortsatte) att ljuga, och att vittna falskt." Han repeterade denna mening så många gånger att vi önskade att han skulle sluta.

---

[52] Denna hadith visar att om folk skulle få allt de ber om i rätten, skulle de uppmuntras att ständigt stämma varandra. Saker och ting skulle bli kaotiska. Därför skall den anklagade personen i rätten vara ansvarig för att lägga fram bevis för sina anspråk. Den person som blir stämd skall svära en ed på sanningen i sitt mål.

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5976), och Muslim "*as-Sahih*" (87).

112. Abu Dharr رضي الله عنه sade att han hörde Allahs Sändebud ﷺ säga: "Den som gör anspråk på det som han inte äger är inte en av oss, och han kommer att finna sin plats i Helvetes eld."

Muslim "*as-Sahih*" (61).

113. Zayd bin Khalid Al-Juhani رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade: "Skall jag berätta för er om det bästa vittnet? Det är han som erbjuder sitt vittnesmål innan han tillfrågas om det."

Muslim "*as-Sahih*" (1779).

114. Abu Bakrah رضي الله عنه sade: Jag hörde Allahs Sändebud ﷺ säga: "Ingen domare får döma mellan två personer när han är arg."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (7158), och Muslim "*as-Sahih*" (1717).

115. Ali رضي الله عنه sade att Allahs Sändebud ﷺ sade till honom: "När två personer kommer till dig för ett beslut, döm inte till den förstes fördel förrän du har hört den andres redogörelse. Det är lämpligare att fallet först klargörs för dig."

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (1331), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (435).

116. Buraydah ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Domare tillhör tre kategorier: En som kommer att släppas in i Paradiset, och de två återstående som kommer att kastas in i Helvetes eld. Den som är i Paradiset, är en domare som kände till sanningen och dömde i överensstämmelse med den. Den som kände till sanningen, men som avvek från den när han dömde är i Helvetes eld. Den som förkunnande dom i det som människorna tvistade om medan han var ovetande om fallet, är också i Helvetes eld."

Abu Dawud "*as-sunan*" (3573), al-Albani "*Sahih as-Sunan*" (3573).

KAPITEL 9: OM HANDEL

117. Djabir رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ bad: "Må Allah visa nåd mot den man som är givmild när han säljer, och som även givmild när han köper, och när han kräver sina fordringar från folk."

al-Bukhari *"as-Sahih"* (2076).

118. Ibn Umar رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "En man skall inte gå in i en affärsuppgörelse om hans bror redan har avslutat affären, och han skall inte ge ett äktenskapsförslag som handlar i strid mot hans broders frieri utan dennes samtycke."[53]

al-Bukhari *"as-Sahih"* (5142), och Muslim *"as-Sahih"* (1412).

119. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "När en man går i konkurs, äger den som han står i skuld till företräde till att göra anspråk på varor som

---

[53] "Broder" i detta sammanhang betyder vilken muslim som helst. Huvudpunkten i denna hadith är att folk skall hedra sina kontrakt. Om en person gör en affärsöverenskommelse, skall inte någon annan blanda sig i den. Om två människor planerar att gifta sig, skall inte någon annan försöka att splittra dem.

fortfarande är i hans ägo."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2402), och Muslim "*as-Sahih*" (1559).

120. Abu al-Yusr رضي الله عنه sade: Jag hörde Allahs Sändebud ﷺ säga: "Den som ger tillräckligt med tid till den fattige mannen att betala tillbaka sin skuld, eller befriar honom från skulden, kommer att skyddas av Allahs skugga på Domens Dag."

Muslim "*as-Sahih*" (3014).

121. Uqbah bin Amir رضي الله عنه sade: Jag hörde Allahs Sändebud ﷺ säga: "Muslimen är bror till muslimen, det är inte tillåtet för en muslim att sälja en defekt vara till sin bror utan att informera om det."

Ibn Madja "*as-Sunan*" (2246), och al-Albani "*Sahih al-Djami*" (6705).

122. Abu Masud رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "En man bland dem som levde före er tid ställdes till svars [på Domens Dag]. Denne man var en rik köpman. Ingenting gott fanns att finna hos honom, förutom att han brukade göra överenskommelser med folk. Han kunde beordra sina tjänare att låta en fattig man slippa sina skulder. Allah sade: "Vi är mer hedervärda än du i den saken. Släpp honom fri."[54]

---

[54] Denna hadith berättar för oss om en man som föddes och levde

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2391), och Muslim "*as-Sahih*" (1561).

123. Abu Hurayrah ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ råkade passera en hög med mat. Han stack in sin hand i maten, och hans fingrar blev fuktiga av våt mat. Över detta sade han: "Du som äger denna mat, vad är detta?" Mannen svarade: "Allahs Sändebud, det är på grund av regnet." Profeten sade: "Varför lade du inte den genomvåta maten överst i högen så att folk kunde se den? Den som lurar folk, tillhör inte mig."[55]

---

före Profeten Muhammeds tid. När han gick för att ställas till svars på Domens Dag var det enda goda han hade gjort i sitt liv, att vara mycket rättvis mot de människor som var skyldig honom pengar. Han var mycket förstående och gav alltid folk tillräckligt med tid för att återbetala sina skulder. Han beordrade sina anställda att också följa denna vana. På Domens Dag sade Allah till denne man: "Jag är närmare människorna än du." Så eftersom mannen hade varit så rättvis mot dem som var skyldiga honom pengar, sände Allah honom till Paradiset

[55] Denna hadith refererar till tiden då profeten Muhammed gick till marknaden och träffade på en köpman som sålde mat. Köpmannen hade lagt bra mat överst på maten som hade blivit förstörd av regnet, för att lura folk att tro att det bara var bra mat. Profeten upptäckte detta bedrägeri när han stoppade in sina fingrar i högen av mat som köpmannen erbjöd till försäljning. Profeten Muhammed frågade köpmannen varför han försökte lura folket, och talade sedan om för honom att en person som fuskar i affärer, affärstransaktioner eller något annat inte kan anses som en hängiven muslim, för hans tro är inte fullständig. Denna hadith

Muslim "*as-Sahih*" (102).

---

visar att profeten Muhammed hade ett ansvar som ledare över folket, att se över köpmännens affärsöverenskommelser på marknaden. Denna hadith visar också att profeten Muhammed var ödmjuk nog för att gå till marknaden själv. Trots sitt ledarskap.

KAPITEL 10:
OM GIRIGHET

124. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Rikedom ligger inte i överflödet av världsliga ting, utan rikedom är själens rikedom."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6446), och Muslim "*as-Sahih*" (1051).

125. Anas bin Malik رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Om det fanns en dal av guld för Adams son, skulle han längta efter ytterligare en. Den kommer aldrig att bli nöjd, endast döden kan stoppa honom från att vara girig. Allah förlåter den som ångrar sig."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6439), och Muslim "*as-Sahih*" (1048).

126. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade. "En gammal persons hjärta är ungt för två saker: ett långt liv och kärleken till välstånd."[56]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6420), och Muslim "*as-Sahih*" (1046).

---

[56] Meningen med denna hadith är att en gammal person fortfarande kommer att älska, och alltid önska sig ett längre liv och längta efter välstånd.

KAPITEL 11: OM DEN SISTA DAGENS TECKEN[57]

127. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Det kommer en tid när en man inte bryr sig om hur han får saker; vare sig det är tillåtet eller otillåtet."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2059).

128. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade: "Det kommer en tid då mördaren inte vet varför han har begått mordet, och offret inte vet varför han har blivit mördad."[58]

Muslim "*as-Sahih*" (2908).

129. Anas رضي الله عنه sade: Jag hörde Allahs Sändebud ﷺ säga: "Bland tecknen på sista Dagen finns att kunskapen

---

[57] Introduktion till detta kapitel: På sexhundratalet förutsade profeten Muhammed många händelser i framtiden. En del av dessa förutsägelser händer idag, och en del av dem har ännu inte hänt. Dessa uppenbarelser ingavs av Gud (Allah).

[58] Denna hadith visar att mycket urskillningslöst dödande skulle komma att äga rum i framtiden.

kommer att försvinna helt[59]. Okunnighet, äktenskapsbrott och drickande av rusdrycker kommer att öka. Antalet manliga individer kommer att minska medan antalet kvinnliga individer kommer att öka tills det kommer att finnas endast en man som ser efter femtio kvinnor."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5231), och Muslim "*as-Sahih*" (2671).

130. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Medan Profeten ﷺ talade, kom en man och frågade honom: "Börja vänta på den sista Dagen när hederligheten gått förlorad?" Profeten svarade: "När hederligheten gått förlorad så vänta på den sista Dagen." Han frågade: "Hur kommer den att gå förlorad?" Profeten sade: "När angelägenheten[60] är anförtrodd till dem som inte förtjänar det; vänta då på den sista Dagen."[61]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (59).

131. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den sista Dagen närmar sig. Kunskapen kommer att

---

59 "Kunskap" i detta fall betyder den religiösa kunskapen.

60 Ibn Hadjar förklarade att "angelägenheten" i detta fall betyder allt som har med religionen att göra. Så som regeringsmakten, domstolen, de som utger *fatawa* (Islams dom i någon fråga) och religionslärare o.s.v. *"Fathul-Bari"* vol.11 s.405.

61 Denna hadith betyder att när okvalificerade och korrupta individer har makt och auktoritet, kommer Domens Dag mycket snart.

försvinna, och prövningarna kommer. Snålheten kommer att dominera och al-hardj kommer ofta att inträffa." Följeslagarna sade: "Vad är al-hardj?" Profeten sade: "Blodspillan."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (1036), och Muslim "*as-Sahih*" (157).

132. Kab bin Iyadh ﷺ sade: Jag hörde Allahs Sändebud ﷺ säga: "För varje grupp av människor finns en prövning, och prövningen för min nation är välstånd."[62]

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2336), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (2148).

---

[62] Denna hadith betyder att välstånd (pengar) kommer att fördärva människor.

KAPITEL 12:
OM DOMENS DAG OCH PARADISETS OCH HELVETETS INVÅNARE

133. Abu Hurayrah ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Allah kommer definitivt att framtvinga en uppgörelse av alla skulder för dem som är berättigade till det på Domens Dag, även de fel som gjorts mot en hornlös get av en get med horn kommer att gottgöras."

Muslim "*as-Sahih*" (2582).

134. Abdullah bin Masud ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "På Återuppståndelsens Dag kommer de männi-skor som begick "blodsbrott" att bli dömda först av Allah."[63]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6533), och Muslim "*as-Sahih*" (1678).

135. Abdullah bin Amr ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ

[63] "Blodsbrott" betyder mord. Poängen med denna hadith är att mord är en mycket allvarlig synd.

sade: "Den som dödar en *muaahad*[64] kommer inte ens att känna lukten av Paradiset, och dess doft kan, utan tvivel, kännas på ett avstånd som sträcker sig över fyrtio år."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (3166).

136. Haritah bin Wahb رضي الله عنه sade: Jag hörde Allahs Sändebud ﷺ säga: "Skall jag tala om för er vilka som är Paradisets invånare? Varje person som anses som svag och som är föraktad, men, om han svär en ed, i förtröstan på Allah, så kommer Allah att fullfölja den. Skall jag tala om för er vilka som är dömda till Helvetet? Alla som är hårda, våldsamma och arroganta."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (4918), och Muslim "*as-Sahih*" (2853).

137. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den som dödar sig själv med en kniv, skall ha den i sin hand, och han kommer att stöta den in i sin mage i Helvetet för evigt. Den som dricker gift och dödar sig själv, ska läppja på det i Helvetet, dit han är dömd för evigt. Den som dödar sig själv genom att hoppa från toppen av ett berg, skall ständigt falla ner i Helveteselden, och han

---

[64] "*Muaahad*" är en icke-muslim som lever i ett islamiskt land som har ingått en pakt eller överenskommelse. I nutiden ser islamiska lärda att den hadithen också gäller dem som dödar icke muslimer som åker till muslimiska länder med visum.

kommer att vara där för evigt."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5778), och Muslim "*as-Sahih*" (109).

138. Anas رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Under min nattliga resa (Isra) såg jag människor vars läppar var ihop klämda med klämmor av eld. Jag frågade Gabriel: Vilka är dessa människor? Han svarade: Det är de vältaliga från din Ummah (din nation) som säger till folk att göra gott, men glömmer att göra det själva."

Ibn Hibban "*as-Sahih*" (53), och al-Albani "*Sahih al-Djami*" (129).

139. Usamah bin Zayd رضي الله عنه sade: Jag hörde Allahs Sändebud ﷺ säga: "På Domens Dag kommer en man att hämtas och kastas i Elden, och som ett resultat av detta kommer hans inälvor att komma ut ur hans mage, och han kommer att gå runt i cirklar hållande sina inälvor som en åsna som driver en kvarn. Hans följeslagare i Helvetet skall komma till honom och säga: O du! Vad är detta? Beordrade du inte folk [att göra] gott och förbjöd du inte [folk från att göra] ont? Då skall han säga: Det är sant. Jag sade till andra att göra gott, men gjorde det inte själv, och jag förbjöd dem att göra ont, men gjorde det själv."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (3267), och Muslim "*as-Sahih*" (2989).

140. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade:

"Det finns två sorters invånare i Helvetet som jag ännu inte har sett i min tid. Folk som bär med sig piskor som oxsvansar, och som kommer att slå folk, och kvinnor som kommer att vara påklädda, men som förefaller att vara nakna. De kommer att vara [benägna till ondska], och de kommer att göra andra [benägna till det]. Deras hår kommer att vara som puckeln på Bukhtkamelen åt ena sidan. De kommer inte att gå in till Paradiset, och de kommer inte att känna dess doft, trots att dess doft kommer att kännas på långt håll."[65]

Muslim "*as-Sahih*" (2128).

---

[65] "Bukhtkameler" är persiska kameler. När profeten Muhammed såg Helvetet, såg han många olika typer av människor där. Det fanns emellertid två typer av människor som han inte kände igen p.g.a. att de inte existerade på den tiden. Typerna av människor som han inte kände igen var:

1. Folk som bar piskor och käppar – förtryckarna som slår andra.
2. Kvinnor som bar olika typer av kläder. Deras kläder var mycket avslöjande och mycket lika de moderna kläder som bärs idag. Dessa kvinnor hade också ovanliga frisyrer, kanske lika de frisyrer som en del kvinnor har idag.

KAPITEL 13: BLANDADE HADITHER

141. Saeed Al-Khudri رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Att ta ett bad på fredag är obligatoriskt för varje vuxen människa."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (879), och Muslim "*as-Sahih*" (846).

142. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Se upp till dem som står under er i status, och se inte upp till dem som står över er i status. På detta sätt kommer ni inte att se ner på den nåd som Allah har gett er."[66]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6490), och Muslim "*as-Sahih*" (2963).

143. Anas رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ brukade be: "O Allah, jag söker Ditt beskydd från oro, sorg, inkompetens, slöhet, feghet, snålhet, bördan från skulder och människornas förtryck."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6369), och Muslim "*as-Sahih*" (2706).

---

[66] Budskapet i denna hadith är att du bör jämföra dig själv med människor som har mindre än du, hellre än med dem som har mer. Detta är det bästa sättet att bli lycklig, och att uppskatta vad Allah har givigt dig.

144. Abu Hurayrah sade: Profeten sade att Allah den Upphöjde sade: "Det finns tre, vilkas motståndare Jag skall vara på återuppståndelsens dag: En man som svurit i Mitt Namn och sedan bedrog, en man som har sålt en fri man, och förbrukat värdet, och en man som har anställt en arbetare och krävt sin rätt till fullo av honom, men inte gett honom sin lön."[67]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (227).

145. Abu Hurayrah sade: Allahs Sändebud sade: "För den som friger en slav kommer Allah att befria från Elden (d.v.s. Helvetet) varje lem i dennes kropp, för varje del av hans slavs kropp, även de mest privata delarna."

Muslim "*as-Sahih*" (1509).

146. Ibn Umar sade: "Profeten såg en kvinna som hade blivit dödad i en strid punkt, Profeten fördömde då dödandet av kvinnor och barn."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (3015), och Muslim "*as-Sahih*" (1744).

---

[67] Poängen med denna hadith är att visa de tre grupper av män som Allah kommer att straffa på Domens Dag.

1. En man som lovat i Allahs Namn, och brutit löftet. Eller en man som svär i Allahs Namn att göra något, men inte gör det.
2. En man som säljer en fri man som slav och behåller pengarna.
3. En man som anlitar någon utan att betala honom för arbetet han gör.

147. Aishah ﷺ sade att hon frågade Profeten en gång: "Har du upplevt en svårare dag än dagen för slaget vid Uhud[68]?" Han svarade: "Ja, jag har upplevt sådana saker från ditt folk, och den dagen var dagen för Aqabah[69]. Den dagen presenterade jag mig för Ibn Abd-Yalil bin Kulal och erbjöd honom Islam, men han gav mig inget svar angående det jag erbjöd honom. Jag gav mig av med tungt hjärta, och var nedstämd. Jag kände lite lättnad endast när jag nådde Qarnu ath-Thalib[70]. Där tittade jag upp och såg ett moln ovanför mig. I detta moln såg jag Ängeln Gabriel, som kallade på mig och sade: Allah, den Högste, har hört vad ditt folk har sagt till dig, och besvarat på din bön. Allah har sänt bergens Ängel till dig för att göra vad du önskar skall ske med dem. Då vände sig bergens Ängel mot mig och hälsade mig med frid och sade: Muhammed, Allah har hört vad ditt folk har sagt till dig. Jag är bergens Ängel, och min Herre har sänt mig till dig för att utföra dina befallningar. Vad

---

[68] Slaget vid Uhud – en berg nära Madinah - var ett slag som profeten Muhammed förlorade mot sina fiender.

[69] Aqabah: en plats i Mina, nära Mekka. Tio år efter Profetens kall i Mekka, efter hans farbror Abu Talib och hans fru Khadijahs bortgång, fick Profeten utstå mer tortyr från folket i Mekka. Därfär åkte han till Taif, en stad som ligger ca 100 km sydost om Mekka, för att kalla människorna till islam. De accepterade inte honom och med våld körde de ut honom ur staden. Han åkte tillbaka till Mekka. På vägen dit hände denna händelse som Profeten berättade om i denna hadith.

[70] En plats nära Mekka, på väg från Taif.

önskar du skall bli gjort nu? Om du vill kan jag krossa dem mellan de två berg som omsluter staden Mekka. Profeten svarade: Nej, men jag hoppas att Allah kommer att göra så att deras barn dyrkar endast Honom, utan att de sätter någon vid hans sida."[71]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (3231), och Muslim "*as-Sahih*" (1795).

148. Sahl bin Sad ﷺ sade: En man kom till Profeten ﷺ och frågade honom: Allahs Sändebud, säg mig något som jag kan vinna Allahs och människornas kärlek med. Profeten berättade för honom: "Älska inte världen, så kommer Allah att älska dig; och längta inte efter det som människorna har, så kommer de att älska dig."[72]

Ibn Madjah "*as-sunan*" (4102), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (922).

149. Abdullah bin Masud ﷺ sade: En gång sov Allahs Sändebud på en matta gjord av blad från en dadelpalm, och när han vaknade fanns tydliga avtryck av mattan på sidan av hans kropp. Vi (följeslagarna) sade: O Allahs sändebud, skall vi göra i ordning ett mjukt underlag åt dig? Han sade: "Jag har inget att göra med den

---

[71] Profeten Muhammed frågade inte efter hämnd, eftersom han var vänlig och mild t.o.m. mot sina fiender.
[72] "Älska inte världen" betyder att man inte skall älska de materiella tingen i världen. Var inte angelägen om att ha pengar, ägodelar, framgång, ledarskap etc. Lev bara ett enkelt liv, och Allah kommer att älska dig.

här världen. I denna värld är jag som en ryttare som rastar under trädets skugga för en kort tid, och efter en stunds vila börjar sin resa igen, och lämnar trädet bakom sig."[73]

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2377), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (5668).

150. Ibn Umar ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ tog tag i min axel och sade: "Lev i världen som om du var en främling, eller en vägfarande."[74]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (162).

151. Abu Said och Abu Hurayrah sade: Profeten ﷺ sade: "För varje bekymmer, sjukdom, oro, olycka eller sorg som hemsöker en muslim, även ett stick av en tagg, tar Allah bort någon av hans synder i dess ställe."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5642), och Muslim "*as-Sahih*" (2573).

---

[73] Huvudpunkterna i denna hadith är:

1. Detta liv är övergående eftersom vi lever i några år och sedan dör. Vi borde uppfatta oss själva som främlingar som passerar, och inte bemöda oss om att förvärva materiella egendomar och lyx.
2. Profeten levde ett enkelt liv, och var nöjd med att sova på en matta gjord av dadelpalmsblad. Han begärde inte stor lyx.

[74] Budskapet i denna hadith är att livet är ett tillfälligt tillstånd, ty vi lever i några få år, och sedan dör vi. Vi skall uppfatta oss själva som främlingar som passerar, och vi skall inte anstränga oss för att skaffa massa egendomar och överdriven lyx.

152. Ibn Masud رضي الله عنه sade: Jag besökte Profeten ﷺ när han hade feber. Jag sade till honom: "Du har väldigt hög feber." Han sade: "Faktiskt, styrkan i min feber motsvarar den för två personer." Jag sade: "Det är för att du får dubbel belöning." Han sade: "Det är så. När en muslim skadas av något, ett stick av en tagg, eller mer än detta, raderar Allah någon av hans synder i dess ställe, och den faller bort från honom som löv faller från ett träd."[75]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5648).

153. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den som Allah vill gott kommer Han att pröva, genom att utsätta honom för någon svårighet."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5645).

154. Anas bin Malik رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Om Allah vill gott för Sin tjänare, ger Han honom straffet i detta liv. Och om Allah vill ont för Sin tjänare, lämnar Han honom med synder [utan svårighet] till Domedagen."

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2396), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (1633).

155. Anas bin Malik رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Belöningens storlek är anpassad efter prövningens stor-

---

[75] Denna hadith visar att ju sjukare man är, och ju mer problem man möter i livet, desto mer minskar ens synder.

lek. När Allah tycker om ett folk prövar Han dem. De som blir nöjda vinner [Allahs] belåtenhet. Och de som blir missnöjda får [Allahs] missnöje."

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2396), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (2110).

156. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Ingen av er skall be om sin egen död, för om han är en god människa, är det möjligt att han kan utöka sina goda gärningar, och om han inte har varit någon god människa, kan han få en möjlighet att rätta till sitt onda förflutna."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (5673), och Muslim "*as-Sahih*" (2680).

157. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Ingen av er skall längta efter döden, inte heller skall han be om den, ty när den kommer, kommer den att avsluta hans gärningar. Så livet för en troende ökar bara det goda för honom."

Muslim "*as-Sahih*" (2682).

158. Anas bin Malik رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Tre saker följer den döde: hans familjemedlemmar, hans ägodelar och hans gärningar. De två första återvänder, och den tredje blir kvar hos honom."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6514), och Muslim "*as-Sahih*" (2960).

159. Aishah رضي الله عنها sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Feber

kommer från Helvetets våldsamma raseri, så kyl ned den med vatten."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (3263), och Muslim "*as-Sahih*" (2210).

160. Al-Miqdam bin Madi Karb رضي الله عنه sade: Jag hörde Allahs Sändebud ﷺ säga: "Det värsta man kan fylla helt är sin mage. Några munsbitar är tillräckligt för att hålla en persons rygg rak. Men om han vill fylla sin mage, skall han dela in sin mage i tre delar. Han skall fylla en tredjedel med mat, en tredjedel med dryck och lämna den sista delen tom, för att kunna andas lättare."

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2380), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (5674).

161. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den troende som är stark är mer älskad av Allah än den troende som är svag, även om det finns gott i dem båda. Önska ivrigt vad som är fördelaktigt för dig, sök hjälp från Allah och visa inte tröghet i dina ansträngningar. Om något bekymrar dig skall du inte säga: Om jag hade gjort så och så, hade inte det och det hänt, utan du skall säga att Allah bestämde det, och gjorde det Han ville. Ordet "om" inleder satans arbete."

Muslim "*as-Sahih*" (2264).

162. An-Numan bin Bashir رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Det tillåtna (halal) är uppenbart, och det otillåtna (haram) är uppenbart. Mellan dem finns tvivelak-

tiga saker, som de flesta människor inte känner till. Den som håller sig ifrån de tvivelaktiga sakerna skyddar sin tro och ära, och den som hamnar i tvivel, hamnar i otillåtna handlingar."[76]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (52), och Muslim "*as-Sahih*" (1599).

163. Sahl bin Saad ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Om världen hade hos Allah samma värde som en flugas vinge, skulle Han inte ha tillåtit en icketroende att ta ens en mun full av vatten från den."[77]

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2320), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (5292).

164. Abu Hurayrah ﷺ sade: "Världen är ett fängelse för den troende, och ett Paradis för den icketroende."[78]

---

[76] Meningen med denna hadith är: Var på den säkra sidan, ty ofta kommer du inte att veta om vissa saker, och kommer inte att vara helt säker på om det är rätt eller fel.

[77] Allah fördelar välstånd och fattigdom lika mellan troende och icketroende. Han fördelar glädje och sorg lika mellan troende och icketroende. Livet är ett tillfälligt tillstånd, och är inte mycket värt jämfört med livet efter detta. Sorgen och glädjen i detta liv är bara en prövning från Allah för individen. Om detta liv vore betydelsefullt, skulle en icketroende inte tillåtas att ens dricka vatten.

[78] Denna hadith visar att den här världen är som ett fängelse för de troende p.g.a. begränsningarna som följer av buden han måste följa. Oavsett hur lycklig en troende är i detta liv, kommer han att bli så mycket lyckligare i nästa liv. Om man jämför dem, verkar detta liv som ett fängelse. Denna värld är också som ett paradis för den

Muslim "*as-Sahih*" (2956).

165. Abu Barzah sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Varje människa kommer att förbli stående på Domens Dag, tills han blir utfrågad om sitt liv, hur han tillbringade det, om hans kunskap, hur han använde den, om hans välstånd, hur han förvärvade det och hur han spenderade det, och om hans kropp, hur han använde den."[79]

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2417), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (7300).

166. Aishah sade: Profeten ﷺ brukade stå så länge under sina frivilliga böner på nätterna, att han fick sprickor på fötterna. Därför sade jag till honom: Allahs Sändebud, varför står du så länge i bön när Allah har förlåtit dig för både dina tidigare och kommande (synder)? Han sade: "Skall jag då inte vara den en tacksam tjänare?"

al-Bukhari "*as-Sahih*" (4837), och Muslim "*as-Sahih*" (731).

167. Ibn Umar sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Den

---

icketroende, ty han kan ge sig hän utan några gränser. När den icketroende skickas till Helvetet, kommer denna värld ännu mer att verka som Paradiset, för Helvetet är så hemskt.

[79] På Domens Dag kommer Allah att berätta för folk om deras misstag, så att de blir medvetna om dem. Allah vet redan allas synder, ty Han är Allvetande.

troende förblir i frihet enligt sin religion, så länge han inte otillåtet mördar någon."[80]

al-Bukhari *"as-Sahih"* (6862).

168. Safiyyah ﷺ rapporterade från någon av Profetens fruar att Profeten ﷺ sade: "Den som besöker en spåman (astrolog), och frågar honom om något, kommer inte att få sina böner accepterade av Allah på fyrtio nätter."[81]

Muslim *"as-Sahih"* (2230).

---

[80] D.v.s. en muslim kan fortsätta att glädjas åt tryggheten och skyddet av sin tro, så länge han inte begår mord.
[81] Ingen kan förutse framtiden utom Allah. Därför är det en synd att fråga en astrolog om något, ty de är lögnare.

KAPITEL 14:
OM MOSES OCH JESUS

169. Ibn Abbas ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ anlände till Medina och fick veta att judarna fastade på Ashura dagen[82]. Allahs Sändebud sade till dem: "Vad är det för speciellt med den här dagen som gör att ni fastar?" De sade: "Det är den viktiga dagen då Allah befriade Moses och hans folk, och dränkte Farao och hans folk. Moses fastade av tacksamhet, så därför fastar vi." Då sade Allahs Sändebud till judarna: "Vi har mer rätt, och vi är närmare besläktade med Moses än ni är." Så Allahs Sändebud fastade (på Ashura dagen) och befallde [muslimerna] att fasta."[83]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2004), och Muslim "*as-Sahih*" (1130).

170. Abu Hurayrah ﷺ sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "I detta liv och i det efterkommande är jag den som är

---

[82] Ashura är den tionde dagen i den första månaden Muharram i den islamiska kalendern.

[83] "Fasta" betyder avhållsamhet från mat och dryck under dygnets ljusa timmar. Om du är intresserad av mer detaljerad information om Profeten Moses, kan du vända dig till följande stycken i den Heliga Koranen: 10:75-93, 18:60-82, 20:9-73, 27:7-14, 28:3-42, 43:46-55, 44:17-33.

närmast besläktad med Jesus, Marias son, bland hela människosläktet, och alla profeterna har olika mödrar, men tillhör en religion. Ingen profet har funnits mellan mig och Jesus."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (3443), och Muslim "*as-Sahih*" (2365).

171. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Vid den vars Hand min själ vilar, Marias son kommer snart att vandra bland er som en rättvis domare. Han kommer att bryta korset, döda svinet och avskaffa djiziyah[84]. Rikedomar kommer att flöda fram i sådan utsträckning att ingen kommer att behöva det."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2222), och Muslim "*as-Sahih*" (155).

172. Abdullah bin Amr رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Dadjdjal (Antikrist) kommer att visa sig för min nation, och han kommer att stanna (i världen) fyrtio (jag kan inte säga om han menade fyrtio dagar, fyrtio månader eller fyrtio år). Allah kommer att sända Jesus, Marias son, som kommer att likna Urwah bin Masud[85]. Han (Jesus Kristus) kommer att jaga Dadjdjal, och döda honom. Sedan kommer människorna att leva i sju år i fred, och det kommer inte att finnas något hat mellan

---

[84] En skatt som tas av icke-muslimer som lever i ett muslimskt land.

[85] Urwah bin Masud är en av Profetens följeslagare.

något folk."[86]

Muslim "*as-Sahih*" (2940).

173. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Alla är födda till sin sanna natur. Det är hans föräldrar som gör honom till jude, kristen eller elddyrkare, precis som vilda djur frambringar sina ungar med benen perfekta. Ser du någon brist hos dem?"[87]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (1358), och Muslim "*as-Sahih*" (2658).

174. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Sändebud ﷺ sade: "Vid Honom, som har min själ i Sin hand, den som i denna gemenskap (mänskligheten) får vetskap om mig och dör utan att tro på mitt budskap kommer att vistas i Helveteselden, även om han är jude eller kristen."

Muslim "*as-Sahih*" (153).

---

[86] Om du är intresserad av mer detaljerad information om Profeten Jesus, kan du vända dig till följande avsnitt i den Heliga Koranen: 2:87, 136, 253, 5:17, 6:85, 23:50, 42:13, 57:27, 61:6.

[87] Denna hadith menar att barn vanligen följer samma religion som sina föräldrar. "Alla är födda till sin sanna natur" betyder att alla föds oskyldiga, bra och med tron på den ende Guden.

KAPITEL 15:
OM TRO

175. Abu Hurayrah ؓ sade: Profeten ﷺ sade: "Den person som förtjänar min förbön mest på Återuppståndelsens Dag, är den som med uppriktigt hjärta eller uppriktigt sinne vittnar om att ingen är värd dyrkan utom Allah."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (99).

176. Uthman ؓ sade: Allahs Budbärare ﷺ sade: "Den som dör med vetskapen att ingen är värd dyrkan utom Allah, kommer in i Paradiset."[88]

Muslim "*as-Sahih*" (26).

177. Umar bin al-Khattab ؓ sade: Allahs Budbärare ﷺ sade: "Om ni sätter er tillit fullständigt till Allah, kommer Han att ombesörja för ert levebröd på samma sätt som Han sörjer för fåglarna. De ger sig av på morgonen med tomma magar, och återvänder mätta på kvällen."

---

[88] Gud skickar ingen till helvetet utan att de har fått ett budskap. Folk som lever på avlägsna, eller isolerade platser och inte vet något om Islam kommer inte till helvetet. (Läs den heliga Koranen 17:15).

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2344), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (5254).

178. Abu Hurayrah ﷺ sade: Allahs Budbärare ﷺ sade. "Människorna kommer att fortsätta att fråga varandra tills denna fråga ställs: Allah skapade allting, men vem skapade Allah? Den som finner sig själv i en sådan situation skall säga: Jag bekräftar min tro på Allah."

Muslim "*as-Sahih*" (134).

179. Masruq sade: Jag frågade Aishah ﷺ om Muhammed ﷺ hade sett sin Herre? Hon svarade: Allah vare Helgad, mitt hår reste sig på ända, därför att din fråga chockerar mig."[89]

Muslim "*as-Sahih*" (177).

180. Masruq sade: Jag vilade i Aishas ﷺ hus när hon sade: O Abu Aishah! [Masruqs smeknamn], det finns tre saker, och den som erkänner ens en av dem diktar ihop den största lögnen mot Allah. Jag frågade vilka de var, och hon svarade: Den som antar att Muhammed såg sin Herre med egna ögon, diktar ihop den största lögnen mot Allah. Jag satt tillbakalutad, men satte mig då upp och sade: Moder till de rättrogna! vänta lite och skynda inte. Har inte Allah sagt: "*Och sannerligen, såg han honom på den klara horisonten*" (Koranen 81:23)",

---

[89] Aishah var Profetens fru. Profeten Muhammed såg inte Gud.

och *"han såg honom i en annan nedstigning"* (53:13)?

Hon sade: Jag är den första av denna Ummah som frågade Allahs Budbärare om det, och han sade: "sannerligen, han är Gabriel. Jag har aldrig sett Honom i hans ursprungliga gestalt i vilken han var skapad, utom vid de två tillfällena (till vilka dessa verser refererar). Jag såg honom stiga ner från himlen, och uppta rymden från himlen till jorden med storheten av sin kroppsliga uppbyggnad."

Hon sade: Har du inte hört att Allah säger: *"Ögon förstår Honom inte, men Han förstår allt, och Han är den Skarpsynte, och den Allvetande."* (6:103)

Aishah sade vidare: Har du inte hört att Allah sannerligen säger: *"Det är inte människan givet att Allah talar till henne på annat sätt än genom ingivelse eller från andra sidan av ett förhänge, eller genom ett sändebud som Han sänder och som uppenbarar det Han vill [skall uppenbaras]. Allah är Upphöjd, Vis"* (42:51).

Hon sade att den som antar att Allahs Budbärare döljer något från Allahs Bok, diktar ihop den största lögnen mot Allah. Allah säger: *"O Budbärare, framför vad som har blivit uppenbarat för dig från din Herre, och om du inte gör det, har du inte framfört Hans budskap"* (5:67).

Hon sade: Han som förmodar att han skulle kunna upp-

lysa om vad som skall hända i morgon, diktar den största lögnen mot Allah. Och Allah säger *"Säg du (Muhammed): Ingen i himlen eller på jorden, utom Allah, vet vad som är fördolt"*(27:65)."[90]

Muslim *"as-Sahih"* (177).

181. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Allahs Budbärare ﷺ sade: "När Allah beordrade skapelsen lovade Han Sig Själv att skriva i Sin Bok, vilken låg hos Honom: Min Nåd övervinner Min Vrede."

al-Bukhari *"as-Sahih"* (3194), och Muslim *"as-Sahih"* (2751).

182. Umar رضي الله عنه sade: En dag när jag satt med Allahs Budbärare ﷺ ställde sig en man framför oss vars kläder var ytterst vita och vars hår var ytterst svart. Inga tecken på att han var resande syntes på honom, och ingen av oss kände igen honom. Han steg fram och satte sig ner bredvid Profeten ﷺ. Med sina knän vilande mot Profetens knän, och handflatorna lagda på Profetens lår och sade: O Muhammed, berätta för mig om Islam. Allahs Budbärare sade: "Islam är att vittna om att det inte finns någon värd dyrkan förutom Allah, och att

---

[90] Poängen med denna hadith är: 1) profeten Muhammed såg inte Allah. 2) profeten Muhammed utelämnade inget i Koranen. 3) profeten Muhammed själv kan inte förutsäga framtiden. I den föregående hadithen var Profeten inspirerad av Allah att förutsäga framtiden.

Muhammed är Allahs Budbärare; att förrätta bönerna; att betala zakat (allmosa); att fasta i ramadan och att göra pilgrimsfärden till Huset (Mekka), om du har möjlighet." Han sade: Du har talat sanning. Vi blev förvånade över att han först ha frågat Profeten, och sedan bekräftade honom. Han sade: Berätta för mig om tron. Profeten svarade: "Det är att tro på Allah, Hans änglar, Hans budbärare, den sista Dagen, och att tro på att på Hans (Allahs) förutbestämda (ödet), både det goda och det onda." Han sade: Du har talat sanning. Berätta då för mig om Ihsan (den perfekta dyrkan) Profeten svarade: "Det är att dyrka Allah som om du ser Honom, och trots att du inte ser Honom, ser Han dig." Han sade: Berätta då för mig om Timmen (Domedagen). Profeten svarade: "Den som tillfrågades om det, vet inte mer än den som frågade." Han sade: Berätta för mig om dess tecken. Profeten svarade: "Det kommer en tid då en kvinnlig slav föder sin husmor (eller herre). Du kommer också att se barfota, nakna, utblottade boskapsuppfödare (herdar) konkurrera med varandra i att bygga höga byggnader." Sedan skyndade han iväg och jag stannade en stund. Då sade Profeten: "O Umar, vet du vem han som frågade var?" Jag sade: Allah, och Hans Budbärare vet bäst. Han sade: "Det var Gabriel som kom till er, för att lära er er religion."[91]

---

[91] Denna hadith handlar om konversationen mellan ängeln Gabriel och profeten Muhammed.

Islams pelare är:

1. Att vittna om att det inte finns någon gud förutom Allah, och att Muhammed är Hans Budbärare.
2. Att utföra bön fem gånger dagligen.
3. Att betala zakat (allmosor), vilket betyder att ge välgörenhet.
4. Att fasta den heliga månaden Ramadan.
5. Att göra pilgrimsresan till Mekka, om du inte är förhindrad att göra det.

Trons pelare är:

1. Att tro på Allah (Gud).
2. Att tro på Hans änglar. Två av dessa änglar är Mikael och Gabriel.
3. Att tro på de heliga Böckerna: den heliga Koranen, den ursprungliga Torah (d.v.s. Gamla Testamentet) som sändes till Moses, på Evangelierna (Nya Testamentet) som sändes till Jesus, och på den ursprungliga Psaltaren som sändes till David.
4. Att tro på profeterna och budbärarna. Några av dessa budbärare är Noak, Abraham, Moses, David, Jesus och Muhammed.
5. Att tro på den sista Dagen, Domedagen.
6. Att tro på ett förutbestämt Gudomligt Öde, d.v.s. att tro att allt som händer är förutbestämt av Allah.

Pelarna i Ihsan (perfekt dyrkan) är: Att dyrka Allah som om du ser Honom, för trots att du inte ser Honom, ser Han sannerligen dig. Det betyder att du inte ser Allah på riktigt, men du måste dyrka Honom som om du ser Honom, eftersom Han ser dig.

Tecknen för den sista Dagen (Timmen) är:

1. Barnen kommer att ha väldigt lite respekt för sina mödrar.
2. De barfota, nakna, utfattiga boskapsuppfödarna (herdar) kommer att ses bygga höga byggnader. I denna hadith förutsäger Profeten att i framtiden kommer det att bli möjligt för folk att ändra sin sociala status från fattig till rik. Det kommer att finnas folk som föds fattiga, och som plötsligt blir rika, speciellt bland

Muslim "*as-Sahih*" (8).

183. Abu Hurayrah ﷺ sade: Allahs Budbärare ﷺ sade: "Om en troende till fullo hade vetat hela omfattningen av Allahs straff, skulle ingen hoppas på Hans Paradis, och om en icketroende till fullo hade känt till omfattningen av Allahs Nåd, skulle ingen misströsta om hans Paradis."[92]

Muslim "*as-Sahih*" (2755).

184. Ibn Abbas ﷺ sade: En gång när jag red (på ett djur) bakom Profeten ﷺ, sade han: "Pojke, jag skulle vilja lära dig någonting. Var säker på att du följer Allahs befallningar ihärdigt, så kommer Allah att beskydda dig, och du kommer alltid finna Honom i din närhet. Om du

---

herdar i öknen och bland araberna i Arabien.
Under profeten Muhammeds tid (sexhundratalet) dog folk fattiga, som vanligt vis också var födda fattiga. Folk som föddes som bönder, dog som bönder. Profeten Muhammed förutsade att detta skulle ändras i framtiden.

[92] Meningen med denna hadith är att en sann troende alltid skall kämpa hårdare med att följa buden noggrant. Denna hadith säger oss också att icketroende alltid har en möjlighet att ändra sig, och komma till Paradiset. Det är aldrig försent att ångra sig, ty Allah är ständigt barmhärtig, och ständigt förlåtande. Det finns hopp för alla, även för icketroende.

frågar om något, fråga endast Allah[93]. När du söker hjälp, sök endast hjälp från Allah. Bär i sinnet att om alla människor skulle förena sig för att göra dig någon nytta, skulle de inte kunna göra det om inte Allah har bestämt det för dig. Om de alla skulle förena sig för att skada dig, skulle de inte kunna göra det om inte Allah har bestämt det för dig. Pennorna har lufts, och bläcket i Ödets Bok har torkat."[94]

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2516), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (7957).

185. Abu Dharr Al-Ghifari ﷺ sade: Profeten ﷺ sade att Allah, den Allsmäktige, har sagt:

"O Mina tjänare, Jag har förbjudit Mig Själv att vara orättvis, och Jag har förbjudit det bland er, så var inte orättvisa mot varandra.

O Mina tjänare, ni är alla på avvägar, utom de som Jag har väglett, så sök vägledning från Mig, och Jag skall vägleda er.

O Mina tjänare, ni är alla hungriga utom de som jag har

---

[93] Detta betyder inte att man inte får fråga folk om saker som de är kapabla att göra. Snarare betyder det att man frågar och ber endast Allah i dem angelägenheter som endast Allah kan hjälpa en med, t ex att låta regnet falla, att förlåta en ens synder och ge tillåtelse att träda in i Paradiset o.s.v.

[94] Meningen med denna hadith är att tro på ödet oavsett om det är bra eller dåligt. Allt är förutbestämt av Allah.

gett mat, så be Mig om mat, och Jag skall mätta er.

O Mina tjänare, ni är alla nakna utom de som Jag har klätt, så be mig om kläder, och Jag skall klä er.

O Mina tjänare, ni syndar på natten och på dagen och Jag förlåter alla synder, så be Mig om förlåtelse, och Jag skall förlåta er.

O Mina tjänare, ni kan inte skada Mig, och ni kan inte göra Mig någon nytta.

O Mina tjänare, om den förste av er, och den siste av er, människor och djinner skulle vara så gudfruktig som det gudfruktigaste hjärtat på någon av er, skulle det inte öka Mitt kungarike på något sätt.

O Mina tjänare, om den förste av er, och den siste av er, människor och djinner, skulle vara så ond som det ondaste hjärtat på någon av er, skulle det inte minska Mitt kungarike på något sätt.

O Mina tjänare, om den förste av er, och den siste av er, människor och djinner, skulle resa sig upp på en plats och fråga Mig, och om Jag skulle ge var och en vad han frågade om, skulle det inte minska på det Jag har, mer än vad en nål skulle minska havet om den doppas i det.

Mina tjänare, det är bara era gärningar som jag räknar ihop för er och sedan gottgör er för, så låt den som finner något gott, prisa Allah, och låt den som finner något

annat än det, inte klandra någon annan än sig själv. "[95]

Muslim "*as-Sahih*" (2577).

186. Ibn Abbas ﷺ sade: bland de uttalanden som Allahs Budbärare ﷺ fick från Allah är: "Allah har skrivit ner de goda och de onda gärningarna. Sedan förklarade Han det med (att säga) att den som hade för avsikt att göra en god gärning, men inte gjorde den, får den nedskriven av Allah som en fullgod gärning, men om han ämnade göra den och gjorde den, får han den nedskriven av Allah som tio till sjuhundra goda gärningar, och många fler. Om han hade tänkt göra en ond gärning

---

[95] *Djinn* är varelser som vi inte kan se. En del av dem är goda, och en del av dem är onda. De dåliga djinnerna kallas djävlar eller satan.

Ren och renhet refererar till rättrådighet, hängivenhet och lydnad mot Gud.

"Den förste av er, och den siste av er" betyder alla människor från Adam (den förste skapade mannen) till den siste personen som föds på denna jord.

Poängen med denna hadith är:

1. Förtryck av folk är förbjudet.
2. Om du behöver mat, kläder eller något annat, be Allah om det.
3. Allah är mycket förlåtande, oavsett hur många synder du har.
4. Ingen människa kan hjälpa eller skada Allah.
5. Om alla människor i världen, och djinnerna är goda troende, kan det inte hjälpa eller skada Gud.
6. Gud är mycket rik, så även om Han ger alla människor vad de önskar, förlorar Han ingenting.

men inte gjorde den, får han den nedskriven av Allah som en fullgod gärning, men om han ämnade göra den, och gjorde den, får han den nedskriven av Allah som en ond gärning."[96]

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6491), och Muslim "*as-Sahih*" (131).

187. Anas ﷺ sade: Jag hörde Allahs Budbärare säga: "Allah den Allsmäktige har sagt: "O Adams son, så länge som du åkallar Mig, och ber Mig, skall Jag förlåta dig för det du har gjort, och Jag skall inte bry Mig om det.
O Adams son, om dina synder nådde till himlens moln, och du då bad mig om förlåtelse, skulle Jag förlåta dig.
O Adams son, om du kom till Mig med synder nästan lika stora som jorden, och du då kom inför Mig, med tro på Mig, och inte satte någon vid Min sida, skulle Jag ge dig förlåtelse nästan lika mycket som jordens storlek."

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (3540), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (4338).

188. Abu Said Al-Khudri ﷺ sade: Allahs Budbärare ﷺ sade: "När likkistan är färdig och har lyfts över axlarna

---

[96] Genom hela en persons liv, finns det änglar som skriver ned de goda och de onda gärningarna. Om en muslim har fler goda gärningar, kommer han till Paradiset, och om han har fler onda gärningar, kommer han till Helvetet, och avtjänar sitt straff för att sedan inträda Paradiset. Meningen i denna hadith är att förklara hur gärningarna räknas. Denna hadith visar Allahs generositet när Han dömer människorna.

på människor, och kroppen tillhör en rättfärdig människa uppmanar den ivrigt: Ta mig framåt, ta mig framåt. Om den tillhör en orättfärdig människa säger den: Ve mig, vart för ni mig? Dess röst kan höras av allting utom människorna, och om de kunde höra det skulle de svimma."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (1314).

189. Abu Dharr ﷺ sade: Allahs Budbärare ﷺ sade: "Jag ser sådant som ni inte kan se. Himlen flödar över (av den tunga bördan av de knäfallande änglarna) och är rättfärdigad att göra så. Det finns inte tillräckligt med plats för fyra fingrar som inte änglarna har intagit framstupa inför Allah. Vid Allah, Om ni skulle veta vad jag vet, skulle ni skratta lite, och gråta mycket. Ni skulle inte njuta av era fruar i sängen, och ni skulle rusa ut på gatorna, och i djunglerna i sökandet efter Allahs beskydd."[97]

at-Tirmidhi "*al-Djami*" (2312), al-Albani "*Sahih al-Djami*" (2449).

---

[97] "Framstupa" betyder knäfalla respektfullt. "Plats för fyra fingrar" betyder ett avstånd som är ungefär fyra tum. Denna hadith förklarar att om människorna på jorden visste hur hemskt Helvetet är, skulle deras uppförande ändras till att vara mycket rättrådigt. Änglarna på jorden och i himlen är så många att på var fjärde tum av utrymmet finns ännu en ängel knäböjande framför Gud. Om vi alla visste sanningen, som profeten Muhammed gjorde, skulle vi leva för att fullständigt dyrka Allah.

190. Wathilah bin al-Asqa ﷺ sade: "En av de största lögnerna är en person som gör anspråk på ett falskt faderskap, eller som gör anspråk på att ha sett något med sina egna ögon som han inte har sett, eller tillskriver Allahs Profet ﷺ ord som han inte har sagt."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (3509).

191. Muadh bin Djabal ﷺ sade: "Jag red på en åsna bakom Profeten ﷺ, då han sade till mig: "Oh, Muadh! vet du vilken rättighet Allah har över Sina tjänare, och vet du vilken rättighet de har över Honom?" Jag svarade: Allah och Hans budbärare vet bäst. Då sade han: "Allahs rättighet över Sina tjänare är att de skall dyrka endast Honom och inte sätta någon (eller något) vid Hans sida. Deras rättighet över Allah är att de som inte sätter någon vid Hans sida, inte skall bli straffade"

al-Bukhari "*as-Sahih*" (7373), och Muslim "*as-Sahih*" (30).

192. Abu Hurayrah ﷺ sade: När denna vers: "*Varna dem som står dig närmast [för Allahs straff]*" (26:214); nedsändes till Allahs budbärare, ställde han ﷺ upp och sade: "Oh, Quraish![98] (eller något liknande) Rädda era (egna) själar! Jag besitter inget som kan skyd-

[98] Mekkas stam.

da er från Allah. Oh, Bani Abd Manaf![99] Jag besitter inget som kan skydda er från Allah. Oh, Abbas bin Abd al-Muttalib![100] Jag besitter inget som kan skydda er från Allah. Oh, Safiyyah, min faster! Jag besitter inget som kan skydda er från Allah. Oh, Fatimah, Muhammeds dotter! Be mig om vad du vill från min rikedom, (men) jag besitter inget som kan skydda er från Allah."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (2753).

193. Umar رضي الله عنه sade: Allahs budbärare ﷺ sade: "Överdriv inte då ni prisar mig på samma sätt som de kristna överdrev då de prisade Jesus, Marias son. Jag är inget annat än en Allahs tjänare, så kalla mig: Allahs tjänare och Hans budbärare."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (3445), och Muslim "*as-Sahih*" (1691).

194. Abu Hurayrah رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade: "O Allah! Låt aldrig min grav bli föremål för dyrkan. Allahs vrede är oerhörd gentemot dem som gör om Profeternas gravar till moskéer"

Imam Ahmed "*al-Musnad*" (7358) och al-Albani "*Ghayat al-Maram*" (126).

195. Anas رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade: "Den som har föl-

---

[99] Abd Manaf var Profetens farfars farfar. Bani Abd Manaf var alltså Abd Manafs avkomma.
[100] Profetens farbror.

jande tre egenskaper kommer att få smaka trons sötma: att älska Allah och Hans Budbärare mer än allt annat, att älska – när den älskar någon - endast för Allahs skull och att hata att återvända till otro, efter det att Allah har räddat honom från det, så som man hatar att kastas i elden."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (16), och Muslim "*as-Sahih*" (43).

196. Abu Musa al-Ashari رضي الله عنه sade: Profeten ﷺ sade: "Ingen är mer tålamodig emot något dåligt som den hör än Allah, de tillskriver Honom en son, ändå ger Han dem hälsa och tillgångar"

al-Bukhari "*as-Sahih*" (6099), och Muslim "*as-Sahih*" (2804).

197. Zaid bin Khalid رضي الله عنه sade: Allahs budbärare ﷺ ledde oss i Fadjrbönen (morgonbönen) i (ett område känt som) Al-Hudaibiyah efter en regnig natt. Efter bönen vände han sig om mot folket och sade: "Vet ni vad er Herre har sagt?" De svarade: Allah och Hans budbärare vet bättre. Han sade: "Allah har sagt: Denna morgon förblev några av Mina tjänare sanna troende och några blev otrogna; de som sa att regnet är en välsignelse och en barmhärtighet från Allah tror på Mig och förnekar stjärnorna[101], och den som sa att regnet beror på den el-

---

[101] D.v.s. att de förnekar tron på att stjärnorna besitter kraften att styra över regnet.

ler den stjärnan, är icke troende på Mig och är troende på stjärnorna"

al-Bukhari "*as-Sahih*" (846), och Muslim "*as-Sahih*" (71).

198. Abu Hurayrah ﷺ sade: Profeten ﷺ sade: "Tron (iman) består av mer än sjuttio delar, och *al-haya*[102] är en del av tron."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (9), och Muslim "*as-Sahih*" (35).

199. Abu Hurayrah ﷺ sade: Profeten ﷺ sade: "Religion är mycket lätt, och den som över anstränger sig själv i religionen kommer inte att kunna fortsätta på detta sätt. [Ni bör inte vara extremister] men försök att göra ert bästa, och få den bra nyheten att ni kommer att belönas; och vinn styrka genom bönen på morgonen, kvällen och en del av natten."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (39), och Muslim "*as-Sahih*" (2816).

200. Umar bin al-Khttab ﷺ: Jag hörde Allahs budbärare ﷺ säga: "(Belöningen av) handlingarna kommer att bedömas enligt avsikten. Varje människa kommer att få (belöning i enligt med) vad hon hade för avsikt. Den som haft avsikten att utvandra för Allahs och Hans budbära-

---

[102] Ordet *al-hayaa* på arabiska täcker ett stort antal begrepp, bl.a. självrespekt, ödmjukhet, blygsamhet och samvetsbetänklighet, osv.

res skull, har alltså utvandrat för Allah och Hans budbärares skull. Likaså har den, vars avsikt var att utvandra för världslig vinnings skull eller för att ta någon kvinna till hustru, har utvandrat för det han har avsett."

al-Bukhari "*as-Sahih*" (54), och Muslim "*as-Sahih*" (1907).

Källor

Koranen, översatt från arabiskan av K. V. Zetterstéen, Uppsala 1917. Koranens budskap, i svensk tolkning av Mohammed Knut Bernström, med kommentarer av Muhammad Asad, Stockholm 1998.

Al-Bukhari (Muhammad bin Isma'il, d. 256 H./869 e.Kr), "*Al-Djami as-Sahih.*" Edition: Muhammed Fuad Abd al-Baqi, Al-Maktabah As-Salafyya, Kairo 1961.

al-Bukhari, "*al-Adab al-Mufrad*" Edition: M. F. Abd al-Baqi, Al-Maktabah As-Salafyya, Kairo 1955.

Muslim (Muslim bin al-Hadjadj, d. 261 H./874 e.Kr), "*Al-Djami as-Sahih.*" Edition: M. F. Abd al-Baqi, Dar Ihya al-Thurath, Beirut 1972.

Ahmad (Imam Ahmad bin Hanbal, d.241 H./855 e.Kr), "*Al-Musnad.*" Edition: Shuayb al-Arnauot, Muassat al-Ris

At-Tirmidhi (Muhammad bin Isa, d. 275 H./888 e.Kr), "*Al-Djami.*" Dar Ibn Hazm, Beirut 2002.

Ibn Madjah (Muhammad bin Yazid, d. 273 H./886 e.Kr), "*As-Sunan.*" Dar Ibn Hazm, Beirut 2002.

Ibn Hibban (Muhammed bin Ahmed bin Hibban al-Busti, d. 354 H./ e.Kr), "*al-Sahih.*" Muassat al-Resalah, Beirut 1995.

al-Baihaqi (Al-Husain bin Ali, d. 458 H./1065 e.Kr) "*as-Sunan al-Kubra*" India, 1933.

Referenser

Al-Albani (Muhammed Nasiruddin, d 1420 H/1999), "*Sahih at-Targhib*" Dar al-Maarif, Riyadh 2000.

Al-Albani, "*Sahih al-Mawarid*" Dar al-Sumayee, Riyadh 2002.

Al-Albani, "*Sahih Djami al-Tirmidhi*" Dar al-Maarif, Riyadh 1997.

Al-Albani, "*Sahih Sunan Abi Dawoud*" Dar al-Maarif, Riyadh 1998.

Al-Albani, "*Silsilat al-Ahadith as-Sahiha*" Dar al-Maarif, Riyadh 1995-1998.

Al-Albani, "*Irwa al-Ghalil*" Al-Maktab al-Islami, Beirut 1985.

Al-Albani, "*Ghayat al-Maram*" Al-Maktab al-Islami, Beirut 1994.

ORIGINAL TEXTEN

حَلَاوَةَ الإِيمَانِ: أَنْ يَكُونَ اللهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ لَا يُحِبُّهُ إِلَّا للهِ، وَأَنْ يَكْرَهَ أَنْ يَعُودَ فِي الكُفْرِ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يُقْذَفَ فِي النَّارِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٩٦) عَنْ أَبِي مُوسَى رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَيْسَ أَحَدٌ - أَوْ لَيْسَ شَيْءٌ - أَصْبَرَ عَلَى أَذًى سَمِعَهُ مِنَ اللهِ، إِنَّهُمْ لَيَدْعُونَ لَهُ وَلَدًا وَإِنَّهُ لَيُعَافِيهِمْ وَيَرْزُقُهُمْ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٩٧) عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الجُهَنِيِّ أَنَّهُ قَالَ: صَلَّى لَنَا رَسُولُ اللهِ ﷺ صَلَاةَ الصُّبْحِ بِالحُدَيْبِيَةِ عَلَى إِثْرِ سَمَاءٍ كَانَتْ مِنَ اللَّيْلَةِ، فَلَمَّا انْصَرَفَ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ فَقَالَ: «هَلْ تَدْرُونَ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ؟» قَالُوا: اللهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ! قَالَ: «أَصْبَحَ مِنْ عِبَادِي مُؤْمِنٌ بِي وَكَافِرٌ، فَأَمَّا مَنْ قَالَ: مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللهِ وَرَحْمَتِهِ. فَذَلِكَ مُؤْمِنٌ بِي وَكَافِرٌ بِالكَوْكَبِ، وَأَمَّا مَنْ قَالَ: بِنَوْءِ كَذَا وَكَذَا. فَذَلِكَ كَافِرٌ بِي وَمُؤْمِنٌ بِالكَوْكَبِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٩٨) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «الإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ شُعْبَةً، وَالحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الإِيمَانِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٩٩) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِنَّ الدِّينَ يُسْرٌ، وَلَنْ يُشَادَّ الدِّينَ أَحَدٌ إِلَّا غَلَبَهُ، فَسَدِّدُوا، وَقَارِبُوا، وَأَبْشِرُوا، وَاسْتَعِينُوا بِالغَدْوَةِ وَالرَّوْحَةِ وَشَيْءٍ مِنَ الدُّلْجَةِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٢٠٠) عَنْ عُمَرَ بْنِ الخَطَّابِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّيَّةِ، وَإِنَّمَا لِامْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللهِ وَرَسُولِهِ، فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا، أَوْ امْرَأَةٍ يَتَزَوَّجُهَا، فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

إِلَّا أَخِرَةُ الرَّحْلِ، فَقَالَ: «يَا مُعَاذُ بْنَ جَبَلٍ!» قُلْتُ: لَبَّيْكَ رَسُولَ اللهِ وَسَعْدَيْكَ! ثُمَّ سَارَ سَاعَةً، ثُمَّ قَالَ: «يَا مُعَاذُ!» قُلْتُ: لَبَّيْكَ رَسُولَ اللهِ وَسَعْدَيْكَ! ثُمَّ سَارَ سَاعَةً، ثُمَّ قَالَ: «يَا مُعَاذُ!» قُلْتُ: لَبَّيْكَ رَسُولَ اللهِ وَسَعْدَيْكَ! قَالَ: «هَلْ تَدْرِي مَا حَقُّ اللهِ عَلَى عِبَادِهِ؟» قُلْتُ: اللهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ! قَالَ: «حَقُّ اللهِ عَلَى عِبَادِهِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا.» ثُمَّ سَارَ سَاعَةً ثُمَّ قَالَ: «يَا مُعَاذُ بْنَ جَبَلٍ!» قُلْتُ: لَبَّيْكَ رَسُولَ اللهِ وَسَعْدَيْكَ! فَقَالَ: «هَلْ تَدْرِي مَا حَقُّ العِبَادِ عَلَى اللهِ إِذَا فَعَلُوهُ.» قُلْتُ: اللهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ! قَالَ: «حَقُّ العِبَادِ عَلَى اللهِ أَنْ لَا يُعَذِّبَهُمْ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٩٢)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَامَ رَسُولُ اللهِ ﷺ حِينَ أَنْزَلَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ: ﴿وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الأَقْرَبِينَ﴾ [الشعراء: ٢١٤] قَالَ: «يَا مَعْشَرَ قُرَيْشٍ! ـ أَوْ كَلِمَةً نَحْوَهَا ـ اشْتَرُوا أَنْفُسَكُمْ لَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللهِ شَيْئًا. يَا بَنِي عَبْدِ مَنَافٍ! لَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللهِ شَيْئًا. يَا عَبَّاسُ بْنَ عَبْدِ المُطَّلِبِ! لَا أُغْنِي عَنْكَ مِنَ اللهِ شَيْئًا. وَيَا صَفِيَّةُ عَمَّةَ رَسُولِ اللهِ! لَا أُغْنِي عَنْكِ مِنَ اللهِ شَيْئًا. وَيَا فَاطِمَةُ بِنْتَ مُحَمَّدٍ! سَلِينِي مَا شِئْتِ مِنْ مَالِي لَا أُغْنِي عَنْكِ مِنَ اللهِ شَيْئًا.» أخرجه البخاريُّ.

(١٩٣)عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّه قالَ عَلَى المِنْبَرِ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: «لَا تُطْرُونِي كَمَا أَطْرَتْ النَّصَارَى ابْنَ مَرْيَمَ، فَإِنَّمَا أَنَا عَبْدُهُ، فَقُولُوا: عَبْدُ اللهِ وَرَسُولُهُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٩٤)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «اللهمَّ لَا تَجْعَلْ قَبْرِي وَثَنًا، لَعَنَ اللهُ قَوْمًا اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ.» أخرجه أحمد.

(١٩٥)عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ

ومسلمٌ.

(١٨٧)عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: «قَالَ الله تَبَارَكَ وَتَعَالَى: يَا ابْنَ آدَمَ! إِنَّكَ مَا دَعَوْتَنِي وَرَجَوْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ فِيكَ وَلَا أُبَالِي. يَا ابْنَ آدَمَ! لَوْ بَلَغَتْ ذُنُوبُكَ عَنَانَ السَّمَاءِ ثُمَّ اسْتَغْفَرْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ وَلَا أُبَالِي. يَا ابْنَ آدَمَ! إِنَّكَ لَوْ أَتَيْتَنِي بِقُرَابِ الأَرْضِ خَطَايَا ثُمَّ لَقِيتَنِي لَا تُشْرِكُ بِي شَيْئًا لَأَتَيْتُكَ بِقُرَابِهَا مَغْفِرَةً.» أخرجه الترمذي.

(١٨٨)عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ رَضِيَ الله عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: «إِذَا وُضِعَتْ الجِنَازَةُ وَاحْتَمَلَهَا الرِّجَالُ عَلَى أَعْنَاقِهِمْ، فَإِنْ كَانَتْ صَالِحَةً قَالَتْ: قَدِّمُونِي. وَإِنْ كَانَتْ غَيْرَ صَالِحَةٍ قَالَتْ: يَا وَيْلَهَا أَيْنَ يَذْهَبُونَ بِهَا. يَسْمَعُ صَوْتَهَا كُلُّ شَيْءٍ إِلَّا الإِنْسَانَ، وَلَوْ سَمِعَهُ صَعِقَ.» أخرجه البخاريُّ.

(١٨٩)عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْنَ، وَأَسْمَعُ مَا لَا تَسْمَعُونَ، أَطَّتْ السَّمَاءُ وَحُقَّ لَهَا أَنْ تَئِطَّ، مَا فِيهَا مَوْضِعُ أَرْبَعِ أَصَابِعَ إِلَّا وَمَلَكٌ وَاضِعٌ جَبْهَتَهُ سَاجِدًا لله، وَالله لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَضَحِكْتُمْ قَلِيلًا وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا، وَمَا تَلَذَّذْتُمْ بِالنِّسَاءِ عَلَى الفُرُشِ، وَلَخَرَجْتُمْ إِلَى الصُّعُدَاتِ تَجْأَرُونَ إِلَى الله.» أخرجه الترمذي.

(١٩٠)عَنْ وَاثِلَةَ بْنَ الأَسْقَعِ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «إِنَّ مِنْ أَعْظَمِ الفِرَى أَنْ يَدَّعِيَ الرَّجُلُ إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ، أَوْ يُرِيَ عَيْنَهُ مَا لَمْ تَرَ، أَوْ يَقُولُ عَلَى رَسُولِ الله ﷺ مَا لَمْ يَقُلْ.» أخرجه البخاريُّ.

(١٩١)عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ الله عَنْهُ قَالَ: بَيْنَا أَنَا رَدِيفُ النَّبِيِّ ﷺ لَيْسَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ

بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللهُ عَلَيْكَ، رُفِعَتْ الأَقْلَامُ، وَجَفَّتْ الصُّحُفُ.» أخرجه الترمذي.

(١٨٥) عَنْ أَبِي ذَرٍّ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ: فِيمَا رَوَى عَنْ اللهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَنَّهُ قَالَ: «يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَّمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا فَلَا تَظَالَمُوا. يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ ضَالٌّ إِلَّا مَنْ هَدَيْتُهُ فَاسْتَهْدُونِي أَهْدِكُمْ. يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ جَائِعٌ إِلَّا مَنْ أَطْعَمْتُهُ فَاسْتَطْعِمُونِي أُطْعِمْكُمْ. يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ عَارٍ إِلَّا مَنْ كَسَوْتُهُ فَاسْتَكْسُونِي أَكْسُكُمْ. يَا عِبَادِي إِنَّكُمْ تُخْطِئُونَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَأَنَا أَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا فَاسْتَغْفِرُونِي أَغْفِرْ لَكُمْ. يَا عِبَادِي إِنَّكُمْ لَنْ تَبْلُغُوا ضَرِّي فَتَضُرُّونِي وَلَنْ تَبْلُغُوا نَفْعِي فَتَنْفَعُونِي. يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوَّلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنَّكُمْ كَانُوا عَلَى أَتْقَى قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا زَادَ ذَلِكَ فِي مُلْكِي شَيْئًا. يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوَّلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنَّكُمْ كَانُوا عَلَى أَفْجَرِ قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِنْ مُلْكِي شَيْئًا. يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوَّلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنَّكُمْ قَامُوا فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ فَسَأَلُونِي فَأَعْطَيْتُ كُلَّ إِنْسَانٍ مَسْأَلَتَهُ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِمَّا عِنْدِي إِلَّا كَمَا يَنْقُصُ الْمِخْيَطُ إِذَا أُدْخِلَ الْبَحْرَ. يَا عِبَادِي إِنَّمَا هِيَ أَعْمَالُكُمْ أُحْصِيهَا لَكُمْ ثُمَّ أُوَفِّيكُمْ إِيَّاهَا فَمَنْ وَجَدَ خَيْرًا فَلْيَحْمَدْ اللهَ وَمَنْ وَجَدَ غَيْرَ ذَلِكَ فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ.» أخرجه مسلم.

(١٨٦) عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنْ النَّبِيِّ ﷺ: فِيمَا يَرْوِي عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ: «إِنَّ اللهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ، ثُمَّ بَيَّنَ ذَلِكَ، فَمَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللهُ لَهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً، فَإِنْ هُوَ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللهُ لَهُ عِنْدَهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ إِلَى سَبْعِ مِئَةِ ضِعْفٍ إِلَى أَضْعَافٍ كَثِيرَةٍ، وَمَنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللهُ لَهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً، فَإِنْ هُوَ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللهُ لَهُ سَيِّئَةً وَاحِدَةً.» أخرجه البخاريُّ

عَلَيْنَا رَجُلٌ، شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعَرِ، لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ، وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ، حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ، فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخِذَيْهِ، وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنْ الإِسْلَامِ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «الإِسْلَامُ: أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ ﷺ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ البَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا.» قَالَ: صَدَقْتَ! قَالَ: فَعَجِبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ! قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ الإِيمَانِ؟ قَالَ: «أَنْ تُؤْمِنَ بِاللهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَاليَوْمِ الآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ.» قَالَ: صَدَقْتَ! قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ الإِحْسَانِ؟ قَالَ: «أَنْ تَعْبُدَ اللهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ.» قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ السَّاعَةِ؟ قَالَ: «مَا المَسْؤُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنْ السَّائِلِ.» قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَتِهَا؟ قَالَ: «أَنْ تَلِدَ الأَمَةُ رَبَّتَهَا، وَأَنْ تَرَى الحُفَاةَ العُرَاةَ العَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ، يَتَطَاوَلُونَ فِي البُنْيَانِ.» قَالَ ثُمَّ انطَلَقَ، فَلَبِثْتُ مَلِيًّا، ثُمَّ قَالَ لِي: «يَا عُمَرُ! أَتَدْرِي مَنْ السَّائِلُ؟» قُلْتُ: اللهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ! قَالَ: «فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ.» اخرجه مسلم.

(١٨٣)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «لَوْ يَعْلَمُ المُؤْمِنُ مَا عِنْدَ اللهِ مِنْ العُقُوبَةِ مَا طَمِعَ بِجَنَّتِهِ أَحَدٌ، وَلَوْ يَعْلَمُ الكَافِرُ مَا عِنْدَ اللهِ مِنْ الرَّحْمَةِ مَا قَنَطَ مِنْ جَنَّتِهِ أَحَدٌ.» اخرجه مسلم.

(١٨٤)عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: كُنْتُ خَلْفَ رَسُولِ اللهِ ﷺ يَوْمًا فَقَالَ: «يَا غُلَامُ إِنِّي أُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ: احْفَظْ اللهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظْ اللهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ، إِذَا سَالتَ فَاسْال اللهَ، وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللهِ، وَاعْلَمْ أَنَّ الأُمَّةَ لَوْ اجْتَمَعَتْ عَلَى أَنْ يَنفَعُوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَنْفَعُوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللهُ لَكَ، وَلَوْ اجْتَمَعُوا عَلَى أَنْ يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَضُرُّوكَ إِلَّا

لَقَدْ قَفَّ شَعَرِي لِمَا قُلْتَ. أخرجه مسلم.

(١٨٠)عَنْ مَسْرُوقٍ قَالَ: كُنْتُ مُتَّكِئًا عِنْدَ عَائِشَةَ، فَقَالَتْ: يَا أَبَا عَائِشَةَ! ثَلَاثٌ مَنْ تَكَلَّمَ بِوَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ فَقَدْ أَعْظَمَ عَلَى اللهِ الفِرْيَةَ. قُلْتُ: مَا هُنَّ؟ قَالَتْ: مَنْ زَعَمَ أَنَّ مُحَمَّدًا ﷺ رَأَى رَبَّهُ فَقَدْ أَعْظَمَ عَلَى اللهِ الفِرْيَةَ. قَالَ: وَكُنْتُ مُتَّكِئًا فَجَلَسْتُ فَقُلْتُ: يَا أُمَّ المُؤْمِنِينَ! أَنْظِرِينِي وَلَا تَعْجَلِينِي! أَلَمْ يَقُلْ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ: ﴿وَلَقَدْ رَآهُ بِالأُفُقِ المُبِينِ﴾ [التكوير: ٢٣] ﴿وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَى﴾ [النَّجم: ١٣]؟ فَقَالَتْ: أَنَا أَوَّلُ هَذِهِ الأُمَّةِ سَأَلَ عَنْ ذَلِكَ رَسُولَ اللهِ ﷺ فَقَالَ: إِنَّمَا هُوَ جِبْرِيلُ لَمْ أَرَهُ عَلَى صُورَتِهِ الَّتِي خُلِقَ عَلَيْهَا غَيْرَ هَاتَيْنِ المَرَّتَيْنِ رَأَيْتُهُ مُنْهَبِطًا مِنَ السَّمَاءِ سَادًّا عِظَمُ خَلْقِهِ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ إِلَى الأَرْضِ فَقَالَتْ: أَوَ لَمْ تَسْمَعْ أَنَّ اللهَ يَقُولُ: ﴿لَا تُدْرِكُهُ الأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الخَبِيرُ﴾ [الأنعام: ١٠٣]؟! أَوَ لَمْ تَسْمَعْ أَنَّ اللهَ يَقُولُ: ﴿وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلِيٌّ حَكِيمٌ﴾ [الشُّورى: ٥١]؟! قَالَتْ: وَمَنْ زَعَمَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ كَتَمَ شَيْئًا مِنْ كِتَابِ اللهِ فَقَدْ أَعْظَمَ عَلَى اللهِ الفِرْيَةَ، وَاللهُ يَقُولُ: ﴿يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ﴾ [المائدة: ٦٧]، قَالَتْ: وَمَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يُخْبِرُ بِمَا يَكُونُ فِي غَدٍ فَقَدْ أَعْظَمَ عَلَى اللهِ الفِرْيَةَ وَاللهُ يَقُولُ: ﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ الغَيْبَ إِلَّا اللهُ﴾ [النَّمل: ٦٥]. أخرجه مسلم.

(١٨١)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لَمَّا قَضَى اللهُ الخَلْقَ، كَتَبَ فِي كِتَابِهِ عَلَى نَفْسِهِ فَهُوَ مَوْضُوعٌ عِنْدَهُ: إِنَّ رَحْمَتِي تَغْلِبُ غَضَبِي.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٨٢) عَنْ عُمَرَ بْنِ الخَطَّابِ قَالَ: بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللهِ ﷺ ذَاتَ يَوْمٍ، إِذْ طَلَعَ

تُحِسُّونَ فِيهَا مِنْ جَدْعَاءَ.» اخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٧٤)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ الله ﷺ أَنَّهُ قَالَ: «وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ! لَا يَسْمَعُ بِي أَحَدٌ مِنْ هَذِهِ الأُمَّةِ - يَهُودِيٌّ وَلَا نَصْرَانِيٌّ - ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ؛ إِلَّا كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ.» اخرجه مسلم.

١٥- باب الايمان

(١٧٥)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قِيلَ يَا رَسُولَ الله مَنْ أَسْعَدُ النَّاسِ بِشَفَاعَتِكَ يَوْمَ القِيَامَةِ؟ قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «لَقَدْ ظَنَنْتُ يَا أَبَا هُرَيْرَةَ أَنْ لَا يَسْأَلُنِي عَنْ هَذَا الحَدِيثِ أَحَدٌ أَوَّلُ مِنْكَ لِمَا رَأَيْتُ مِنْ حِرْصِكَ عَلَى الحَدِيثِ. أَسْعَدُ النَّاسِ بِشَفَاعَتِي يَوْمَ القِيَامَةِ مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا الله خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ أَوْ نَفْسِهِ.» اخرجه البخاريُّ.

(١٧٦)عَنْ عُثْمَانَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الله دَخَلَ الجَنَّةَ.» اخرجه مسلم.

(١٧٧) عَنْ عُمَرَ بْنَ الخَطَّابِ رَضِيَ الله عَنْهُ أَنَّهُ سَمِعَ نَبِيَّ الله ﷺ يَقُولُ: «لَوْ أَنَّكُمْ تَتَوَكَّلُونَ عَلَى الله حَقَّ تَوَكُّلِهِ، لَرَزَقَكُمْ كَمَا يَرْزُقُ الطَّيْرَ، تَغْدُو خِمَاصًا وَتَرُوحُ بِطَانًا.» اخرجه الترمذي.

(١٧٨) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «لَا يَزَالُ النَّاسُ يَتَسَاءَلُونَ حَتَّى يُقَالَ: هَذَا خَلَقَ الله الخَلْقَ، فَمَنْ خَلَقَ الله؟ فَمَنْ وَجَدَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا فَلْيَقُلْ: آمَنْتُ بِالله.» اخرجه مسلم.

(١٧٩)عَنْ مَسْرُوقٍ قَالَ: سَالتُ عَائِشَةَ هَلْ رَأَى مُحَمَّدٌ ﷺ رَبَّهُ؟ فَقَالَتْ: سُبْحَانَ الله!

١٤- باب في ما ورد عن ذكر موسى وعيسى عليهما السلام

(١٦٩)عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَدِمَ الْمَدِينَةَ فَوَجَدَ الْيَهُودَ صِيَامًا يَوْمَ عَاشُورَاءَ، فَقَالَ: لَهُمْ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «مَا هَذَا الْيَوْمُ الَّذِي تَصُومُونَهُ؟» فَقَالُوا: هَذَا يَوْمٌ عَظِيمٌ أَنْجَى اللهُ فِيهِ مُوسَى وَقَوْمَهُ، وَغَرَّقَ فِرْعَوْنَ وَقَوْمَهُ، فَصَامَهُ مُوسَى شُكْرًا، فَنَحْنُ نَصُومُهُ. فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «فَنَحْنُ أَحَقُّ وَأَوْلَى بِمُوسَى مِنْكُمْ.» فَصَامَهُ رَسُولُ اللهِ ﷺ وَأَمَرَ بِصِيَامِهِ. أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٧٠)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «أَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ، وَالأَنْبِيَاءُ إِخْوَةٌ لِعَلَّاتٍ، أُمَّهَاتُهُمْ شَتَّى، وَدِينُهُمْ وَاحِدٌ. لَيْسَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ نَبِيٌّ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٧١)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ! لَيُوشِكَنَّ أَنْ يَنْزِلَ فِيكُمْ ابْنُ مَرْيَمَ ﷺ حَكَمًا مُقْسِطًا، فَيَكْسِرَ الصَّلِيبَ، وَيَقْتُلَ الْخِنْزِيرَ، وَيَضَعَ الْجِزْيَةَ، وَيَفِيضُ الْمَالُ، حَتَّى لَا يَقْبَلَهُ أَحَدٌ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٧٢)عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «يَخْرُجُ الدَّجَّالُ فِي أُمَّتِي، فَيَمْكُثُ أَرْبَعِينَ» - لَا أَدْرِي أَرْبَعِينَ يَوْمًا، أَوْ أَرْبَعِينَ شَهْرًا، أَوْ أَرْبَعِينَ عَامًا - «فَيَبْعَثُ اللهُ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ، كَأَنَّهُ عُرْوَةُ بْنُ مَسْعُودٍ، فَيَطْلُبُهُ فَيُهْلِكُهُ، ثُمَّ يَمْكُثُ النَّاسُ سَبْعَ سِنِينَ، لَيْسَ بَيْنَ اثْنَيْنِ عَدَاوَةٌ.» أخرجه مسلم.

(١٧٣)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «مَا مِنْ مَوْلُودٍ إِلَّا يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجِّسَانِهِ، كَمَا تُنْتَجُ الْبَهِيمَةُ بَهِيمَةً جَمْعَاءَ، هَلْ

اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الحَرَامِ، كَالرَّاعِي يَرْعَى حَوْلَ الحِمَى، يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ، أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى، أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللهِ مَحَارِمُهُ، أَلَا وَإِنَّ فِي الجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الجَسَدُ كُلُّهُ؛ أَلَا وَهِيَ القَلْبُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٦٣) عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لَوْ كَانَتْ الدُّنْيَا تَعْدِلُ عِنْدَ اللهِ جَنَاحَ بَعُوضَةٍ؛ مَا سَقَى كَافِرًا مِنْهَا شَرْبَةَ مَاءٍ.» أخرجه الترمذي.

(١٦٤) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «الدُّنْيَا سِجْنُ المُؤْمِنِ، وَجَنَّةُ الكَافِرِ.» أخرجه مسلم.

(١٦٥) عَنْ أَبِي بَرْزَةَ الأَسْلَمِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لَا تَزُولُ قَدَمَا عَبْدٍ يَوْمَ القِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ عُمُرِهِ فِيمَا أَفْنَاهُ، وَعَنْ عِلْمِهِ فِيمَ فَعَلَ فِيهِ، وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَ أَنْفَقَهُ، وَعَنْ جِسْمِهِ فِيمَ أَبْلَاهُ.» أخرجه الترمذي.

(١٦٦) عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا: أَنَّ نَبِيَّ اللهِ ﷺ كَانَ يَقُومُ مِنَ اللَّيْلِ حَتَّى تَتَفَطَّرَ قَدَمَاهُ فَقَالَتْ عَائِشَةُ: لِمَ تَصْنَعُ هَذَا يَا رَسُولَ اللهِ وَقَدْ غَفَرَ اللهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ؟ قَالَ: «أَفَلَا أُحِبُّ أَنْ أَكُونَ عَبْدًا شَكُورًا.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٦٧) عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لَنْ يَزَالَ المُؤْمِنُ فِي فُسْحَةٍ مِنْ دِينِهِ مَا لَمْ يُصِبْ دَمًا حَرَامًا.» أخرجه البخاريُّ.

(١٦٨) عَنْ صَفِيَّةَ عَنْ بَعْضِ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ ﷺ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «مَنْ أَتَى عَرَّافًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً.» أخرجه مسلم.

فَلَعَلَّهُ يَزْدَادُ وَإِمَّا مُسِيئًا فَلَعَلَّهُ يَسْتَعْتِبُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٥٧)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللهِ ﷺ قَالَ: «لَا يَتَمَنَّى أَحَدُكُمْ الْمَوْتَ، وَلَا يَدْعُ بِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُ، إِنَّهُ إِذَا مَاتَ أَحَدُكُمْ انْقَطَعَ عَمَلُهُ، وَإِنَّهُ لَا يَزِيدُ الْمُؤْمِنَ عُمْرُهُ إِلَّا خَيْرًا.» أخرجه مسلم.

(١٥٨)عَنْ أَنَسِ بْنَ مَالِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «يَتْبَعُ الْمَيِّتَ ثَلَاثَةٌ، فَيَرْجِعُ اثْنَانِ، وَيَبْقَى وَاحِدٌ: يَتْبَعُهُ أَهْلُهُ وَمَالُهُ وَعَمَلُهُ، فَيَرْجِعُ أَهْلُهُ وَمَالُهُ وَيَبْقَى عَمَلُهُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٥٩)عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «الْحُمَّى مِنْ فَيْحِ جَهَنَّمَ فَأَبْرِدُوهَا بِالْمَاءِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٦٠)عَنْ مِقْدَامِ بْنِ مَعْدِي كَرِبَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: «مَا مَلَأَ آدَمِيٌّ وِعَاءً شَرًّا مِنْ بَطْنٍ، بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أُكُلَاتٌ يُقِمْنَ صُلْبَهُ، فَإِنْ كَانَ لَا مَحَالَةَ فَثُلُثٌ لِطَعَامِهِ وَثُلُثٌ لِشَرَابِهِ وَثُلُثٌ لِنَفَسِهِ.» أخرجه الترمذي.

(١٦١) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «الْمُؤْمِنُ الْقَوِيُّ خَيْرٌ وَأَحَبُّ إِلَى اللهِ مِنَ الْمُؤْمِنِ الضَّعِيفِ، وَفِي كُلٍّ خَيْرٌ، احْرِصْ عَلَى مَا يَنْفَعُكَ، وَاسْتَعِنْ بِاللهِ وَلَا تَعْجَزْ، وَإِنْ أَصَابَكَ شَيْءٌ فَلَا تَقُلْ: لَوْ أَنِّي فَعَلْتُ كَانَ كَذَا وَكَذَا. وَلَكِنْ قُلْ: قَدَرُ اللهِ وَمَا شَاءَ فَعَلَ. فَإِنَّ لَوْ تَفْتَحُ عَمَلَ الشَّيْطَانِ.» أخرجه مسلم.

(١٦٢)عَنْ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: «إِنَّ الْحَلَالَ بَيِّنٌ، وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ، وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ، لَا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، فَمَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ

«كُنْ فِي الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ، أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ.» وَكَانَ ابْنُ عُمَرَ يَقُولُ: إِذَا أَمْسَيْتَ فَلَا تَنْتَظِرْ الصَّبَاحَ، وَإِذَا أَصْبَحْتَ فَلَا تَنْتَظِرْ المَسَاءَ، وَخُذْ مِنْ صِحَّتِكَ لِمَرَضِكَ، وَمِنْ حَيَاتِكَ لِمَوْتِكَ. اخرجه البخاريُّ.

(١٥١)عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «مَا يُصِيبُ المُسْلِمَ مِنْ نَصَبٍ، وَلَا وَصَبٍ، وَلَا هَمٍّ، وَلَا حُزْنٍ، وَلَا أَذًى، وَلَا غَمٍّ، حَتَّى الشَّوْكَةِ يُشَاكُهَا؛ إِلَّا كَفَّرَ الله بِهَا مِنْ خَطَايَاهُ.» اخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٥٢)عَنْ عَبْدِ الله بِنِ مَسْعُودٍ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى رَسُولِ الله ﷺ وَهُوَ يُوعَكُ فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ الله! إِنَّكَ لَتُوعَكُ وَعْكًا شَدِيدًا! قَالَ: «أَجَلْ إِنِّي أُوعَكُ كَمَا يُوعَكُ رَجُلَانِ مِنْكُمْ.» قُلْتُ: ذَلِكَ أَنَّ لَكَ أَجْرَيْنِ؟ قَالَ: «أَجَلْ ذَلِكَ كَذَلِكَ، مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصِيبُهُ أَذًى ـ شَوْكَةٌ فَمَا فَوْقَهَا ـ إِلَّا كَفَّرَ الله بِهَا سَيِّئَاتِهِ، كَمَا تَحُطُّ الشَّجَرَةُ وَرَقَهَا.» اخرجه البخاريُّ.

(١٥٣)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «مَنْ يُرِدْ الله بِهِ خَيْرًا يُصِبْ مِنْهُ.» اخرجه البخاريُّ.

(١٥٤)عَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «إِذَا أَرَادَ الله بِعَبْدِهِ الخَيْرَ عَجَّلَ لَهُ العُقُوبَةَ فِي الدُّنْيَا، وَإِذَا أَرَادَ الله بِعَبْدِهِ الشَّرَّ أَمْسَكَ عَنْهُ بِذَنْبِهِ حَتَّى يُوَافِيَ بِهِ يَوْمَ القِيَامَةِ.» اخرجه الترمذي.

(١٥٥)عَنْ أَنَسٍ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِنَّ عِظَمَ الجَزَاءِ مَعَ عِظَمِ البَلَاءِ، وَإِنَّ الله إِذَا أَحَبَّ قَوْمًا ابْتَلَاهُمْ فَمَنْ رَضِيَ فَلَهُ الرِّضَى، وَمَنْ سَخِطَ فَلَهُ السَّخَطُ.» اخرجه الترمذي.

(١٥٦) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: «لَا يَتَمَنَّى أَحَدُكُمْ المَوْتَ إِمَّا مُحْسِنًا

ﷺ مَقْتُولَةً فَأَنْكَرَ رَسُولُ اللهِ ﷺ قَتْلَ النِّسَاءِ وَالصِّبْيَانِ. أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٤٧) عَنْ عَائِشَةَ أَنَّهَا قَالَتْ لِرَسُولِ اللهِ ﷺ: يَا رَسُولَ اللهِ! هَلْ أَتَى عَلَيْكَ يَوْمٌ كَانَ أَشَدَّ مِنْ يَوْمِ أُحُدٍ؟ فَقَالَ: «لَقَدْ لَقِيتُ مِنْ قَوْمِكِ، وَكَانَ أَشَدَّ مَا لَقِيتُ مِنْهُمْ يَوْمَ العَقَبَةِ، إِذْ عَرَضْتُ نَفْسِي عَلَى ابْنِ عَبْدِ يَالِيلَ بْنِ عَبْدِ كُلَالٍ، فَلَمْ يُجِبْنِي إِلَى مَا أَرَدْتُ فَانْطَلَقْتُ - وَأَنَا مَهْمُومٌ - عَلَى وَجْهِي، فَلَمْ أَسْتَفِقْ إِلَّا بِقَرْنِ الثَّعَالِبِ، فَرَفَعْتُ رَأْسِي، فَإِذَا أَنَا بِسَحَابَةٍ قَدْ أَظَلَّتْنِي، فَنَظَرْتُ فَإِذَا فِيهَا جِبْرِيلُ، فَنَادَانِي فَقَالَ: إِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ سَمِعَ قَوْلَ قَوْمِكَ لَكَ، وَمَا رَدُّوا عَلَيْكَ، وَقَدْ بَعَثَ إِلَيْكَ مَلَكَ الجِبَالِ لِتَأْمُرَهُ بِمَا شِئْتَ فِيهِمْ. فَنَادَانِي مَلَكُ الجِبَالِ، وَسَلَّمَ عَلَيَّ، ثُمَّ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ! إِنَّ اللهَ قَدْ سَمِعَ قَوْلَ قَوْمِكَ لَكَ، وَأَنَا مَلَكُ الجِبَالِ، وَقَدْ بَعَثَنِي رَبُّكَ إِلَيْكَ لِتَأْمُرَنِي بِأَمْرِكَ، فَمَا شِئْتَ؛ إِنْ شِئْتَ أَنْ أُطْبِقَ عَلَيْهِمُ الأَخْشَبَيْنِ؟» فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «بَلْ أَرْجُو أَنْ يُخْرِجَ اللهُ مِنْ أَصْلَابِهِمْ مَنْ يَعْبُدُ اللهَ وَحْدَهُ لَا يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٤٨) عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِيِّ قَالَ: أَتَى النَّبِيَّ ﷺ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ! دُلَّنِي عَلَى عَمَلٍ إِذَا أَنَا عَمِلْتُهُ أَحَبَّنِي اللهُ وَأَحَبَّنِي النَّاسُ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «ازْهَدْ فِي الدُّنْيَا يُحِبَّكَ اللهُ، وَازْهَدْ فِيمَا فِي أَيْدِي النَّاسِ يُحِبُّوكَ.» أخرجه ابن ماجة.

(١٤٩) عَنْ عَبْدِ اللهِ بنِ مَسْعُودٍ قَالَ: نَامَ رَسُولُ اللهِ ﷺ عَلَى حَصِيرٍ فَقَامَ وَقَدْ أَثَّرَ فِي جَنْبِهِ فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللهِ! لَوْ اتَّخَذْنَا لَكَ وِطَاءً؟ فَقَالَ: «مَا لِي وَمَا لِلدُّنْيَا، مَا أَنَا فِي الدُّنْيَا إِلَّا كَرَاكِبٍ اسْتَظَلَّ تَحْتَ شَجَرَةٍ، ثُمَّ رَاحَ وَتَرَكَهَا.» أخرجه الترمذي.

(١٥٠) عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: أَخَذَ رَسُولُ اللهِ ﷺ بِمَنْكِبِي فَقَالَ:

مَعَهُمْ سِيَاطٌ كَأَذْنَابِ البَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ، وَنِسَاءٌ كَاسِيَاتٌ عَارِيَاتٌ، مُمِيلَاتٌ مَائِلَاتٌ، رُؤُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ البُخْتِ المَائِلَةِ، لَا يَدْخُلْنَ الجَنَّةَ وَلَا يَجِدْنَ رِيحَهَا، وَإِنَّ رِيحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا وَكَذَا.» أخرجه مسلم.

١٣- باب أحاديث متفرقة

(١٤١)عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «الغُسْلُ يَوْمَ الجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُحْتَلِمٍ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٤٢) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «انْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ، وَلَا تَنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ، فَهُوَ أَجْدَرُ أَنْ لَا تَزْدَرُوا نِعْمَةَ اللهِ عَلَيْكُمْ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٤٣)عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ كُنْتُ أَخْدُمُ رَسُولَ اللهِ ﷺ فَكُنْتُ أَسْمَعُهُ كَثِيرًا يَقُولُ: «اللهمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الهَمِّ وَالحَزَنِ، وَالعَجْزِ وَالكَسَلِ، وَالبُخْلِ وَالجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٤٤)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «قَالَ اللهُ: ثَلَاثَةٌ أَنَا خَصْمُهُمْ يَوْمَ القِيَامَةِ: رَجُلٌ أَعْطَى بِي ثُمَّ غَدَرَ، وَرَجُلٌ بَاعَ حُرًّا فَأَكَلَ ثَمَنَهُ، وَرَجُلٌ اسْتَأْجَرَ أَجِيرًا فَاسْتَوْفَى مِنْهُ وَلَمْ يُعْطِ أَجْرَهُ.» أخرجه البخاريُّ.

(١٤٥)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللهِ ﷺ قَالَ: «مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً أَعْتَقَ اللهُ بِكُلِّ عُضْوٍ مِنْهَا عُضْوًا مِنْ أَعْضَائِهِ مِنَ النَّارِ حَتَّى فَرْجَهُ بِفَرْجِهِ.» أخرجه مسلم.

(١٤٦)عَنْ عَبْدِ اللهِ بنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ امْرَأَةً وُجِدَتْ فِي بَعْضِ مَغَازِي النَّبِيِّ

يَرِحْ رَائِحَةَ الجَنَّةِ، وَإِنَّ رِيحَهَا تُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ أَرْبَعِينَ عَامًا.» أخرجه البخاريُّ.

(١٣٦)عَنْ حَارِثَةَ بْنَ وَهْبِ الخُزَاعِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: «أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ الجَنَّةِ: كُلُّ ضَعِيفٍ مُتَضَعِّفٍ، لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللهِ لَأَبَرَّهُ. أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ: كُلُّ عُتُلٍّ جَوَّاظٍ مُسْتَكْبِرٍ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٣٧)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «مَنْ تَرَدَّى مِنْ جَبَلٍ فَقَتَلَ نَفْسَهُ فَهُوَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ يَتَرَدَّى فِيهِ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيهَا أَبَدًا، وَمَنْ تَحَسَّى سُمًّا فَقَتَلَ نَفْسَهُ فَسُمُّهُ فِي يَدِهِ يَتَحَسَّاهُ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيهَا أَبَدًا، وَمَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِحَدِيدَةٍ فَحَدِيدَتُهُ فِي يَدِهِ يَجَأُ بِهَا فِي بَطْنِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيهَا أَبَدًا.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٣٨) عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «مَرَرْتُ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي عَلَى قَوْمٍ تُقْرَضُ شِفَاهُهُمْ بِمَقَارِيضَ مِنْ نَارٍ. قُلْتُ: مَنْ هَؤُلَاءِ؟ قَالُوا: خُطَبَاءُ مِنْ أَهْلِ الدُّنْيَا كَانُوا يَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالبِرِّ وَيَنْسَوْنَ أَنْفُسَهُمْ، وَهُمْ يَتْلُونَ الكِتَابَ أَفَلَا يَعْقِلُونَ.» أخرجه أحمد وابن حبان.

(١٣٩)عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: «يُؤْتَى بِالرَّجُلِ يَوْمَ القِيَامَةِ فَيُلْقَى فِي النَّارِ فَتَنْدَلِقُ أَقْتَابُ بَطْنِهِ فَيَدُورُ بِهَا كَمَا يَدُورُ الحِمَارُ بِالرَّحَى فَيَجْتَمِعُ إِلَيْهِ أَهْلُ النَّارِ فَيَقُولُونَ: يَا فُلَانُ! مَا لَكَ؟ أَلَمْ تَكُنْ تَأْمُرُ بِالمَعْرُوفِ وَتَنْهَى عَنْ المُنْكَرِ؟ فَيَقُولُ: بَلَى! قَدْ كُنْتُ آمُرُ بِالمَعْرُوفِ وَلَا آتِيهِ، وَأَنْهَى عَنْ المُنْكَرِ وَآتِيهِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٤٠) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «صِنْفَانِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا: قَوْمٌ

لَا يَدْرِي القَاتِلُ فِي أَيِّ شَيْءٍ قَتَلَ، وَلَا يَدْرِي المَقْتُولُ عَلَى أَيِّ شَيْءٍ قُتِلَ.» أخرجه مسلم.

(١٢٩)عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ الله عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: «إِنَّ مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ: أَنْ يُرْفَعَ العِلْمُ، وَيَكْثُرَ الجَهْلُ، وَيَكْثُرَ الزِّنَا، وَيَكْثُرَ شُرْبُ الخَمْرِ، وَيَقِلَّ الرِّجَالُ، وَيَكْثُرَ النِّسَاءُ، حَتَّى يَكُونَ لِخَمْسِينَ امْرَأَةً القَيِّمُ الوَاحِدُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٣٠) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: بَيْنَمَا النَّبِيُّ ﷺ فِي مَجْلِسٍ يُحَدِّثُ القَوْمَ جَاءَهُ أَعْرَابِيٌّ فَقَالَ: مَتَى السَّاعَةُ؟ قَالَ ﷺ «إِذَا ضُيِّعَتْ الأَمَانَةُ فَانْتَظِرْ السَّاعَةَ.» قَالَ: كَيْفَ إِضَاعَتُهَا؟ قَالَ: «إِذَا وُسِّدَ الأَمْرُ إِلَى غَيْرِ أَهْلِهِ فَانْتَظِرْ السَّاعَةَ.» أخرجه البخاريُّ.

(١٣١)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «يَتَقَارَبُ الزَّمَانُ، وَيُقْبَضُ العِلْمُ، وَتَظْهَرُ الفِتَنُ، وَيُلْقَى الشُّحُّ، وَيَكْثُرُ الهَرْجُ.» قَالُوا: وَمَا الهَرْجُ؟ قَالَ: «القَتْلُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٣٢)عَنْ كَعْبِ بْنِ عِيَاضٍ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: «إِنَّ لِكُلِّ أُمَّةٍ فِتْنَةً، وَفِتْنَةُ أُمَّتِي المَالُ. أخرجه الترمذي.

١٢- باب يوم القيامة وأهل الجنة وأهل النار

(١٣٣)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: «لَتُؤَدُّنَّ الحُقُوقَ إِلَى أَهْلِهَا يَوْمَ القِيَامَةِ، حَتَّى يُقَادَ لِلشَّاةِ الجَلْحَاءِ مِنْ الشَّاةِ القَرْنَاءِ.» أخرجه مسلم.

(١٣٤)عَنْ عَبْدِ الله بنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «أَوَّلُ مَا يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ يَوْمَ القِيَامَةِ فِي الدِّمَاءِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٣٥)عَنْ عَبْدِ الله بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ الله عَنْهُمَا عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «مَنْ قَتَلَ مُعَاهَدًا لَمْ

يُوجَدْ لَهُ مِنَ الخَيْرِ شَيْءٌ إِلَّا أَنَّهُ كَانَ يُخَالِطُ النَّاسَ، وَكَانَ مُوسِرًا، فَكَانَ يَأْمُرُ غِلْمَانَهُ أَنْ يَتَجَاوَزُوا عَنِ المُعْسِرِ. قَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ: نَحْنُ أَحَقُّ بِذَلِكَ مِنْهُ، تَجَاوَزُوا عَنْهُ!» أخرجه مسلم.

(١٢٣)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ مَرَّ عَلَى صُبْرَةِ طَعَامٍ فَأَدْخَلَ يَدَهُ فِيهَا فَنَالَتْ أَصَابِعُهُ بَلَلًا، فَقَالَ: «مَا هَذَا يَا صَاحِبَ الطَّعَامِ؟» قَالَ: أَصَابَتْهُ السَّمَاءُ يَا رَسُولَ اللهِ! قَالَ: «أَفَلَا جَعَلْتَهُ فَوْقَ الطَّعَامِ كَيْ يَرَاهُ النَّاسُ، مَنْ غَشَّ فَلَيْسَ مِنِّي.» أخرجه مسلم.

١٠- باب الطمع

(١٢٤)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لَيْسَ الغِنَى عَنْ كَثْرَةِ العَرَضِ، وَلَكِنَّ الغِنَى غِنَى النَّفْسِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٢٥)عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «لَوْ أَنَّ لِابْنِ آدَمَ وَادِيًا مِنْ ذَهَبٍ أَحَبَّ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَادِيَانِ، وَلَنْ يَمْلَأَ فَاهُ إِلَّا التُّرَابُ، وَيَتُوبُ اللهُ عَلَى مَنْ تَابَ.» أخرجه مسلم.

(١٢٦)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «قَلْبُ الشَّيْخِ شَابٌّ عَلَى حُبِّ اثْنَتَيْنِ: طُولُ الحَيَاةِ، وَحُبُّ المَالِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

١١- باب علامات الساعة والفتن

(١٢٧)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يُبَالِي المَرْءُ مَا أَخَذَ مِنْهُ أَمِنَ الحَلَالِ أَمْ مِنَ الحَرَامِ.» أخرجه البخاريُّ.

(١٢٨)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ

(١١٥) عَنْ عَلِيٍّ قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللهِ ﷺ: «إِذَا تَقَاضَى إِلَيْكَ رَجُلَانِ فَلَا تَقْضِ لِلْأَوَّلِ حَتَّى تَسْمَعَ كَلَامَ الآخَرِ، فَسَوْفَ تَدْرِي كَيْفَ تَقْضِي.» أخرجه الترمذي.

(١١٦) عَنْ بُرَيْدَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «القُضَاةُ ثَلَاثَةٌ: وَاحِدٌ فِي الجَنَّةِ وَاثْنَانِ فِي النَّارِ، فَأَمَّا الَّذِي فِي الجَنَّةِ: فَرَجُلٌ عَرَفَ الحَقَّ فَقَضَى بِهِ، وَرَجُلٌ عَرَفَ الحَقَّ فَجَارَ فِي الحُكْمِ فَهُوَ فِي النَّارِ، وَرَجُلٌ قَضَى لِلنَّاسِ عَلَى جَهْلٍ فَهُوَ فِي النَّارِ.» أخرجه أبو داود.

٩- باب التجارة

(١١٧) عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «رَحِمَ اللهُ رَجُلًا سَمْحًا إِذَا بَاعَ وَإِذَا اشْتَرَى وَإِذَا اقْتَضَى.» أخرجه البخاريُّ.

(١١٨) عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَا يَبِعْ الرَّجُلُ عَلَى بَيْعِ أَخِيهِ، وَلَا يَخْطُبْ عَلَى خِطْبَةِ أَخِيهِ إِلَّا أَنْ يَأْذَنَ لَهُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١١٩) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «أَيُّمَا رَجُلٍ أَفْلَسَ فَأَدْرَكَ الرَّجُلُ مَالَهُ بِعَيْنِهِ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ مِنْ غَيْرِهِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٢٠) عَنْ أَبِي اليَسَرِ صَاحِبِ رَسُولِ اللهِ ﷺ قَالَ: بَصَرُ عَيْنَيَّ هَاتَيْنِ وَسَمْعُ أُذُنَيَّ هَاتَيْنِ - وَوَعَاهُ قَلْبِي هَذَا - رَسُولَ اللهِ ﷺ وَهُوَ يَقُولُ: «مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِرًا أَوْ وَضَعَ عَنْهُ أَظَلَّهُ اللهُ فِي ظِلِّهِ.» أخرجه مسلم.

(١٢١) عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: «المُسْلِمُ أَخُو المُسْلِمِ، لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ بَاعَ مِنْ أَخِيهِ بَيْعًا فِيهِ عَيْبٌ إِلَّا بَيَّنَهُ لَهُ.» أخرجه ابن ماجة.

(١٢٢) عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «حُوسِبَ رَجُلٌ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، فَلَمْ

(١٠٩)عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: سَمِعْتُ مِنْ رَسُولِ اللهِ ﷺ يَقُولُ: «اللهمَّ مَنْ وَلِيَ مِنْ أَمْرِ أُمَّتِي شَيْئًا فَشَقَّ عَلَيْهِمْ فَاشْقُقْ عَلَيْهِ، وَمَنْ وَلِيَ مِنْ أَمْرِ أُمَّتِي شَيْئًا فَرَفَقَ بِهِمْ فَارْفُقْ بِهِ.» أخرجه مسلم.

٨- باب القضاء

(١١٠)عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «لَوْ يُعْطَى النَّاسُ بِدَعْوَاهُمْ لَادَّعَى رِجَالٌ أَمْوَالَ قَوْمٍ وَدِمَاءَهُمْ، وَلَكِنَّ الْبَيِّنَةَ عَلَى الْمُدَّعِي، وَالْيَمِينَ عَلَى مَنْ أَنْكَرَ.» أخرجه البيهقي.

(١١١)عَنْ أَبِي بَكْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «أَلَا أُنَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ؟» قُلْنَا: بَلَى يَا رَسُولَ اللهِ! قَالَ: «الْإِشْرَاكُ بِاللهِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ.» وَكَانَ مُتَّكِئًا فَجَلَسَ فَقَالَ: «أَلَا وَقَوْلُ الزُّورِ، وَشَهَادَةُ الزُّورِ، أَلَا وَقَوْلُ الزُّورِ، وَشَهَادَةُ الزُّورِ» فَمَا زَالَ يَقُولُهَا حَتَّى قُلْنَا: لَيْتَهُ سَكَتَ. أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١١٢)عَنْ أَبِي ذَرٍّ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: «لَيْسَ مِنْ رَجُلٍ ادَّعَى لِغَيْرِ أَبِيهِ وَهُوَ يَعْلَمُهُ إِلَّا كَفَرَ، وَمَنِ ادَّعَى مَا لَيْسَ لَهُ فَلَيْسَ مِنَّا وَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ، وَمَنْ دَعَا رَجُلًا بِالْكُفْرِ أَوْ قَالَ: عَدُوَّ اللهِ؛ وَلَيْسَ كَذَلِكَ، إِلَّا حَارَ عَلَيْهِ.» أخرجه مسلم.

(١١٣)عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الْجُهَنِيِّ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِ الشُّهَدَاءِ، الَّذِي يَأْتِي بِشَهَادَتِهِ قَبْلَ أَنْ يُسْأَلَهَا.» أخرجه مسلم.

(١١٤)عَنْ أَبِي بَكْرَةَ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: «لَا يَقْضِيَنَّ حَكَمٌ بَيْنَ اثْنَيْنِ وَهُوَ غَضْبَانُ.» أخرجه البخاريُّ.

مِنْ عَمَلِ يَدِهِ. أخرجه البخاريُّ.

(١٠٣)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: «كَانَ زَكَرِيَّاءُ نَجَّارًا.» أخرجه مسلم.

٧- باب المسؤولية والحكم

(١٠٤)عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «كُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالأَمِيرُ رَاعٍ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ، وَالمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ زَوْجِهَا وَوَلَدِهِ، فَكُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٠٥)عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «أَفْضَلُ الجِهَادِ كَلِمَةُ عَدْلٍ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ.» أخرجه أبو داود.

(١٠٦)عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ الله! أَلَا تَسْتَعْمِلُنِي؟ قَالَ: فَضَرَبَ بِيَدِهِ عَلَى مَنْكِبِي ثُمَّ قَالَ: «يَا أَبَا ذَرٍّ إِنَّكَ ضَعِيفٌ، وَإِنَّهَا أَمَانَةٌ، وَإِنَّهَا يَوْمَ القِيَامَةِ خِزْيٌ وَنَدَامَةٌ، إِلَّا مَنْ أَخَذَهَا بِحَقِّهَا وَأَدَّى الَّذِي عَلَيْهِ فِيهَا.» أخرجه مسلم.

(١٠٧)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِنَّكُمْ سَتَحْرِصُونَ عَلَى الإِمَارَةِ، وَسَتَكُونُ نَدَامَةً يَوْمَ القِيَامَةِ، فَنِعْمَ المُرْضِعَةُ وَبِئْسَتْ الفَاطِمَةُ.» أخرجه البخاريُّ.

(١٠٨)عَنْ أَبِي مَرْيَمَ الأَزْدِيِّ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى مُعَاوِيَةَ فَقَالَ: مَا أَنْعَمَنَا بِكَ أَبَا فُلَانٍ! ـ وَهِيَ كَلِمَةٌ تَقُولُهَا العَرَبُ ـ فَقُلْتُ حَدِيثًا سَمِعْتُهُ أُخْبِرُكَ بِهِ سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: «مَنْ وَلَّاهُ الله عَزَّ وَجَلَّ شَيْئًا مِنْ أَمْرِ المُسْلِمِينَ فَاحْتَجَبَ دُونَ حَاجَتِهِمْ وَخَلَّتِهِمْ وَفَقْرِهِمْ؛ احْتَجَبَ الله عَنْهُ دُونَ حَاجَتِهِ وَخَلَّتِهِ وَفَقْرِهِ.» قَالَ: فَجَعَلَ رَجُلًا عَلَى حَوَائِجِ النَّاسِ. أخرجه أبو داود.

(٩٧)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ الله عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: «بَيْنَا رَجُلٌ يَمْشِي- فَاشْتَدَّ عَلَيْهِ العَطَشُ، فَنَزَلَ بِئْرًا فَشَرِبَ مِنْهَا، ثُمَّ خَرَجَ فَإِذَا هُوَ بِكَلْبٍ يَلْهَثُ، يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ العَطَشِ، فَقَالَ: لَقَدْ بَلَغَ هَذَا مِثْلُ الَّذِي بَلَغَ بِي. فَمَلَأَ خُفَّهُ، ثُمَّ أَمْسَكَهُ بِفِيهِ، ثُمَّ رَقِيَ فَسَقَى الكَلْبَ، فَشَكَرَ الله لَهُ، فَغَفَرَ لَهُ، فَأَدْخَلَهُ الجَنَّةَ.» قَالُوا: يَا رَسُولَ الله! وَإِنَّ لَنَا فِي البَهَائِمِ أَجْرًا؟ قَالَ: «فِي كُلِّ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أَجْرٌ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٩٨)عَنْ شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ قَالَ: ثِنْتَانِ حَفِظْتُهُمَا عَنْ رَسُولِ الله ﷺ قَالَ: «إِنَّ الله كَتَبَ الإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ، فَإِذَا قَتَلْتُمْ فَأَحْسِنُوا القِتْلَةَ، وَإِذَا ذَبَحْتُمْ فَأَحْسِنُوا الذَّبْحَ، وَلْيُحِدَّ أَحَدُكُمْ شَفْرَتَهُ فَلْيُرِحْ ذَبِيحَتَهُ. أخرجه مسلم.

٦- باب العمل

(٩٩)عَنْ الزُّبَيْرِ بْنِ العَوَّامِ رَضِيَ الله عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَأَنْ يَأْخُذَ أَحَدُكُمْ حَبْلَهُ، فَيَأْتِيَ بِحُزْمَةِ الحَطَبِ عَلَى ظَهْرِهِ، فَيَبِيعَهَا، فَيَكُفَّ الله بِهَا وَجْهَهُ؛ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَسْأَلَ النَّاسَ أَعْطَوْهُ أَوْ مَنَعُوهُ.» أخرجه البخاريُّ.

(١٠٠)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ الله عَنه قالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «لَأَنْ يَحْتَطِبَ أَحَدُكُمْ حُزْمَةً عَلَى ظَهْرِهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَسْأَلَ أَحَدًا فَيُعْطِيَهُ أَوْ يَمْنَعَهُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٠١) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ الله عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «مَا بَعَثَ الله نَبِيًّا إِلَّا رَعَى الغَنَمَ.» فَقَالَ أَصْحَابُهُ: وَأَنْتَ؟ فَقَالَ: «نَعَمْ! كُنْتُ أَرْعَاهَا عَلَى قَرَارِيطَ لِأَهْلِ مَكَّةَ.» أخرجه البخاريُّ.

(١٠٢)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ الله ﷺ: أَنَّ دَاوُدَ النَّبِيَّ عَلَيْهِ السَّلام كَانَ لا يَأْكُلُ إِلَّا

«الثُّلُثُ وَالثُّلُثُ كَبِيرٌ -أَوْ كَثِيرٌ- إِنَّكَ أَنْ تَذَرَ وَرَثَتَكَ أَغْنِيَاءَ خَيْرٌ مِنْ أَنْ تَذَرَهُمْ عَالَةً يَتَكَفَّفُونَ النَّاسَ، وَإِنَّكَ لَنْ تُنْفِقَ نَفَقَةً تَبْتَغِي بِهَا وَجْهَ اللهِ إِلَّا أُجِرْتَ بِهَا حَتَّى مَا تَجْعَلُ فِي فِي امْرَأَتِكَ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

٤- باب حقوق الجار

(٩٢) عَنْ عَائِشَةَ قالتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: «مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ لَيُوَرِّثُنَّهُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٩٣) عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «لَيْسَ المُؤْمِنُ بِالَّذِي يَشْبَعُ، وَجَارُهُ جَائِعٌ إِلَى جَنْبِهِ.» أخرجه البخاري في «الأدب المفرد».

(٩٤) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «وَاللهِ لَا يُؤْمِنُ، وَاللهِ لَا يُؤْمِنُ، وَاللهِ لَا يُؤْمِنُ.» قِيلَ: وَمَنْ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: «الَّذِي لَا يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَايِقَهُ.» أخرجه البخاري، وفي رواية لمسلم: «لَا يَدْخُلُ الجَنَّةَ مَنْ لَا يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ.»

(٩٥) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللهِ ﷺ قَالَ: «مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَاليَوْمِ الآخِرِ: فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَاليَوْمِ الآخِرِ: فَلْيُكْرِمْ جَارَهُ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَاليَوْمِ الآخِرِ: فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

٥- باب الرفق بالحيوان

(٩٦) عَنْ عَبْدِ اللهِ بنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «عُذِّبَتْ امْرَأَةٌ فِي هِرَّةٍ سَجَنَتْهَا حَتَّى مَاتَتْ، فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارَ، لَا هِيَ أَطْعَمَتْهَا وَسَقَتْهَا إِذْ حَبَسَتْهَا، وَلَا هِيَ تَرَكَتْهَا تَأْكُلُ مِنْ خَشَاشِ الأَرْضِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

سُفْيَانَ وَكُفَّارَ قُرَيْشٍ، فَأَتَوْهُ وَهُمْ بِإِيلِيَاءَ، فَدَعَاهُمْ فِي مَجْلِسِهِ وَحَوْلَهُ عُظَمَاءُ الرُّومِ، ثُمَّ دَعَاهُمْ وَدَعَا بِتَرْجُمَانِهِ.. وذكر القصة وفيها قَالَ هِرَقْلُ: مَاذَا يَأْمُرُكُمْ؟ قُلْتُ: يَقُولُ: اعْبُدُوا اللهَ وَحْدَهُ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا، وَاتْرُكُوا مَا يَقُولُ آبَاؤُكُمْ، وَيَأْمُرُنَا بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالصِّدْقِ وَالعَفَافِ وَالصِّلَةِ. أخرجه البخاريُّ.

(٨٧) عَنْ المُغِيرَةِ بْنِ شُعْبَةَ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «إِنَّ اللهَ حَرَّمَ عَلَيْكُمْ عُقُوقَ الأُمَّهَاتِ، وَوَأْدَ البَنَاتِ، وَمَنَعَ وَهَاتِ، وَكَرِهَ لَكُمْ: قِيلَ وَقَالَ، وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ، وَإِضَاعَةَ المَالِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٨٨)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللهِ ﷺ فَقَالَ: مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي؟ قَالَ: «أُمُّكَ.» قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: «ثُمَّ أُمُّكَ.» قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: «ثُمَّ أُمُّكَ.» قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: «ثُمَّ أَبُوكَ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٨٩)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «تُنْكَحُ المَرْأَةُ لِأَرْبَعٍ: لِمَالِهَا، وَلِحَسَبِهَا، وَجَمَالِهَا، وَلِدِينِهَا. فَاظْفَرْ بِذَاتِ الدِّينِ تَرِبَتْ يَدَاكَ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٩٠)عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَتْ: قَدِمَتْ عَلَيَّ أُمِّي وَهِيَ مُشْرِكَةٌ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللهِ ﷺ، فَاسْتَفْتَيْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ قُلْتُ: وَهِيَ رَاغِبَةٌ، أَفَأَصِلُ أُمِّي؟ قَالَ: «نَعَمْ، صِلِي أُمَّكِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٩١)عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ يَعُودُنِي عَامَ حَجَّةِ الوَدَاعِ مِنْ وَجَعٍ اشْتَدَّ بِي، فَقُلْتُ: إِنِّي قَدْ بَلَغَ بِي مِنَ الوَجَعِ وَأَنَا ذُو مَالٍ وَلَا يَرِثُنِي إِلَّا ابْنَةٌ أَفَأَتَصَدَّقُ بِثُلُثَيْ مَالِي؟ قَالَ: «لَا.» فَقُلْتُ: بِالشَّطْرِ؟ فَقَالَ: «لَا» ثُمَّ قَالَ:

(٨١)عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «إِنَّ مِنْ أَكْمَلِ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا، وَالطَفُهُمْ بِأَهْلِهِ.» أخرجه الترمذي.

(٨٢)عَنْ عَبْدِ الله بْنِ عَمْرٍو عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَيْسَ الْوَاصِلُ بِالْمُكَافِئِ، وَلَكِنِ الْوَاصِلُ الَّذِي إِذَا قُطِعَتْ رَحِمُهُ وَصَلَهَا.» أخرجه البخاريُّ.

(٨٣)عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ: أَنَّ أُمَّهُ بِنْتَ رَوَاحَةَ سَأَلَتْ أَبَاهُ بَعْضَ الْمَوْهِبَةِ مِنْ مَالِهِ لِابْنِهَا، فَالتَوَى بِهَا سَنَةً، ثُمَّ بَدَا لَهُ، فَقَالَتْ: لَا أَرْضَى حَتَّى تُشْهِدَ رَسُولَ الله ﷺ عَلَى مَا وَهَبْتَ لِابْنِي! فَأَخَذَ أَبِي بِيَدِي وَأَنَا يَوْمَئِذٍ غُلَامٌ، فَأَتَى رَسُولَ الله ﷺ فَقَالَ: يَا رَسُولَ الله! إِنَّ أُمَّ هَذَا بِنْتَ رَوَاحَةَ أَعْجَبَهَا أَنْ أُشْهِدَكَ عَلَى الَّذِي وَهَبْتُ لِابْنِهَا. فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «يَا بَشِيرُ! أَلَكَ وَلَدٌ سِوَى هَذَا؟» قَالَ: نَعَمْ! فَقَالَ: «أَكُلَّهُمْ وَهَبْتَ لَهُ مِثْلَ هَذَا؟» قَالَ: لَا. قَالَ: «فَلَا تُشْهِدْنِي إِذًا، فَإِنِّي لَا أَشْهَدُ عَلَى جَوْرٍ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٨٤)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «دِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي سَبِيلِ الله، وَدِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي رَقَبَةٍ، وَدِينَارٌ تَصَدَّقْتَ بِهِ عَلَى مِسْكِينٍ، وَدِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ؛ أَعْظَمُهَا أَجْرًا الَّذِي أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ.» أخرجه مسلم.

(٨٥)عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «إِنَّ مِنْ أَشَرِّ النَّاسِ عِنْدَ الله مَنْزِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ: الرَّجُلَ يُفْضِي إِلَى امْرَأَتِهِ وَتُفْضِي إِلَيْهِ ثُمَّ يَنْشُرُ سِرَّهَا.» أخرجه مسلم.

(٨٦)عَنْ عَبْدِ الله بْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ أَبَا سُفْيَانَ بْنَ حَرْبٍ أَخْبَرَهُ: أَنَّ هِرَقْلَ أَرْسَلَ إِلَيْهِ فِي رَكْبٍ مِنْ قُرَيْشٍ، وَكَانُوا تِجَارًا بِالشَّأْمِ فِي الْمُدَّةِ الَّتِي كَانَ رَسُولُ الله ﷺ مَادَّ فِيهَا أَبَا

صَدْرِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ «بِحَسْبِ امْرِئٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ، كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ: دَمُهُ، وَمَالُهُ، وَعِرْضُهُ.» أخرجه مسلم.

(٧٤) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لَا يَعْنِيهِ.» أخرجه الترمذي.

(٧٥) عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «إِنَّ مِمَّا أَدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلَامِ النُّبُوَّةِ الْأُولَى: إِذَا لَمْ تَسْتَحْيِ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ.» أخرجه البخاريُّ.

٣ـ باب الأهل والأقارب

(٧٦) عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ، وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي.» أخرجه الترمذي.

(٧٧) عَن جُبيرِ بْنِ مُطعِمٍ رضي اللهُ عنهُ قالَ: قالَ رسولُ اللهِ صلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ: «لا يَدْخُلُ الجَنَّةَ قَاطِعٌ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٧٨) عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرِو بِنِ العاصِ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «الكَبَائِرُ: الإِشْرَاكُ بِاللهِ، وَعُقُوقُ الوَالِدَيْنِ، وَقَتْلُ النَّفْسِ، وَاليَمِينُ الغَمُوسُ.» أخرجه البخاريُّ.

(٧٩) عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ العَاصِ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «مِنْ الكَبَائِرِ شَتْمُ الرَّجُلِ وَالِدَيْهِ.» قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ! وَهَلْ يَشْتِمُ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ؟ قَالَ: «نَعَمْ! يَسُبُّ أَبَا الرَّجُلِ فَيَسُبُّ أَبَاهُ، وَيَسُبُّ أُمَّهُ فَيَسُبُّ أُمَّهُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٨٠) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لَيْسَ مِنَّا مَنْ خَبَّبَ امْرَأَةً عَلَى زَوْجِهَا أَوْ عَبْدًا عَلَى سَيِّدِهِ.» أخرجه أبو داود.

إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الغَضَبِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٦٨) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ الله عَنْهُ: أَنَّ رَجُلًا قَالَ لِلنَّبِيِّ ﷺ أَوْصِنِي! قَالَ: «لَا تَغْضَبْ!» فَرَدَّدَ مِرَارًا قَالَ: «لَا تَغْضَبْ!» أخرجه البخاريُّ.

(٦٩) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ: أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: «أَتَدْرُونَ مَا الغِيبَةُ؟» قَالُوا: الله وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ! قَالَ: «ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ.» قِيلَ: أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ؟ قَالَ: «إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ اغْتَبْتَهُ، وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ فَقَدْ بَهَتَّهُ.» أخرجه مسلم.

(٧٠) عَنْ عَبْدِ الله بِنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ مَرَّ عَلَى رَجُلٍ مِنَ الأَنْصَارِ وَهُوَ يَعِظُ أَخَاهُ فِي الحَيَاءِ، فَقَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «دَعْهُ! فَإِنَّ الحَيَاءَ مِنْ الإِيمَانِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٧١)عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ الله عَنْهُ: عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٧٢)عَنْ عَبْدِ الله بْنِ عُمَرَ رَضِيَ الله عَنْهُمَا أَخْبَرَهُ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: «المُسْلِمُ أَخُو المُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ، وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ الله فِي حَاجَتِهِ، وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ الله عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرُبَاتِ يَوْمِ القِيَامَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ الله يَوْمَ القِيَامَةِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٧٣)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «لَا تَحَاسَدُوا، وَلَا تَنَاجَشُوا، وَلَا تَبَاغَضُوا، وَلَا تَدَابَرُوا، وَلَا يَبِعْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَيْعِ بَعْضٍ، وَكُونُوا عِبَادَ الله إِخْوَانًا، المُسْلِمُ أَخُو المُسْلِمِ، لَا يَظْلِمُهُ، وَلَا يَخْذُلُهُ، وَلَا يَحْقِرُهُ، التَّقْوَى هَاهُنَا» وَيُشِيرُ إِلَى

الْمُتَحَابُّونَ بِجَلَالِي الْيَوْمَ أُظِلُّهُمْ فِي ظِلِّي يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلِّي.» أخرجه مسلم.

(٦١) عَنْ جَابِرِ بْنَ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا يَقُولُ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ فِي دَيْنٍ كَانَ عَلَى أَبِي فَدَقَقْتُ الْبَابَ، فَقَالَ: «مَنْ ذَا؟» فَقُلْتُ: أَنَا! فَقَالَ: «أَنَا! أَنَا!» كَأَنَّهُ كَرِهَهَا. أخرجه البخاريُّ.

(٦٢)عَنْ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ قَالَ: حَفِظْتُ مِنْ رَسُولِ اللهِ ﷺ: «دَعْ مَا يَرِيبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيبُكَ، فَإِنَّ الصِّدْقَ طُمَأْنِينَةٌ، وَإِنَّ الْكَذِبَ رِيبَةٌ.» أخرجه الترمذي.

(٦٣)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٦٤) عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقًا خَالِصًا، وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْهُنَّ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْ النِّفَاقِ حَتَّى يَدَعَهَا: إِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ، وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ، وَإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ.» أخرجه مسلم.

(٦٥)عَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: «مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ، وَذَلِكَ أَضْعَفُ الإِيمَانِ.» أخرجه مسلم.

(٦٦)عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ الأَنْصَارِيِّ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: إِنِّي أُبْدِعَ بِي فَاحْمِلْنِي! فَقَالَ: «مَا عِنْدِي.» فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللهِ! أَنَا أَدُلُّهُ عَلَى مَنْ يَحْمِلُهُ. فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ.» أخرجه مسلم.

(٦٧)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرَعَةِ،

يَهْدِي إِلَى البِرِّ، وَإِنَّ البِرَّ يَهْدِي إِلَى الجَنَّةِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللهِ صِدِّيقًا، وَإِيَّاكُمْ وَالكَذِبَ، فَإِنَّ الكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الفُجُورِ، وَإِنَّ الفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللهِ كَذَّابًا.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٥٥)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «أَتَدْرُونَ أَكْثَرَ مَا يُدْخِلُ الجَنَّةَ؟ تَقْوَى اللهِ، وَحُسْنُ الخُلُقِ.» أخرجه الترمذي.

(٥٦) عَنْ المِقْدَامِ بْنِ مَعْدِي كَرِبَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِذَا أَحَبَّ الرَّجُلُ أَخَاهُ فَلْيُخْبِرْهُ أَنَّهُ يُحِبُّهُ.» أخرجه أبو داود.

(٥٧) عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ فَلْيُجِبْ، فَإِنْ كَانَ صَائِمًا فَلْيُصَلِّ، وَإِنْ كَانَ مُفْطِرًا فَلْيَطْعَمْ.» أخرجه مسلم.

(٥٨) عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الخُدْرِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «إِيَّاكُمْ وَالجُلُوسَ بِالطُّرُقَاتِ.» فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ! مَا لَنَا مِنْ مَجَالِسِنَا بُدٌّ نَتَحَدَّثُ فِيهَا! فَقَالَ: «إِذْ أَبَيْتُمْ إِلَّا المَجْلِسَ فَأَعْطُوا الطَّرِيقَ حَقَّهُ.» قَالُوا: وَمَا حَقُّ الطَّرِيقِ يَا رَسُولَ اللهِ! قَالَ: «غَضُّ البَصَرِ، وَكَفُّ الأَذَى، وَرَدُّ السَّلَامِ، وَالأَمْرُ بِالمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ عَنْ المُنْكَرِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٥٩) عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو: يَبْلُغُ بِهِ النَّبِيَّ ﷺ: «الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمْ الرَّحْمَنُ، ارْحَمُوا أَهْلَ الأَرْضِ يَرْحَمْكُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ.» أخرجه أبو داود.

(٦٠)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «إِنَّ اللهَ يَقُولُ يَوْمَ القِيَامَةِ: أَيْنَ

«وَأَهْلُ الجَنَّةِ ثَلَاثَةٌ: ذُو سُلْطَانٍ مُقْسِطٌ، مُتَصَدِّقٌ مُوَفَّقٌ، وَرَجُلٌ رَحِيمٌ رَقِيقُ القَلْبِ لِكُلِّ ذِي قُرْبَى وَمُسْلِمٍ، وَعَفِيفٌ مُتَعَفِّفٌ ذُو عِيَالٍ.» أخرجه مسلم.

(٤٨)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لِلْمُؤْمِنِ عَلَى الْمُؤْمِنِ سِتُّ خِصَالٍ: يَعُودُهُ إِذَا مَرِضَ، وَيَشْهَدُهُ إِذَا مَاتَ، وَيُجِيبُهُ إِذَا دَعَاهُ، وَيُسَلِّمُ عَلَيْهِ إِذَا لَقِيَهُ، وَيُشَمِّتُهُ إِذَا عَطَسَ، وَيَنْصَحُ لَهُ إِذَا غَابَ أَوْ شَهِدَ.» أخرجه الترمذي.

(٤٩)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لَا تَدْخُلُونَ الجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ: أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ.» أخرجه مسلم.

(٥٠)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «مَنْ قَامَ مِنْ مَجْلِسِهِ ثُمَّ رَجَعَ إِلَيْهِ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ.» أخرجه مسلم.

(٥١)عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَا يُقِيمُ الرَّجُلُ الرَّجُلَ مِنْ مَقْعَدِهِ ثُمَّ يَجْلِسُ فِيهِ، وَلَكِنْ تَفَسَّحُوا وَتَوَسَّعُوا.» أخرجه مسلم.

(٥٢) عَنْ عَبْدِ اللهِ بنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «إِذَا كُنْتُمْ ثَلَاثَةً فَلَا يَتَنَاجَى اثْنَانِ دُونَ صَاحِبِهِمَا، فَإِنَّ ذَلِكَ يُحْزِنُهُ.» أخرجه مسلم.

(٥٣)عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَفْضَلَ مِنْ دَرَجَةِ الصِّيَامِ وَالصَّلَاةِ وَالصَّدَقَةِ؟» قَالُوا: بَلَى! قَالَ: «صَلَاحُ ذَاتِ البَيْنِ، فَإِنَّ فَسَادَ ذَاتِ البَيْنِ هِيَ الحَالِقَةُ.» أخرجه أبو داود.

(٥٤)عَنْ عَبْدِ اللهِ بنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّ الصِّدْقَ

أَوْ: «مَنْ يُحْرَمْ الرِّفْقَ يُحْرَمْ الخَيْرَ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٤٠)عَنْ عَبْدِ الله بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِمَنْ يَحْرُمُ عَلَى النَّارِ.» أَوْ: «بِمَنْ تَحْرُمُ عَلَيْهِ النَّارُ عَلَى كُلِّ قَرِيبٍ هَيِّنٍ سَهْلٍ.» أخرجه الترمذي.

(٤١)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «مَنْ عَادَ مَرِيضًا، أَوْ زَارَ أَخًا لَهُ فِي الله؛ نَادَاهُ مُنَادٍ أَنْ طِبْتَ وَطَابَ مَمْشَاكَ، وَتَبَوَّأْتَ مِنْ الجَنَّةِ مَنْزِلًا.» أخرجه الترمذي.

(٤٢)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «الرَّجُلُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ، فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ.» أخرجه الترمذي.

(٤٣)عَنْ عَبْدِ الله بْنِ مَسْعُودٍ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَا يَدْخُلُ الجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبْرٍ قَالَ رَجُلٌ إِنَّ الرَّجُلَ يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ ثَوْبُهُ حَسَنًا وَنَعْلُهُ حَسَنَةً قَالَ إِنَّ الله جَمِيلٌ يُحِبُّ الجَمَالَ الكِبْرُ بَطَرُ الحَقِّ وَغَمْطُ النَّاسِ أخرجه مسلم.

(٤٤)عَنْ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ يَقُولُ جَاءَ شَيْخٌ يُرِيدُ النَّبِيَّ ﷺ فَأَبْطَأَ القَوْمُ عَنْهُ أَنْ يُوَسِّعُوا لَهُ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا، وَيُوَقِّرْ كَبِيرَنَا.» أخرجه الترمذي.

(٤٥)عَنْ عَبْدِ الله بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ الله عَنْهُمَا عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «المُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ، وَالمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى الله عَنْهُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٤٦)عَنْ أَبِي قَتَادَةَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِنِّي لَأَقُومُ فِي الصَّلَاةِ أُرِيدُ أَنْ أُطَوِّلَ فِيهَا، فَأَسْمَعُ بُكَاءَ الصَّبِيِّ، فَأَتَجَوَّزُ فِي صَلَاتِي كَرَاهِيَةَ أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمِّهِ.» أخرجه البخاريُّ.

(٤٧) عَنْ عِيَاضِ بْنِ حِمَارٍ المُجَاشِعِيِّ أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ - ذَاتَ يَوْمٍ فِي خُطْبَتِهِ -:

قَدَّمُوا.» أخرجه البخاريُّ.

(٣٥)عَنْ مُعَاوِيَةَ بِنِ حَيْدَةَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: «وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ فَيَكْذِبُ لِيُضْحِكَ بِهِ القَوْمَ، وَيْلٌ لَهُ، وَيْلٌ لَهُ.» أخرجه أبو داود.

(٣٦)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «أَتَدْرُونَ مَا المُفْلِسُ؟» قَالُوا: المُفْلِسُ فِينَا مَنْ لَا دِرْهَمَ لَهُ وَلَا مَتَاعَ. فَقَالَ: «إِنَّ المُفْلِسَ مِنْ أُمَّتِي يَأْتِي يَوْمَ القِيَامَةِ بِصَلَاةٍ وَصِيَامٍ وَزَكَاةٍ، وَيَأْتِي قَدْ شَتَمَ هَذَا، وَقَذَفَ هَذَا، وَأَكَلَ مَالَ هَذَا، وَسَفَكَ دَمَ هَذَا، وَضَرَبَ هَذَا، فَيُعْطَى هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ، وَهَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ، فَإِنْ فَنِيَتْ حَسَنَاتُهُ قَبْلَ أَنْ يُقْضَى مَا عَلَيْهِ أُخِذَ مِنْ خَطَايَاهُمْ فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ، ثُمَّ طُرِحَ فِي النَّارِ.» أخرجه مسلم.

(٣٧)عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِيِّ قَالَ: مَرَّ عَلَى رَسُولِ اللهِ ﷺ رَجُلٌ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «مَا تَقُولُونَ فِي هَذَا الرَّجُلِ؟» قَالُوا: رَأْيَكَ فِي هَذَا، نَقُولُ هَذَا مِنْ أَشْرَفِ النَّاسِ، هَذَا حَرِيٌّ إِنْ خَطَبَ أَنْ يُخَطَّبَ، وَإِنْ شَفَعَ أَنْ يُشَفَّعَ، وَإِنْ قَالَ أَنْ يُسْمَعَ لِقَوْلِهِ. فَسَكَتَ النَّبِيُّ ﷺ، وَمَرَّ رَجُلٌ آخَرُ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «مَا تَقُولُونَ فِي هَذَا؟» قَالُوا: نَقُولُ وَاللهِ يَا رَسُولَ اللهِ! هَذَا مِنْ فُقَرَاءِ المُسْلِمِينَ، هَذَا حَرِيٌّ إِنْ خَطَبَ لَمْ يُنْكَحْ، وَإِنْ شَفَعَ لَا يُشَفَّعْ، وَإِنْ قَالَ لَا يُسْمَعْ لِقَوْلِهِ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «لَهَذَا خَيْرٌ مِنْ مِلْءِ الأَرْضِ مِثْلَ هَذَا.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٣٨)عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «مَنْ لَا يَرْحَمِ النَّاسَ لَا يَرْحَمْهُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٣٩)عَنْ جَرِيرِ بْنَ عَبْدِ اللهِ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «مَنْ حُرِمَ الرِّفْقَ حُرِمَ الخَيْرَ.»

(٢٧)عَنْ عَائِشَةَ: أَنَّ رَسُولَ الله ﷺ قَالَ: «يَا عَائِشَةُ! إِنَّ الله رَفِيقٌ يُحِبُّ الرِّفْقَ، وَيُعْطِي عَلَى الرِّفْقِ مَا لَا يُعْطِي عَلَى العُنْفِ، وَمَا لَا يُعْطِي عَلَى مَا سِوَاهُ.» اخرجه مسلم.

(٢٨)عَنْ عَائِشَةَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِنَّ الرِّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ.» اخرجه مسلم.

(٢٩)عَنْ النَّوَّاسِ بْنِ سِمْعَانَ الأَنْصَارِيِّ قَالَ: سَالتُ رَسُولَ الله ﷺ عَنْ البِرِّ وَالإِثْمِ فَقَالَ: «البِرُّ حُسْنُ الخُلُقِ، وَالإِثْمُ مَا حَاكَ فِي صَدْرِكَ وَكَرِهْتَ أَنْ يَطَّلِعَ عَلَيْهِ النَّاسُ.» اخرجه مسلم.

(٣٠)عَنْ عَبْدِ الله بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ الله عَنْهُمَا: أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ: أَيُّ الإِسْلَامِ خَيْرٌ؟ قَالَ: «تُطْعِمُ الطَّعَامَ، وَتَقْرَأُ السَّلَامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ.» اخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٣١)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ الله ﷺ قَالَ: «مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ، وَمَا زَادَ الله عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلَّا عِزًّا، وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لله إِلَّا رَفَعَهُ الله.» اخرجه مسلم.

(٣٢)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «يُسَلِّمُ الرَّاكِبُ عَلَى المَاشِي، وَالمَاشِي عَلَى القَاعِدِ، وَالقَلِيلُ عَلَى الكَثِيرِ، والصَّغِيرُ عَلَى الكَبِيرِ.» اخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٣٣)عَنْ أَبِي أُمَامَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله ﷺ: «إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِالله مَنْ بَدَأَهُمْ بِالسَّلَامِ.» اخرجه أبو داود، والترمذيُّ ولفظه: قَالَ: قِيلَ: يَا رَسُولَ الله! الرَّجُلَانِ يَلْتَقِيَانِ أَيُّهُمَا يَبْدَأُ بِالسَّلَامِ؟ فَقَالَ: «أَوْلَاهُمَا بِالله.»

(٣٤)عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «لَا تَسُبُّوا الأَمْوَاتَ فَإِنَّهُمْ قَدْ أَفْضَوْا إِلَى مَا

فَلَمْ يُؤْذَنْ لَهُ؛ فَلْيَرْجِعْ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٢١)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ، فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الحَدِيثِ، وَلَا تَحَسَّسُوا، وَلَا تَجَسَّسُوا، وَلَا تَحَاسَدُوا، وَلَا تَدَابَرُوا، وَلَا تَبَاغَضُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إِخْوَانًا.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٢٢)عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «يَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا، وَبَشِّرُوا وَلَا تُنَفِّرُوا.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٢٣)عَنْ مُعَاوِيَةَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: «إِنَّكَ إِنْ اتَّبَعْتَ عَوْرَاتِ النَّاسِ أَفْسَدْتَهُمْ» أَوْ «كِدْتَ أَنْ تُفْسِدَهُمْ» فَقَالَ أَبُو الدَّرْدَاءِ: كَلِمَةٌ سَمِعَهَا مُعَاوِيَةُ مِنْ رَسُولِ اللهِ نَفَعَهُ اللهُ تَعَالَى بِهَا. أخرجه أبو داود.

(٢٤)عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الأَنْصَارِيِّ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثِ لَيَالٍ، يَلْتَقِيَانِ فَيُعْرِضُ هَذَا وَيُعْرِضُ هَذَا، وَخَيْرُهُمَا الَّذِي يَبْدَأُ بِالسَّلَامِ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٢٥)عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ لِلأَشَجِّ - أَشَجِّ عَبْدِ القَيْسِ -: «إِنَّ فِيكَ خَصْلَتَيْنِ يُحِبُّهُمَا اللهُ، الحِلْمُ وَالأَنَاةُ.» أخرجه مسلم.

(٢٦)عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ: دَخَلَ رَهْطٌ مِنْ اليَهُودِ عَلَى رَسُولِ اللهِ ﷺ فَقَالُوا: السَّامُ عَلَيْكُمْ. قَالَتْ عَائِشَةُ: فَفَهِمْتُهَا، فَقُلْتُ: وَعَلَيْكُمْ السَّامُ وَاللَّعْنَةُ! قَالَتْ: فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «مَهْلًا يَا عَائِشَةُ! إِنَّ اللهَ يُحِبُّ الرِّفْقَ فِي الأَمْرِ كُلِّهِ.» فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ! أَوَلَمْ تَسْمَعْ مَا قَالُوا؟ قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «قَدْ قُلْتُ: وَعَلَيْكُمْ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

بِفُضُولِ أَمْوَالِهِمْ؟ قَالَ: «أَوَ لَيْسَ قَدْ جَعَلَ اللهُ لَكُمْ مَا تَصَّدَّقُونَ إِنَّ بِكُلِّ تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةً، وَكُلِّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةً، وَكُلِّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةً، وَكُلِّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةً، وَأَمْرٌ بِالمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ، وَنَهْيٌ عَنْ مُنْكَرٍ صَدَقَةٌ، وَفِي بُضْعِ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ.» قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ! أَيَأْتِي أَحَدُنَا شَهْوَتَهُ وَيَكُونُ لَهُ فِيهَا أَجْرٌ؟ قَالَ: «أَرَأَيْتُمْ لَوْ وَضَعَهَا فِي حَرَامٍ أَكَانَ عَلَيْهِ فِيهَا وِزْرٌ فَكَذَلِكَ إِذَا وَضَعَهَا فِي الحَلَالِ كَانَ لَهُ أَجْرًا.» اخرجه مسلم.

(١٦)عَنْ أَبِي مَالِكٍ الأَشْعَرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «الطُّهُورُ شَطْرُ الإِيمَانِ، وَالحَمْدُ للهِ تَمْلَأُ المِيزَانَ، وَسُبْحَانَ اللهِ وَالحَمْدُ للهِ تَمْلَآنِ ـ أَوْ تَمْلَأُ ـ مَا بَيْنَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ، وَالصَّلَاةُ نُورٌ، وَالصَّدَقَةُ بُرْهَانٌ، وَالصَّبْرُ ضِيَاءٌ، وَالقُرْآنُ حُجَّةٌ لَكَ أَوْ عَلَيْكَ، كُلُّ النَّاسِ يَغْدُو؛ فَبَايِعٌ نَفْسَهُ فَمُعْتِقُهَا أَوْ مُوبِقُهَا.» اخرجه مسلم.

٢ـ باب الأخلاق والصفات الحميدة

(١٧)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «إِنَّ اللهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُوَرِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ.» اخرجه مسلم.

(١٨)عَنْ عِيَاضِ بْنِ حِمَارٍ المُجَاشِعِيِّ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ ـ ذَاتَ يَوْمٍ فِي خُطْبَتِهِ ـ: «إِنَّ اللهَ أَوْحَى إِلَيَّ أَنْ تَوَاضَعُوا، حَتَّى لَا يَفْخَرَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ، وَلَا يَبْغِ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ.» اخرجه مسلم.

(١٩)عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرِو بنِ العَاصِ، قَالَ: لَمْ يَكُنْ رَسُولُ اللهِ ﷺ فَاحِشًا وَلَا مُتَفَحِّشًا، وَإِنَّهُ كَانَ يَقُولُ: «إِنَّ خِيَارَكُمْ أَحَاسِنُكُمْ أَخْلَاقًا.» اخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٢٠)عَنْ أَبِي مُوسَى الأَشْعَرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «إِذَا اسْتَأْذَنَ أَحَدُكُمْ ثَلَاثًا

(١٠)عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ! أَيُّ الأَعْمَالِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: «الإِيمَانُ بِاللهِ وَالجِهَادُ فِي سَبِيلِهِ» قُلْتُ: أَيُّ الرِّقَابِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: «أَنْفَسُهَا عِنْدَ أَهْلِهَا وَأَكْثَرُهَا ثَمَنًا» قُلْتُ: «فَإِنْ لَمْ أَفْعَلْ» قَالَ: «تُعِينُ صَانِعًا أَوْ تَصْنَعُ لِأَخْرَقَ» قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ! أَرَأَيْتَ إِنْ ضَعُفْتُ عَنْ بَعْضِ العَمَلِ؟ قَالَ: «تَكُفُّ شَرَّكَ عَنِ النَّاسِ، فَإِنَّهَا صَدَقَةٌ مِنْكَ عَلَى نَفْسِكَ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١١)عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ البَدْرِيِّ: عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِذَا أَنْفَقَ الرَّجُلُ عَلَى أَهْلِهِ يَحْتَسِبُهَا فَهُوَ لَهُ صَدَقَةٌ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٢)عَنْ سَلْمَانَ بْنِ عَامِرٍ: يَبْلُغُ بِهِ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «الصَّدَقَةُ عَلَى المِسْكِينِ صَدَقَةٌ، وَهِيَ عَلَى ذِي الرَّحِمِ ثِنْتَانِ؛ صَدَقَةٌ، وَصِلَةٌ.» أخرجه الترمذي.

(١٣)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمْ اللهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ: الإِمَامُ العَادِلُ، وَشَابٌّ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ رَبِّهِ، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ فِي المَسَاجِدِ، وَرَجُلَانِ تَحَابَّا فِي اللهِ اجْتَمَعَا عَلَيْهِ وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ، وَرَجُلٌ طَلَبَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ فَقَالَ: إِنِّي أَخَافُ اللهَ، وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفَاهَا حَتَّى لَا تَعْلَمَ شِمَالُهُ مَا تُنْفِقُ يَمِينُهُ، وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللهَ خَالِيًا فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٤)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «السَّاعِي عَلَى الأَرْمَلَةِ وَالمِسْكِينِ كَالمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللهِ.» وَأَحْسِبُهُ قَالَ: «كَالقَائِمِ لَا يَفْتُرُ، وَكَالصَّائِمِ لَا يُفْطِرُ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(١٥)عَنْ أَبِي ذَرٍّ: أَنَّ نَاسًا مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ قَالُوا لِلنَّبِيِّ ﷺ: يَا رَسُولَ اللهِ! ذَهَبَ أَهْلُ الدُّثُورِ بِالأُجُورِ، يُصَلُّونَ كَمَا نُصَلِّي، وَيَصُومُونَ كَمَا نَصُومُ، وَيَتَصَدَّقُونَ

مِنْهُ لَهُ صَدَقَةٌ، وَمَا سُرِقَ مِنْهُ لَهُ صَدَقَةٌ، وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ مِنْهُ فَهُوَ لَهُ صَدَقَةٌ، وَمَا أَكَلَتْ الطَّيْرُ فَهُوَ لَهُ صَدَقَةٌ، وَلَا يَرْزَؤُهُ أَحَدٌ إِلَّا كَانَ لَهُ صَدَقَةٌ.» أخرجه مسلم. وفي حديث: أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا، أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا، فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ؛ إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٧)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: «يَا رَسُولَ اللهِ! أَيُّ الصَّدَقَةِ أَعْظَمُ أَجْرًا؟» قَالَ: «أَنْ تَصَدَّقَ وَأَنْتَ صَحِيحٌ شَحِيحٌ، تَخْشَى الفَقْرَ، وَتَأْمُلُ الغِنَى، وَلَا تُمْهِلُ حَتَّى إِذَا بَلَغَتْ الحُلْقُومَ؛ قُلْتَ: لِفُلَانٍ كَذَا! وَلِفُلَانٍ كَذَا! وَقَدْ كَانَ لِفُلَانٍ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٨)عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «لَيْسَ المِسْكِينُ بِالَّذِي تَرُدُّهُ التَّمْرَةُ وَالتَّمْرَتَانِ، وَلَا اللُّقْمَةُ وَاللُّقْمَتَانِ، إِنَّمَا المِسْكِينُ المُتَعَفِّفُ. اقْرَءُوا إِنْ شِئْتُمْ: ﴿لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا﴾.» وفي رواية: «لَيْسَ المِسْكِينُ الَّذِي يَطُوفُ عَلَى النَّاسِ، تَرُدُّهُ اللُّقْمَةُ وَاللُّقْمَتَانِ، وَالتَّمْرَةُ وَالتَّمْرَتَانِ، وَلَكِنْ المِسْكِينُ الَّذِي لَا يَجِدُ غِنًى يُغْنِيهِ، وَلَا يُفْطَنُ بِهِ فَيُتَصَدَّقُ عَلَيْهِ، وَلَا يَقُومُ فَيَسْأَلُ النَّاسَ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٩)عَنْ عُقْبَةَ بنِ الحَارِثِ قَالَ: صَلَّيْتُ وَرَاءَ النَّبِيِّ ﷺ بِالمَدِينَةِ العَصْرَ فَسَلَّمَ، ثُمَّ قَامَ مُسْرِعًا فَتَخَطَّى رِقَابَ النَّاسِ إِلَى بَعْضِ حُجَرِ نِسَائِهِ، فَفَزِعَ النَّاسُ مِنْ سُرْعَتِهِ، فَخَرَجَ عَلَيْهِمْ، فَرَأَى أَنَّهُمْ عَجِبُوا مِنْ سُرْعَتِهِ، فَقَالَ: «ذَكَرْتُ شَيْئًا مِنْ تِبْرٍ عِنْدَنَا، فَكَرِهْتُ أَنْ يَحْبِسَنِي، فَأَمَرْتُ بِقِسْمَتِهِ.» أخرجه البخاري، وفي رواية له: «كُنْتُ خَلَّفْتُ فِي البَيْتِ تِبْرًا مِنَ الصَّدَقَةِ فَكَرِهْتُ أَنْ أُبَيِّتَهُ فَقَسَمْتُهُ.»

١ـ باب الصدقات وعمل الخير

(١)عَنْ هَمَّامِ بْنِ مُنَبِّهٍ قَالَ: هَذَا مَا حَدَّثَنَا أَبُو هُرَيْرَةَ، عَنْ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللهِ ﷺ، فَذَكَرَ أَحَادِيثَ مِنْهَا، وَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «كُلُّ سُلَامَى مِنَ النَّاسِ عَلَيْهِ صَدَقَةٌ كُلَّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ الشَّمْسُ: تَعْدِلُ بَيْنَ الاِثْنَيْنِ صَدَقَةٌ، وَتُعِينُ الرَّجُلَ فِي دَابَّتِهِ فَتَحْمِلُهُ عَلَيْهَا أَوْ تَرْفَعُ لَهُ عَلَيْهَا مَتَاعَهُ صَدَقَةٌ، وَالكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ خُطْوَةٍ تَمْشِيهَا إِلَى الصَّلَاةِ صَدَقَةٌ، وَتُمِيطُ الأَذَى عَنْ الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٢)عَنْ عَدِيِّ بْنِ حَاتِمٍ قَالَ: ذَكَرَ النَّبِيُّ ﷺ النَّارَ، فَتَعَوَّذَ مِنْهَا، وَأَشَاحَ بِوَجْهِهِ، ثُمَّ ذَكَرَ النَّارَ فَتَعَوَّذَ مِنْهَا، وَأَشَاحَ بِوَجْهِهِ، ثُمَّ قَالَ: «اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ، فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٣)عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: قَالَ لِيَ النَّبِيُّ ﷺ: «لَا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا؛ وَلَوْ أَنْ تَلْقَى أَخَاكَ بِوَجْهٍ طَلْقٍ.» أخرجه مسلم.

(٤)عَنْ أَبِي مُوسَى الأَشْعَرِيِّ، عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ صَدَقَةٌ.» قِيلَ: أَرَأَيْتَ إِنْ لَمْ يَجِدْ؟ قَالَ: «يَعْتَمِلُ بِيَدَيْهِ فَيَنْفَعُ نَفْسَهُ وَيَتَصَدَّقُ.» قِيلَ: أَرَأَيْتَ إِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ؟ قَالَ: «يُعِينُ ذَا الحَاجَةِ الْمَلْهُوفَ.» قِيلَ لَهُ: أَرَأَيْتَ إِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ؟ قَالَ: «يَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ أَوْ الخَيْرِ.» قَالَ: أَرَأَيْتَ إِنْ لَمْ يَفْعَلْ؟ قَالَ: «يُمْسِكُ عَنْ الشَّرِّ فَإِنَّهَا صَدَقَةٌ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٥)عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ.» أخرجه البخاريُّ ومسلمٌ.

(٦)عَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا إِلَّا كَانَ مَا أُكِلَ

هكذا عَلَّمَ مُحَمَّدٌ ﷺ

DETTA LÄRDE MUHAMMED

200 HADITHER, UTTALANDEN OCH GÖRANDEN AV PROFETEN MUHAMMED

"Profet! Vi har sänt dig som ett vittne för sanningen och som förkunnare av ett glatt budskap om hopp och som varnare, och som den som på Vårt uppdrag kallar [människorna] till Allah, och som en ledfyr [för de vilsegågna]"
[Koranen 33:45-47]

"Och sannerligen; du (O Muhammed) har en storsint karaktär"
[Koranen 68:4]

"Vi har inte sänt dig (O Muhammed) förutom som en nåd till hela världen"
[Koranen 21:107]

"Och han talar inte av egna begär utan sannerligen är det uppenbarelser som uppenbaras"
[Koranen 53:3]

Islamiska forskningscentret
Box: 11 307
404 27 Göteborg
www.al-islam.se